

Tartalomjegyzék

2013. évi I. törvény	A fiatalok dohányzásának visszaszorításáról és a dohánytermékek kiskereskedelméről szóló 2012. évi CXXXIV. törvény, valamint a jövedéki adóról és a jövedéki termékek forgalmazásának különös szabályairól szóló 2003. évi CXXVII. törvény módosításáról	2053
2013. évi II. törvény	Az Európa–Ázsia közötti kombinált fuvarozás szervezési és üzemeltetési szempontjairól szóló Egyezmény kihirdetéséről	2055
48/2013. (II. 21.) Korm. rendelet	A központi költségvetési szervek szociális hozzájárulási adó kedvezmények igénybevételeiből eredő kiadási megtakarításai befizetésének rendjéről	2064
49/2013. (II. 21.) Korm. rendelet	A Magyar Állam nevében tulajdonosi jogokat gyakorló szervezetek rábízott állami vagyonnal kapcsolatos éves beszámoló készítési és könyvvezetési kötelezettségéről szóló 347/2010. (XII. 28.) Korm. rendelet, és a Nemzeti Földalapba tartozó rábízott földvagyonnal kapcsolatos éves beszámoló-készítési és könyvvezetési kötelezettségről szóló 34/2011. (III. 17.) Korm. rendelet módosításáról	2067
4/2013. (II. 21.) AB határozat	A Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény 269/B. §-a alaptörvény-ellenességéről és megsemmisítéséről	2069
5/2013. (II. 21.) AB határozat	A köztisztviselők jogállásáról szóló 1992. évi XXIII. törvény 43. § (4) bekezdése egyes részeinek alkotmányellenességéről és alkalmazásának kizárásáról	2092
6/2013. (II. 21.) OGY határozat	A kis- és középvállalkozások 2009–2010. évi helyzetéről, gazdálkodási feltételrendszeréről, a vállalkozásfejlesztés érdekében megtett intézkedésekről, valamint a kis- és középvállalkozások részére nyújtott állami támogatások eredményeiről szóló jelentés elfogadásáról	2102
7/2013. (II. 21.) OGY határozat	Az atomenergia 2009., 2010. és 2011. évi hazai alkalmazásának biztonságáról szóló jelentés elfogadásáról	2102
1069/2013. (II. 21.) Korm. határozat	Az Európa Tanács Kulturális Útvonalakról szóló CM/Res(2010)53. számú kibővített Részleges megállapodáshoz történő csatlakozásról	2103
1070/2013. (II. 21.) Korm. határozat	A Magyarország Kormánya és az Uruguayi Keleti Köztársaság Kormánya között a gazdasági és műszaki együttműködésről szóló Megállapodás szövegének végleges megállapítására adott felhatalmazásról	2103
1071/2013. (II. 21.) Korm. határozat	Az Államreform Operatív Program 2011–2013. időszakra szóló akciótervének módosításáról, az Államreform Operatív Program tartaléklistánjáról	2104
1072/2013. (II. 21.) Korm. határozat	A KEOP-1.2.0/09-11-2011-0056 azonosító számú („Budapest – Komplex Integrált Szennyvízelvezetése” című) egymilliárd forintot meghaladó támogatási igényű projektjavaslat jóváhagyásáról	2118
1073/2013. (II. 21.) Korm. határozat	A KEOP-1.2.0/09-11-2012-0003 azonosító számú („Nagybajom város szennyvízcsatornázása és tisztítása” című) projekt támogatásának jóváhagyásáról	2120
1074/2013. (II. 21.) Korm. határozat	A KEOP-6.3.0/2F/11-2012-0001 azonosító számú („OLM – Országos Légszennyezettségi Mérőhálózat továbbfejlesztése” című)	

Tartalomjegyzék

	és a KEOP-6.3.0/2F/11-2012-0002 azonosító számú („OKIR – OKIR Környezet és természetvédelmi alpinfrastruktúra fejlesztés, alrendszerek továbbfejlesztése” című), projektek támogatásának jóváhagyásáról	2122
1075/2013. (II. 21.) Korm. határozat	A KEOP-1.1.1/2F/09-11-2012-0003 azonosító számú („Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Regionális Hulladékgazdálkodási Program Infrastruktúra Fejlesztése” című) projekt támogatásának jóváhagyásáról	2124
1076/2013. (II. 21.) Korm. határozat	A KMOP-2.1.1/A-11-2012-0013 azonosító számú („A régió belüli közlekedési kapcsolatok fejlesztése a 4602. j. úton”) című projekt támogatásának jóváhagyásáról	2126
1077/2013. (II. 21.) Korm. határozat	Egyes közlekedési projektek támogatásának jóváhagyásáról és a Közlekedés Operatív Program Akciótervében kiemelt projektként történő nevesítéséről	2128
1078/2013. (II. 21.) Korm. határozat	A rendkívüli kormányzati intézkedésekre szolgáló tartalékból történő előirányzat-átcsoportosításról	2130
25/2013. (II. 21.) ME határozat	A Magyarország Kormánya és a Libanoni Köztársaság Kormánya közötti gazdasági és műszaki együttműködésről szóló megállapodás létrehozására adott felhatalmazásról	2132

II. Törvények

2013. évi I. törvény

a fiatalkorúak dohányzásának visszaszorításáról és a dohánytermékek kiskereskedelméről szóló 2012. évi CXXXIV. törvény, valamint a jövedéki adóról és a jövedéki termékek forgalmazásának különös szabályairól szóló 2003. évi CXXVII. törvény módosításáról*

1. § A fiatalkorúak dohányzásának visszaszorításáról és a dohánytermékek kiskereskedelméről szóló 2012. évi CXXXIV. törvény (a továbbiakban: Dohánytörvény) 3. § 8. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:
(E törvény alkalmazásában)
„8. *dohánybolt*: nem mozgó (és részekre bontás nélkül nem is mozgatható), más üzlettől elkülönült, önálló üzlethelyiség, amelyben kizárólag
- a) dohánytermék,
 - b) dohányterméket kiegészítő termék,
 - c) a szerencsejáték szervezéséről szóló 1991. évi XXXIV. törvény Különös Rendelkezések rész I. fejezet 1. és 4. címében szabályozott sorsolós játékok és fogadás bonyolításával kapcsolatos termék,
 - d) a kereskedelemről szóló 2005. évi CLXIV. törvényben meghatározott szeszes ital,
 - e) a népegészségügyi termékadóról szóló 2011. évi CIII. törvényben meghatározott energiákkal,
 - f) kávé [csomagolt kávé (ideértve az azonnal oldódó kávékivonatot is), vagy helyben is fogyasztható kávéital],
 - g) ásványvíz és üdítőital,
 - h) újság, napilap, folyóirat, periodikus kiadvány,
 - i) jogszabály által meghatározott más termék
- forgalmazható, és amely üzlethelyiség külső felületére tekintve dohánytermék nem látható, csak az üzlethelyiségbe belépve;”
2. § A Dohánytörvény a következő 13/A. §-sal egészül ki:
„13/A. § (1) Amennyiben az erre jogosult a dohánytermék-kiskereskedelmi tevékenység folytatása mellett a dohányboltban az e törvény által megengedett más termékeket is forgalmazni kíván, úgy köteles az erre irányuló szándékát a vámhatóság felé bejelenteni.
(2) A dohánytermék-kiskereskedő az (1) bekezdésben meghatározott termékek forgalmazását a dohányboltban az (1) bekezdés szerinti bejelentést követően kezdheti meg. Amennyiben a dohánytermék-kiskereskedő az (1) bekezdés szerinti bejelentést a 13. §-ban meghatározott engedélyezési eljárás megkezdésekor vagy annak során nyújtja be, úgy az (1) bekezdésben meghatározott termékek forgalmazását a dohányboltban csak az engedély kézhezvételét követően kezdheti meg.
(3) A vámhatóság az (1) bekezdés szerinti bejelentésről értesíti a bejelentés-köteles kereskedelmi tevékenységet folytató kereskedők nyilvántartását vezető kereskedelmi hatóságot.”
3. § A Dohánytörvény 24. §-a a következő (7) bekezdéssel egészül ki:
„(7) Azok a kiskereskedők, akik a 2. § hatálybalépését megelőzően dohánytermékek értékesítésére jogosultak voltak, a 2. § hatálybalépését követően dohányterméket a dohánytermék-nagykereskedőktől már nem vásárolhatnak, és a meglévő dohánytermék-készletük értékesítését legfeljebb a 2. § hatálybalépését követő 15 napig folytathatják. A dohánytermék-nagykereskedő köteles az általa értékesített és az e bekezdés rendelkezései miatt a kiskereskedőknél megmaradt – sértetlen csomagolású – dohánytermékeket a kiskereskedő kérelmére 30 napon belül azon az áron visszavásárolni, amelyen a dohánytermék a kiskereskedő részére értékesítésre került.”

* A törvényt az Országgyűlés a 2013. február 18-i ülésnapján fogadta el.

- 4. §** A Dohánytörvény V. Fejezete a következő 24/A. §-sal egészül ki:
„24/A. § (1) A 24. § (4) bekezdése rendelkezéseit nem érintve a 2013. július 1-jét megelőzően kiállított engedély birtokában a dohányboltot 2013. május 1-jét követően 2013. június 30-ig – az e §-ban meghatározott eltéréssel – a kereskedelmi tevékenységre vonatkozó általános szabályok szerint üzemeltetni lehet (a dohánybolt előzetes üzemeltetése).
(2) A dohánybolt előzetes üzemeltetésének megkezdésére azt követően kerülhet sor, ha az engedély jogosultja e szándékát a vámhatóság felé bejelenti, azzal, hogy a 13/A. § (3) bekezdésének a rendelkezését e bejelentésre is alkalmazni kell. A dohánybolt előzetes üzemeltetéséhez a kereskedelemről szóló 2005. évi CLXIV. törvényben meghatározott működési engedélyre nincs szükség.
(3) A dohánybolt előzetes üzemeltetése során a dohányboltban csak a 3. § 8. pontjában felsorolt termékek forgalmazására kerülhet sor.”
- 5. §** A jövedéki adóról és a jövedéki termékek forgalmazásának különös szabályairól szóló 2003. évi CXXVII. törvény 109. § (6) bekezdése a következő c) ponttal egészül ki:
(*Mozgóbolt útján*)
„c) dohányterméket csak a fiatakorúak dohányzásának visszaszorításáról és a dohánytermékek kiskereskedelméről szóló 2012. évi CXXXIV. törvény (a továbbiakban: Dohánytörvény) 11. § (3) bekezdése alapján, és csak a Dohánytörvény 4. § (2) bekezdésében meghatározott részvénytársaság, vagy e részvénytársaság által külön feljogosított nem jövedéki engedélyes kereskedő útján lehet értékesíteni.”
- 6. §** (1) Ez a törvény – a (2) bekezdésben foglalt kivétellel – a kihirdetését követő napon lép hatályba.
(2) Az 5. § 2013. július 1-jén lép hatályba.

Áder János s. k.,
köztársasági elnök

Kövér László s. k.,
az Országgyűlés elnöke

**2013. évi II. törvény
az Európa–Ázsia közötti kombinált fuvarozás szervezési és üzemeltetési szempontjairól szóló
Egyezmény kihirdetéséről***

(Az Európa–Ázsia közötti kombinált fuvarozás szervezési és üzemeltetési szempontjairól szóló Egyezmény a Magyar Köztársaság vonatkozásában 1997. augusztus 4-én lépett hatályba.)

1. § Az Országgyűlés az Európa–Ázsia közötti kombinált fuvarozás szervezési és üzemeltetési szempontjairól szóló Egyezményt (a továbbiakban: Egyezmény) e törvénnyel kihirdeti.
2. § Az Egyezmény hiteles orosz nyelvű szövege és hivatalos magyar nyelvű fordítása a következő:

**„СОГЛАШЕНИЕ
об организационных и эксплуатационных аспектах комбинированных перевозок
в сообщении Европа-Азия**

Соглашение разработано на основе Европейского соглашения о важнейших линиях международных комбинированных перевозок и соответствующих объектах (СЛКП/AGTC) и ставит своей целью создание единой транспортной системы Европа-Азия.

ДОГОВАРИВАЮЩИЕСЯ СТОРОНЫ:

ПРЕДУСМАТРИВАЯ увеличение объемов грузовых перевозок между Европой и Азией,

ЖЕЛАЯ содействовать развитию этих перевозок,

СТРЕМЯСЬ к интегрированию транспортных сетей Европы и Азии,

ПОДЧЕРКИВАЯ важную роль комбинированных перевозок для улучшения качества транспортных услуг, безопасности перевозок грузов и уменьшения неблагоприятных последствий для окружающей среды,

БУДУЧИ УБЕЖДЕННЫМИ, что для повышения эффективности международных комбинированных перевозок в направлении Европа-Азия и их привлекательности для потребителей существенное значение имеет установление правовых норм, определяющих согласованный план развития комбинированных перевозок и инфраструктуры на основе международных параметров и стандартов.

* A törvényt az Országgyűlés a 2013. február 18-i ülésnapján fogadta el.

ДОГОВОРИЛИСЬ о нижеследующем:

ОБЩИЕ ПОЛОЖЕНИЯ

Статья 1 ОПРЕДЕЛЕНИЯ

При применении настоящего Соглашения:

а) термин "комбинированная перевозка" означает перевозку грузов в одной и той же грузовой единице (контейнер, съемный кузов, полуприцеп, автотранспортное средство) с использованием нескольких видов транспорта;

б) термин "сеть важнейших линий международных комбинированных перевозок" охватывает все железнодорожные линии, которые:

- в настоящее время используются для регулярных международных комбинированных перевозок;

- ожидается, что они станут в ближайшем будущем важнейшими линиями комбинированных перевозок;

в) термин "соответствующие объекты" распространяется на используемые для комбинированных перевозок терминалы, пограничные пункты, станции обмена групп вагонов, станции смены колесных пар и железнодорожно-паромные переправы, порты, имеющие важное значение для международных комбинированных перевозок.

Статья 2 СЕТЬ ВАЖНЕЙШИХ ЛИНИЙ МЕЖДУНАРОДНЫХ КОМБИНИРОВАННЫХ ПЕРЕВОЗОК

1. Договаривающиеся стороны принимают положения настоящего Соглашения в качестве согласованных рекомендаций международного плана развития и функционирования сети важнейших линий международных комбинированных перевозок и соответствующих объектов, которые они намерены осуществить в рамках национальных программ.

2. Сеть важнейших линий международных комбинированных перевозок включает железнодорожные линии, указанные в приложении I к настоящему Соглашению, а также соответствующие объекты, которые имеют важное значение для международных комбинированных перевозок и которые приводятся в приложении II к настоящему Соглашению.

Статья 3 ТЕХНИЧЕСКИЕ ХАРАКТЕРИСТИКИ СЕТИ

Технические параметры железнодорожных линий международных комбинированных перевозок должны соответствовать характеристикам, указанным в приложении III к настоящему Соглашению, либо будут приведены в соответствие в ходе работ по дальнейшему их совершенствованию в рамках национальных программ.

Статья 4
**ЭКСПЛУАТАЦИОННЫЕ ХАРАКТЕРИСТИКИ ПЕРЕВОЗОК
И ТРЕБОВАНИЯ К ИНФРАСТРУКТУРЕ**

1. Эксплуатационные характеристики перевозок и требования к инфраструктуре приведены в приложении IV к настоящему Соглашению.

2. С целью унификации и облегчения процедур, связанных с международными комбинированными перевозками, Договаривающиеся стороны принимают соответствующие меры для достижения указанных в приложении IV к настоящему Соглашению параметров и стандартов.

Статья 5
ПРИЛОЖЕНИЯ

Приложения к настоящему Соглашению являются неотъемлемой частью Соглашения. Новые приложения могут быть добавлены к Соглашению в соответствии с процедурой внесения поправок, определенной в статьях 10 и 11.

ЗАКЛЮЧИТЕЛЬНЫЕ ПОЛОЖЕНИЯ

Статья 6
ОПРЕДЕЛЕНИЕ ДЕПОЗИТАРИЯ

Депозитарием настоящего Соглашения является Комитет Организации Сотрудничества железных дорог.

Статья 7
ПОДПИСАНИЕ И ВСТУПЛЕНИЕ В СИЛУ

1. Настоящее Соглашение открыто с 1.01.1997 года для подписания в Комитете Организации Сотрудничества железных дорог в Варшаве.

2. Соглашение подписывается членами Совещания Министров Организации Сотрудничества железных дорог.

3. Соглашение вступает в силу по истечении 60 дней с даты его подписания не менее чем 4-мя членами Организации Сотрудничества железных дорог Европы и Азии, при условии, что одна или несколько важнейших линий сети международных комбинированных перевозок непрерывно соединяют территории их государств.

4. Комитет Организации Сотрудничества железных дорог информирует письменно Договаривающиеся стороны о дате его вступления в силу.

5. Настоящее Соглашение подлежит официальному оглашению согласно действующим внутренним правовым актам стран Договаривающихся сторон, о чем сообщается депозитарию.

Статья 8 **ПРИСОЕДИНЕНИЕ К СОГЛАШЕНИЮ**

1. Настоящее Соглашение открыто для присоединения к нему любого члена Организации Сотрудничества железных дорог.
2. Документы о присоединении сдаются в Комитет Организации Сотрудничества железных дорог.
3. Комитет Организации Сотрудничества железных дорог информирует Договаривающиеся стороны о присоединении к нему новых членов.

Статья 9 **ОГРАНИЧЕНИЯ И УРЕГУЛИРОВАНИЕ СПОРОВ**

1. Соглашение не должно ограничивать какую-либо из Договаривающихся сторон в принятии мер для обеспечения внутренней и внешней безопасности своего государства. В случае принятия мер соответствующие Договаривающиеся стороны обязаны проинформировать в письменном виде депозитария и Договаривающиеся стороны Соглашения об их содержании, о сроках их введения и продолжительности действия.
2. Любой спор между двумя или более Договаривающимися сторонами относительно толкования или применения настоящего Соглашения, который стороны в споре не могут разрешить путем переговоров или другими средствами урегулирования, передается по заявлению одной из Договаривающихся сторон, между которыми возник спор, с извещением об этом депозитария, одному или нескольким арбитрам, избранным по общему согласию этих сторон. Если в течение трех месяцев со дня направления заявления о рассмотрении дела стороны в споре не придут к согласию относительно выбора арбитра или арбитров, любая из этих сторон может обратиться к Совещанию Министров ОСЖД с просьбой о назначении единого арбитра, которому спор передается на разрешение.
3. Решение арбитра или арбитров имеет обязательную силу для Договаривающихся сторон, обратившихся за разрешением спора.

Статья 10 **ВНЕСЕНИЕ ПОПРАВОК В СОГЛАШЕНИЕ**

В настоящее Соглашение могут вноситься поправки в соответствии с нижеуказанной процедурой (за исключением приложений I и II, порядок изменения которых регулируется статьей 11):

1. Любая предлагаемая поправка направляется депозитарию, который организует рассмотрение этой поправки на очередном совещании соответствующего рабочего органа Организации Сотрудничества железных дорог.

При поддержке проекта поправки большинством в две трети присутствующих, она направляется на рассмотрение Совещанию Министров Организации Сотрудничества железных дорог.

2. Совещание Министров принимает поправки к Соглашению.

3. Поправка вступает в силу через 90 дней с момента направления её депозитарием всем Договаривающимся сторонам, если Совещание Министров не устанавливает другой срок.

Статья 11 **ВНЕСЕНИЕ ПОПРАВОК В ПРИЛОЖЕНИЯ I И II**

Поправки в приложения I и II к Соглашению могут вноситься в соответствии с нижеуказанной процедурой:

1. Предлагаемые поправки к приложениям I и II должны быть первоначально поддержаны большинством голосов сторон, участвующих в совещании соответствующего рабочего органа ОСЖД. Депозитарий направляет соответствующие поправки непосредственно заинтересованным сторонам.

2. Если ни одна из непосредственно заинтересованных Договаривающихся сторон в течение шестимесячного срока с даты направления поправки ее депозитарием не уведомит последнего о несогласии с ней, то эта поправка считается принятой.

Если в течение этого же срока какая-либо из непосредственно заинтересованных сторон уведомит депозитария о несогласии с поправкой, то поправка считается непринятой.

О принятии или отклонении поправки депозитарий сообщает всем Договаривающимся сторонам.

Принятая поправка вступает в силу через три месяца со дня сообщения о ней депозитарием всем Договаривающимся сторонам.

В настоящей статье непосредственно заинтересованной стороной считается Договаривающаяся сторона, на территории которой находятся включаемая новая линия, важнейший терминал, пограничный пункт, станция смены колесных пар, порт, железнодорожно-паромная переправа или, в случае соответствующих изменений, ее территория пересекается этой линией.

Статья 12 **ДЕНОНСАЦИЯ И ПРЕКРАЩЕНИЕ ДЕЙСТВИЯ**

1. Любая Договаривающаяся сторона может денонсировать настоящее Соглашение путем письменного уведомления депозитария и Договаривающихся сторон.

2. Денонсация вступает в силу по истечении одного года со дня получения депозитарием указанного уведомления.

3. Если после вступления в силу настоящего Соглашения число Договаривающихся сторон составит менее 4-х в течение года, настоящее Соглашение теряет силу, о чем депозитарий уведомляет Договаривающиеся стороны не позднее 3-х месяцев до наступления даты прекращения действия настоящего Соглашения.

Статья 13 **АУТЕНТИЧНЫЙ ТЕКСТ**

Подлинник Соглашения, тексты которого на китайском и русском языках являются равно аутентичными, сдается на хранение в Комитет Организации Сотрудничества железных дорог.

В удостоверение сего, надлежащим образом на то уполномоченные, подписали Соглашение.

Совершено в Ташкенте 4 июня 1997 года (четвертого июня тысяча девятьсот девяносто седьмого года).

E G Y E Z M É N Y

az Európa–Ázsia közötti kombinált fuvarozás szervezési és üzemeltetési szempontjairól

az Egyezmény az „Európai Megállapodás a fontos kombinált nemzetközi szállítási útvonalakról és ezek létesítményeiről” (AGTC) alapján került kidolgozásra és céljául az egységes Európa–Ázsia közlekedési rendszer létrehozását tűzi ki.

A SZERZŐDŐ FELEK

SZÁMÍTVÁ az Európa és Ázsia közötti áruszállítás volumeneinek növekedésére,

KÍVÁNVÁ ezen szállítások fejlesztésének elősegítését,

TÖREKEDVE az Európa és Ázsia közlekedési hálózatainak egységesítésére,

KIEMELVE a kombinált fuvarozás fontos szerepét a szállítási szolgáltatások minőségének, az áruszállítás biztonságosságának javítása és a környezetre gyakorolt kedvezőtlen hatás csökkentése szempontjából,

ANNAK TUDATÁBAN, hogy az Európa–Ázsia irányú nemzetközi kombinált fuvarozás hatékonyságának és a szállítókra gyakorolt vonzerejének növelésében lényeges jelentősége van a kombinált fuvarozás és az infrastruktúra egyeztetett fejlesztési tervét a nemzetközi jellemzők és szabványok alapján meghatározó jogi normák rögzítésének,

a következőkben ÁLLAPODTAK MEG:

ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

1. cikk

Fogalom meghatározások

Ezen megállapodás alkalmazásakor

- a) a „kombinált fuvarozás” olyan áru fuvarozás, amelynek során az árut ugyanabban a szállítóeszközben (konténerek, csereszekrények, nyerges félpótkocsik, közúti szállítóeszközök) többféle szállítási módot felhasználva juttatják célba,
- b) a „fontos kombinált nemzetközi szállítási vonalak hálózata” azon vasútvonalak összessége:
 - amelyeken jelenleg rendszeresen nemzetközi kombinált fuvarozás folyik,
 - amelyek a közeljövőben várhatóan a kombinált fuvarozás legfontosabb útirányává válnak,
- c) a „kiegészítő létesítmények” a kombinált fuvarozásnál használatos, a nemzetközi kombinált forgalomban fontos jelentőséggel bíró terminálok, határátkelő pontok, kocsicsoport csereállomások, tengelyátszerelő állomások és vasúti kompátkelő, kikötők gyűjtőneve.

2. cikk

A fontos kombinált nemzetközi szállítási vonalak hálózata

1. A Szerződő Felek ezen Egyezmény rendelkezéseit a fontos kombinált nemzetközi szállítási vonalak hálózatának fejlesztésére és üzemeltetésére vonatkozó nemzetközi terv egyeztetett ajánlásaiként fogadják el, amelyeket a nemzeti programok keretében szándékukban áll megvalósítani.

2. A fontos kombinált nemzetközi szállítási vonalak hálózata jelen Egyezmény I. sz. mellékletében felsorolt vasútvonalakat, valamint a nemzetközi kombinált fuvarozás szempontjából fontos jelentőséggel bíró és a jelen Egyezmény II. sz. mellékletében felsorolt kiegészítő létesítményeket foglalja magába.

3. cikk

A hálózat műszaki jellemzői

A nemzetközi kombinált fuvarozási hálózathoz tartozó vasútvonalak műszaki jellemzőinek meg kell felelniük jelen Egyezmény III. sz. mellékletében megadott jellemzőknek, vagy a nemzetközi programok keretében végzendő további vonalkorszerűsítési munkák során azokkal összhangba kell kerülniük.

4. cikk

A szállítások üzemeltetési jellemzői és az infrastruktúra iránt támasztott követelmények

1. A szállítások üzemeltetési jellemzőit és az infrastruktúra iránt támasztott követelményeket jelen Egyezmény IV. sz. melléklete tartalmazza.
2. A nemzetközi kombinált fuvarozással kapcsolatos eljárások egységesítése és megkönnyítése céljából a Szerződő Felek jelen Egyezmény IV. sz. mellékletében megadott jellemzők és szabványok eléréséhez megteszik a megfelelő intézkedéseket.

5. cikk

Mellékletek

Ezen Egyezmény mellékletei az Egyezmény elválaszthatatlan részét képezik. Újabb mellékletekkel az Egyezményt csak a 10. és 11. cikkben szabályozott módosítási eljárás szerint lehet kiegészíteni.

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

6. cikk

A letéteményes kijelölése

Ezen Egyezmény letéteményese a Vasutak Együtműködési Szervezetének Főbizottsága.

7. cikk

Aláírás, hatálybalépés

1. Jelen Egyezmény aláírásra nyitva áll 1997. 01. 01-től Varsóban a Vasutak Együtműködési Szervezete Főbizottságán.
2. Jelen Egyezményt a Vasutak Együtműködési Szervezete Miniszteri Értekezletének tagjai írják alá.
3. Az Egyezmény legalább 4 európai és ázsiai Vasutak Együtműködési Szervezete (a továbbiakban: OSZZSD) tag által történt aláírás időpontját követő 60 nap elteltével lép hatályba olyan feltétellel, hogy a nemzetközi kombinált fuvarozási hálózat egy vagy több fontos vonala folyamatosan összeköti ezen államok területét.
4. A Vasutak Együtműködési Szervezetének Főbizottsága írásban tájékoztatja a Szerződő Feleket annak hatálybalépésének időpontjáról.
5. Ezen Egyezményt a Szerződő Felek országaiban érvényes belső jogszabályoknak megfelelően kell kihirdetni és erről tájékoztatni kell a letéteményest.

8. cikk

Csatlakozás a megállapodáshoz

1. Jelen Egyezmény csatlakozásra nyitva áll a Vasutak Együtműködési Szervezetének bármely tagja részére.
2. A csatlakozásról szóló okmányokat a Vasutak Együtműködési Szervezetének Főbizottságához kell benyújtani.
3. A Vasutak Együtműködési Szervezetének Főbizottsága tájékoztatja a Szerződő Feleket az új tagok csatlakozásáról.

9. cikk

Korlátozások és a vitás kérdések eldöntése

1. Az Egyezmény a Szerződő Felek egyikét sem korlátozhatja államuknak belső vagy külső biztonságát célzó intézkedések megtételében. Az intézkedések megtételéről az illetékes Szerződő Felek kötelesek írásban

tájékoztatni az Egyezmény letéteményesét és Szerződő Feleit azok tartalmáról, a bevezetésük időpontjáról és a hatály időtartamáról.

2. Bármilyen két Szerződő Fél közötti vitát, amely jelen Egyezmény értelmezésével vagy alkalmazásával kapcsolatos, és amelyet a vitában álló felek tárgyalásos úton vagy más szabályozási eszközökkel nem tudnak rendezni, a vitában álló Szerződő Felek valamelyikének indítványa alapján – a letéteményes erről való tájékoztatása mellett – a vitában álló Felek közötti közös megállapodással választott egy vagy több döntőbíróból álló döntőbírószám elé kell terjeszteni. Ha a vitában álló Felek a döntőbírói döntési igény felmerülésétől számított három hónap elteltéig nem tudnak megállapodni a döntőbírói vagy döntőbírók kiválasztásában, a Felek bármelyike kérheti az OSZSZD Miniszteri Értekezletét, hogy jelöljön ki egyetlen döntőbírókat, akihez a vitát döntésre elő kell terjeszteni.
3. A döntőbíró vagy döntőbírák ítélete a vita eldöntését kezdeményező Szerződő Felekre nézve kötelező.

10. cikk

Az egyezmény módosítása

Jelen Egyezményben módosítások az alább feltüntetett eljárás szerint történhetnek (az I. sz. és II. sz. mellékletek kivételével, melyek módosítási rendjét a 11. cikk szabályozza).

1. Bármilyen módosításra vonatkozó javaslatot a letéteményesnek kell megküldeni, amely megszervezi ezen módosítás megtárgyalását a Vasutak Együttműködési Szervezete megfelelő munkaszervének soron következő értekezletén.
A módosítási javaslat tervezetét, a jelenlévők kétharmados szótöbbséggel történő támogatása esetén a Vasutak Együttműködési Szervezete Miniszteri Értekezlete elé kell terjeszteni megtárgyalásra.
2. Az Egyezmény módosításait a Miniszteri Értekezlet fogadja el.
3. A módosítás a letéteményes által az összes Szerződő Félnek történt megküldés időpontjától számított 90 nap elteltével lép hatályba, amennyiben a Miniszteri Értekezlet más határidőt nem határoz meg.

11. cikk

Az I. és II. sz. mellékletek módosítása

Az Egyezmény I. és II. sz. mellékleteinek módosítása az alábbi eljárás szerint történhet:

1. Az I. és II. sz. melléklet módosítására irányuló javaslatoknak elsősorban a megfelelő OSZSZD munkaszerv értekezletén részt vevő felek többségének támogató szavazatát kell élveznie. A letéteményes a vonatkozó módosításokat közvetlenül megküldi az érdekelt Felek részére.
2. Ha a közvetlenül érdekelt Szerződő Felek egyike részéről sem, valamint annak letéteményes által történt elküldési időpontjától számított hat hónap elteltével sem érkezik az utóbbihoz a módosítással kapcsolatos egyet nem értési értesítés, úgy ez a módosítás elfogadottnak tekinthető.
Ha ugyanezen határidő folyamán bármelyik közvetlenül érdekelt fél értesíti a letéteményest a módosítással kapcsolatos egyet nem értésről, úgy a módosítás nem tekinthető elfogadottnak.
A módosítás elfogadásáról, vagy elutasításáról a letéteményes az összes Szerződő Felet értesíti.
Az elfogadott módosítás annak az összes Szerződő Félnek letéteményes által történt értesítése időpontjától számított három hónap elteltével lép hatályba.
Jelen cikk szempontjából az a Szerződő fél tekintendő közvetlenül érdekelt félnek, amelynek területén a felvetendő új vonal, fontos terminál, határátkelő pont, tengelyátszerelő állomás, kikötő, vasúti kompátkelőhely található, vagy megfelelő módosítás esetén a területét ezen vonal átszeli.

12. cikk

Felmondás és hatályvesztés

1. Jelen Egyezményt bármely Szerződő Fél a letéteményesnek és a Szerződő Feleknek címzett írásbeli értesítés útján felmondhatja.
2. A felmondás az említett értesítésnek a letéteményes által történt kézhezvételétől számított egy év elteltével lép életbe.
3. Ha az Egyezmény hatálybalépését követően a Szerződő Felek száma egy egyéves időszakon keresztül folyamatosan négynél kevesebb, ezen Egyezmény érvényét veszti, amiről a letéteményes a Szerződő Feleket jelen Egyezmény hatályvesztése előtt legalább három hónappal értesíti.

13. cikk**Hiteles szöveg**

Az Egyezmény eredeti példányát, amelynek orosz, kínai és német nyelvű szövege egyformán hiteles, a Vasutak Együttműködési Szervezete Főbizottságának kell átadni megőrzésre.

Mindennek igazolásául az arra megfelelően felhatalmazottak az Egyezményt aláírták.

Készült Taskentben, 1997. június 4-én.”

- 3. §** A Kormány felhatalmazást kap arra, hogy az Egyezmény mellékleteinek hatályos szövegét rendeletben hirdesse ki.
- 4. §** (1) Ez a törvény a kihirdetését követő napon lép hatályba.
(2) Az e törvény végrehajtásához szükséges intézkedésekről a közlekedésért felelős miniszter gondoskodik.

Áder János s. k.,
köztársasági elnök

Kövér László s. k.,
az Országgyűlés elnöke

III. Kormányrendeletek

A Kormány 48/2013. (II. 21.) Korm. rendelete a központi költségvetési szervek szociális hozzájárulási adó kedvezmények igénybevételéből eredő kiadási megtakarításai befizetésének rendjéről

A Kormány a Magyarország 2013. évi központi költségvetéséről szóló 2012. évi CCIV. törvény 77. § (1) bekezdés c) pontjában kapott felhatalmazás alapján, az Alaptörvény 15. cikk (1) bekezdésében meghatározott feladatkörében eljárva a következőket rendeli el:

- 1. §** A Magyarország 2013. évi központi költségvetéséről szóló 2012. évi CCIV. törvény 10. § (7) bekezdése szerinti befizetési kötelezettséget a központi költségvetési szerv havi szinten összesítve, ezer forintra kerekítve, a kincstár „Munkahelyvédelmi akciótervvel összefüggő befizetések központi költségvetési szervek” megnevezésű, 10032000-01034224-00000000 számú számlájára teljesíti.
- 2. §** (1) A központi költségvetési szervnek az ugyanazzal a természetes személlyel fennálló, adófizetési kötelezettséget eredményező jogviszonyára tekintettel több adókedvezmény érvényesítése esetén a befizetési kötelezettséget a tárgyóban az egyes adótörvények és azzal összefüggő egyéb törvények módosításáról szóló 2011. évi CLVI. törvény 461. §-a, 462/B. §-a, 462/C. §-a és 462/D. §-a alapján érvényesített adókedvezményhez kapcsolódóan kell teljesíteni.
(2) Nem jelent kiadási megtakarítást, ha a központi költségvetési szervet az általa foglalkoztatott személy után fizetendő közterhek megfizetését követően a megfizetett összeg tekintetében más költségvetési szerv felé elszámolási kötelezettség terheli.
- 3. §** Ha a központi költségvetési szerv befizetési kötelezettségét tévesen állapította meg, azt a következő hónap vagy hónapok befizetése során önrevízióval korrigálja.
- 4. §** (1) A központi költségvetési szerv az érvényesített adókedvezményből eredő megtakarítások befizetéséről az 1. mellékletben meghatározott tartalmú adatlapot a 2013. január 1-jétől 2013. június 30-áig terjedő időszak utáni befizetések esetében 2013. július 22-éig, a 2013. július 1-jétől 2013. november 30-áig terjedő időszak utáni befizetések esetében 2013. december 22-éig küldi meg a fejezetet irányító szervnek.
(2) A fejezetet irányító szerv az általa irányított költségvetési fejezetbe sorolt központi költségvetési szervek által benyújtott adatszolgáltatást – az (1) bekezdésben meghatározott határidőt követő 10. munkanapig – a 2. melléklet szerinti adatlapon összesítve megküldi az államháztartásért felelős miniszter részére.
- 5. §** Ez a rendelet a kihirdetését követő napon lép hatályba.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

1. melléklet a 48/2013. (II. 21.) Korm. rendelethez

Költségvetési szerv megnevezése:	
Költségvetési szerv ÁHFTT azonosítója:	
Kiörlő neve, telefonszáma:	

INTÉZMÉNYI ADATSZOLGÁLTATÁS
a szociális hozzájárulási adó megtakarítás befizetéséről

(főben és ezer forintban)

Sorszám	Hónap *	Az Eat.													
		Az Eat. 461. §, 462/B. §, 462/C. §, 462/D. § szerint érvényesített adókedvezményben érintett foglalkoztatottak			461. §-a szerint érvényesített adókedvezmény		462/B. §-a szerint érvényesített adókedvezmény		462/C. §-a szerint érvényesített adókedvezmény		462/D. §-a szerint érvényesített adókedvezmény		461. §, 462/B. §, 462/C. §, 462/D. § szerint érvényesített adókedvezmény (= Összes megtakarítás = Befizetés)		
		létszám (fő)	havi személyi juttatása (bruttó)	szociális hozzájárulási adó (alapesetben: 27%)	érintett foglalkoztatottak létszáma	összege	érintett foglalkoztatottak létszáma	összege	érintett foglalkoztatottak létszáma	összege	érintett foglalkoztatottak létszáma	összege	érintett foglalkoztatottak létszáma	összege	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14=6+8+10+12 (14=3)	15=7+9+11+13	
1.	december **													0	0
2.	január													0	0
3.	február													0	0
4.	március													0	0
5.	április													0	0
6.	május													0	0
7.	június													0	0
8.	július													0	0
9.	augusztus													0	0
10.	szeptember													0	0
11.	október													0	0
12.	november													0	0
	Összesen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

*Az adatszolgáltatás határidője: a megelőző év december hótól tárgyév június hónapig terjedő időszak utáni befizetések esetében július 22-e (ekkor az 1-7. sorokat, valamint az összesítő sort kell kitölteni), míg a tárgyév július-november hónapok utáni befizetésekről december 22-e (ekkor az 8-12. sorokat, valamint az összesítő sort kell kitölteni).

** 2013-ban ezt nem kell kitölteni!

Dátum:

P. H.

aláírás

2. melléklet a 48/2013. (II. 21.) Korm. rendelethez

Fejleszt száma, megnevezése:	
Kitöltő neve, telefonszáma:	
Hónap megnevezése:	

FEJEZETI ADATSZOLGÁLTATÁS
a szociális hozzájárulási adó megtakarítás befizetéséről

(főben és ezer forintban)

Cím/alcím száma	Cím/alcím megnevezése	Az Eat.													
		Az Eat. 461. §, 462/B. §, 462/C. §, 462/D. § szerint érvényesített adókedvezményben érintett foglalkoztatottak			461. §-a szerint érvényesített adókedvezmény		462/B. §-a szerint érvényesített adókedvezmény		462/C. §-a szerint érvényesített adókedvezmény		462/D. §-a szerint érvényesített adókedvezmény		461. §, 462/B. §, 462/C. §, 462/D. § szerint érvényesített adókedvezmény (= Összes megtakarítás = Befizetés)		
		létszáma (fő)	havi személyi juttatása (bruttó)	szociális hozzájárulási adó (alapeseiben: 27%)	érintett foglalkoztatottak létszáma	összege	érintett foglalkoztatottak létszáma	összege	érintett foglalkoztatottak létszáma	összege	érintett foglalkoztatottak létszáma	összege	érintett foglalkoztatottak létszáma	összege	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14=6+8+10+12 (14=3)	15=7+9+11+13	
														0	0
														0	0
														0	0
														0	0
														0	0
														0	0
														0	0
														0	0
	Összesen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

A megelőző év december hótól tárgyév június hónapig terjedő időszak utáni befizetések havi szinten összesített adatainak megküldési határideje a július 22-ei határnapot követő 10. munkanap, míg a tárgyév július-november hónapok utáni befizetések havi szinten összesített adatainak megküldési határideje a december 22-ei határnapot követő 10. munkanap.

Dátum:

P. H.

aláírás

**A Kormány 49/2013. (II. 21.) Korm. rendelete
a Magyar Állam nevében tulajdonosi jogokat gyakorló szervezetek rábízott állami vagyonnal
kapcsolatos éves beszámoló készítési és könyvvezetési kötelezettségéről szóló 347/2010. (XII. 28.)
Korm. rendelet, és a Nemzeti Földalapba tartozó rábízott földvagyonnal kapcsolatos éves
beszámoló-készítési és könyvvezetési kötelezettségéről szóló 34/2011. (III. 17.) Korm. rendelet
módosításáról**

A Kormány az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 109. § (1) bekezdés 27. és 33. pontjában, az állami vagyonról szóló 2007. évi CVI. törvény 71. § (1) bekezdés a) pontjában, a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény 178. § (1) bekezdés a) és c) pontjában, a 2. alcím tekintetében a Nemzeti Földalapról szóló 2010. évi LXXXVII. törvény 32. § (1) bekezdés d) pontjában kapott felhatalmazás alapján,

az Alaptörvény 15. cikk (1) bekezdésében meghatározott feladatkörében eljárva a következőket rendeli el:

**1. A Magyar Állam nevében tulajdonosi jogokat gyakorló szervezetek rábízott állami vagyonnal
kapcsolatos éves beszámoló készítési és könyvvezetési kötelezettségéről szóló
347/2010. (XII. 28.) Korm. rendelet módosítása**

1. § A Magyar Állam nevében tulajdonosi jogokat gyakorló szervezetek rábízott állami vagyonnal kapcsolatos éves beszámoló készítési és könyvvezetési kötelezettségéről szóló 347/2010. (XII. 28.) Korm. rendelet (a továbbiakban: 1. rendelet) 3. § (4)–(7) bekezdése helyébe a következő rendelkezések lépnek:

„(4) A tulajdonosi joggyakorló szervezet az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról szóló 368/2011. (XII. 31.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Ávr.) 170. § (1) bekezdése alapján időközi mérlegjelentést készít a rábízott vagyonra vonatkozóan az 1. melléklet szerinti mérleg tagolásának megfelelő bontásban. Az egyes mérlegsorok állományát és annak változását a következő összetevők szerint köteles bemutatni:

- a) állomány az év elején,
- b) állományváltozás a pénzforgalmi tranzakciók miatt,
- c) állományváltozás a nem pénzforgalmi tranzakciók miatt,
- d) egyéb volumenváltozás,
- e) értékelés,
- f) állomány a tárgyidőszak végén.

(5) A (4) bekezdésben foglalt időközi mérlegjelentést a tárgynegyedévet követő 45. napig, a negyedik negyedévre vonatkozóan gyorsjelentésként a tárgynegyedévet követő 60. napig, az éves jelentést az éves beszámoló benyújtásának, illetve a költségvetési zárszámadás munkálatainak határidejével megegyezően kell elektronikus formában az irányító szervnek benyújtani.

(6) A tulajdonosi joggyakorló szervezet az Ávr. 170. § (6) bekezdése szerinti részesedések és a részesedések utáni osztalékok alakulásáról készített jelentést az éves beszámolóval egyidejűleg köteles elkészíteni és megküldeni az irányító szervnek.

(7) A tulajdonosi joggyakorló szervezet az Ávr. 170. § (8) bekezdése szerinti közteher-bevételek adósainak alakulásáról szóló adatszolgáltatás alól mentesül.”

2. § Az 1. rendelet a következő 7/A. §-al egészül ki:

„7/A. § (1) Az Nvtv. 1. § (2) bekezdésében meghatározott nemzeti vagyonnak az állam és önkormányzat közötti, továbbá az állami vagyon tulajdonosi joggyakorlójának változása miatt szükségessé vált átadása-átvétele során az átvevőnél az eszközök bekerülési értéke az átadó nyilvántartási értékével egyezik meg.

(2) Amennyiben a nemzeti vagyon körében történő vagyonátadás során törvény jelöli ki a vagyonkezelőt, akkor a vagyon átadása és átvétele és a nyilvántartásokban való kezelése a vagyont átadó és a törvény által kijelölt vagyonkezelő között az (1) bekezdésnek megfelelően közvetlenül történik meg.”

3. § Az 1. rendelet

- a) 1. §-ában a „3. § (1) bekezdésében” szövegrész helyébe a „3. § (1) és (2) bekezdésében” szöveg,
- b) 2. § (1) bekezdésében az „a Vtv. 4. §-a” szövegrész helyébe az „a nemzeti vagyonról szóló 2011. évi CXCVI. törvény (a továbbiakban: Nvtv.) 3. § (1) bekezdés 5. és 18. pontja” szöveg,

- c) 2. § (4) bekezdésében a „megegyező formában pénzügyi beszámolót készít” szövegrész helyébe a „megegyező formában, kiegészítve azt a finanszírozási bevételek és kiadások tételeivel, pénzügyi beszámolót készít” szöveg,
d) 9. § (1) bekezdésében az „éves mérlegjelentés is” szövegrész helyébe az „éves mérlegjelentés és a 3. § (6) bekezdése alapján készített részesedések és a részesedések utáni osztalékok alakulásáról készített jelentés is” szöveg lép.

4. § Hatályát veszti az 1. rendelet 3. § (8) bekezdése.

2. A Nemzeti Földalapba tartozó rábízott földvagyonnal kapcsolatos éves beszámoló-készítési és könyvvezetési kötelezettségről szóló 34/2011. (III. 17.) Korm. rendelet módosítása

5. § A Nemzeti Földalapba tartozó rábízott földvagyonnal kapcsolatos éves beszámoló-készítési és könyvvezetési kötelezettségről szóló 34/2011. (III. 17.) Korm. rendelet (a továbbiakban: 2. rendelet) 2. § (4)–(7) bekezdése helyébe a következő rendelkezések lépnek:

„(4) Az NFA az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról szóló 368/2011. (XII. 31.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Ávr.) 170. § (1) bekezdése alapján időközi mérlegjelentést készít a rábízott vagyona vonatkozóan az 1. melléklet szerinti mérleg tagolásának megfelelő bontásban. Az egyes mérlegsorok állományát és annak változását a következő összetevők szerint köteles bemutatni:

- a) állomány az év elején,
- b) állományváltozás a pénzforgalmi tranzakciók miatt,
- c) állományváltozás a nem pénzforgalmi tranzakciók miatt,
- d) egyéb volumenváltozás,
- e) értékelés,
- f) állomány a tárgyidőszak végén.

(5) A (4) bekezdésben foglalt időközi mérlegjelentést a tárgynegyedévet követő 45. napig, a negyedik negyedévre vonatkozóan gyorsjelentésként a tárgynegyedévet követő 60. napig, az éves mérlegjelentést az éves beszámoló benyújtásának határidejével megegyezően kell elektronikus formában az irányító szervnek benyújtani.

(6) Az NFA az Ávr. 170. § (8) bekezdése szerinti közteher-bevételek adósainak alakulásáról szóló adatszolgáltatás alól mentesül.

(7) Az NFA a zárszámadási törvényjavaslat előkészítéséhez a kincstárnál vezetett pénzforgalmi számlák bevételeiről és kiadásairól jogcímenként adatokat szolgáltat az agrárpolitikáért felelős miniszternek és az államháztartásért felelős miniszternek.”

6. § Hatályát veszti a 2. rendelet 2. § (8) bekezdése.

3. Záró rendelkezések

7. § Ez a rendelet a kihirdetését követő napon lép hatályba.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

VI. Az Alkotmánybíróság határozatai, teljes ülési állásfoglalásai és végzései

Az Alkotmánybíróság 4/2013. (II. 21.) AB határozata a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény 269/B. §-a alaptörvény-ellenességéről és megsemmisítéséről

Az Alkotmánybíróság teljes ülése alkotmányjogi panasz tárgyában – *dr. Bragyova András, dr. Dienes-Oehm Egon, dr. Holló András, dr. Kiss László és dr. Pokol Béla* alkotmánybírók párhuzamos indokolásával, valamint *dr. Balsai István, dr. Lenkovics Barnabás, dr. Paczolay Péter, dr. Szalay Péter és dr. Szívós Mária* alkotmánybírók különvéleményével – meghozta az alábbi

határozatot:

Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény 269/B. §-a alaptörvény-ellenes, ezért azt 2013. április 30-ával megsemmisíti.

Az Alkotmánybíróság ezt a határozatát a Magyar Közlönyben közzéteszi.

Indokolás

- I. Vajnai Attila jogi képviselője útján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz. Az indítványozó 2008. július 14-én, a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény (a továbbiakban: Btk.) 269/B. § (1) bekezdése „ötágú vöröscsillag” fordulatának megsemmisítését kérte utólagos normakontroll keretében, mivel az álláspontja szerint sérti a véleménynyilvánítás szabadságát. Az indítványozó kifejti, hogy a kifogásolt jogszabályi rendelkezés, az önkényuralmi jelképek használata büntetőjogi tényállás olyan szimbólumok terjesztését, nagy nyilvánosság előtti használatát és közszemlére tételét rendeli büntetni, amelyek alapvető emberi jogokat sértő politikai diktatúrák jelképei voltak. Véleménye szerint azonban az ötágú vöröscsillag összetett jelkép, amelynek többféle jelentése van, ugyanis a munkásmozgalom eszméinek kifejezésére is használják, illetve a fasizmus elleni küzdelmet is szimbolizálja. Álláspontja szerint a vöröscsillag éppen ezen a ponton állítható szembe a horogkereszttel, mert ez utóbbi mindenki számára egyértelműen a náci ideológiát és rendszert jelenti. Indítványában hivatkozik az Alkotmánybíróság 14/2000. (V. 12.) AB határozatára, amelyben a testület alkotmányosnak mondta ki a Btk. 269/B. §-át, azonban véleménye szerint az Emberi Jogok Európai Bíróságának Vajnai kontra Magyarország ügyben hozott ítélete indokolja az Alkotmánybíróság korábbi gyakorlatának felülvizsgálatát, mert már nem tartható az az érv, hogy „a politikai véleménynyilvánítás szabadságának korlátozása a demokrácia megszilárdításának és fenntartásának biztosítása végett szükséges.” Az indítványozó az Alkotmánybíróság XX/1223-1/2012. számú végzésére hivatkozással, kérelmét 2012. február 23-án az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 26. § (1) bekezdése és 71. § (3) bekezdése alapján jogi képviselője útján alkotmányjogi panaszként terjesztette elő. Alkotmányjogi panaszában kifejti, hogy a Pesti Központi Kerületi Bíróság 16.B.21/571/2004/5. számú, a Fővárosi Bíróság 25.Bf.7262/2007/6. számú, valamint a Legfelsőbb Bíróság Bfv.II.37/2011/5. számú határozatában önkényuralmi jelkép vétsége miatt elmarasztalta. A Legfelsőbb Bíróság határozatában utalt arra is, hogy a vonatkozó strasbourgi ítélet nem helyezte hatályon kívül a Btk. 269/B. §-át, ezért az továbbra is irányadó. Az indítványozó ennek alapján hivatkozik arra, hogy az ügyében folytatott bírósági eljárásban alaptörvény-ellenes jogszabály alkalmazása folytán az Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdésében biztosított jogának sérelme következett be.
- II. Az Alkotmánybíróság eljárása során a következő jogszabályi rendelkezéseket vette figyelembe:
 1. Az Alaptörvénynek az indítvány elbírálása során figyelembe vett rendelkezései:
 - „B) cikk
 - (1) Magyarország független, demokratikus jogállam.”

„I. cikk

(3) Az alapvető jogokra és kötelezettségekre vonatkozó szabályokat törvény állapítja meg. Alapvető jog más alapvető jog érvényesülése vagy valamely alkotmányos érték védelme érdekében, a feltétlenül szükséges mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan, az alapvető jog lényeges tartalmának tiszteletben tartásával korlátozható.”

„IX. cikk

(1) Mindenkinek joga van a véleménynyilvánítás szabadságához.”

2. A Btk. indítvánnyal érintett rendelkezése:

„Önkényuralmi jelképek használata

269/B. § (1) Aki horogkeresztet, SS-jelvényt, nyilaskeresztet, sarló-kalapácsot, ötágú vöröscsillagot vagy ezeket ábrázoló jelképet

a) terjeszt;

b) nagy nyilvánosság előtt használ;

c) közszemlére tesz;

ha súlyosabb bűncselekmény nem valósul meg, vétséget követ el, és pénzbüntetéssel büntetendő.

(2) Nem büntethető az (1) bekezdésben meghatározott cselekmény miatt, aki azt ismeretterjesztő, oktatási, tudományos, művészeti célból vagy a történelem, illetve a jelenkor eseményeiről szóló tájékoztatás céljából követi el.

(3) Az (1)–(2) bekezdés rendelkezései az államok hatályban lévő hivatalos jelképeire nem vonatkoznak.”

III. 1. Az Alkotmánybíróság korábban a 14/2000. (V. 12.) AB határozatában (ABH 2000, 83.; a továbbiakban: Abh.) már vizsgálta a Btk. 269/B. §-ának alkotmányosságát, ezért elsőként áttekintette, hogy az indítvány nem minősül-e „ítélt dolognak”.

Az Abh. a Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény (a továbbiakban: Alkotmány) több rendelkezésével, köztük a véleménynyilvánítás szabadságával összefüggésben vizsgálta a Btk. 269/B. §-ának alkotmányosságát. A határozat részletesen kitért arra, hogy melyek voltak ezen bűncselekményi tényállás megalkotásának indokai. A Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény módosításáról szóló 1993. évi XLV. törvény preambuluma, valamint annak indokolása szerint a XX. század szélsőséges politikai eszméi az emberi jogokat semmibe vevő diktatúrákat hoztak létre, és az ezen diktatúrákhoz kötődő szélsőséges szimbólumok továbbélése érzékenyen érinti, illetve sérti a társadalom jelentős részét, ezért szükséges ezen magatartások büntetőjog által történő szankcionálása.

Az Abh. a Btk. kifogásolt rendelkezését a véleménynyilvánítás szabadságával összefüggésben is vizsgálta. Megállapította, hogy az önkényuralmi jelképek terjesztése, nagy nyilvánosság előtti használata és közszemlére tétele a politikai véleménynyilvánítás egyik formája, amelynek büntetendővé nyilvánítása korlátozza a véleménynyilvánítás szabadságát. Az Alkotmánybíróság ezzel kapcsolatban azt vizsgálta, hogy a korlátozás megfelel-e a szükségesség és az arányosság követelményének. A határozat értelmében a véleménynyilvánítás szabadságának alkotmányosan még megengedett korlátozhatóságát jelenti, ha „a tiltott magatartás nem pusztán egy – helyesnek vagy helytelennek tartott – politikai nézetet fejez ki, hanem annál több: a demokrácia értékei mellett elkötelezett közösségek méltóságát sértve veszélyezteti a köznyugalmat is.” (Abh., ABH 2000, 83, 92.)

Az önkényuralmi jelképek Btk. 269/B. §-ában tiltott használatával kapcsolatban az Abh. kifejtette, hogy az az önkényuralmi rendszerekhez köthető eszmék, és az azokhoz kapcsolódó fenyegetettség érzet kialakulásához vezet, amely alkalmas a köznyugalom megzavarására. A véleménynyilvánítás szabadsága azonban korlátozható, ha az szükséges egy demokratikus társadalomban a közbiztonság, a zavargás vagy a bűnözés megelőzése, illetve mások védelme érdekében. Az Alkotmánybíróságnak az Abh.-ban kifejtett álláspontja szerint a Btk. 269/B. §-a a büntetőjog által megfogalmazott védett tárgy mellett más alkotmányos értékek védelmét is szolgálja, mint például a demokratikus jogállamot, vagy azt a követelményt, miszerint a jognak mindenkit egyenlő méltóságú személyként kell kezelnie.

Az Abh. kitért arra is, hogy az adott történelmi helyzetben a büntetőjogi eszközrendszer biztosítja a hatékony védelmet (ultima ratio). Az Alkotmánybíróság mindezek alapján megállapította, hogy „a demokratikus társadalom védelmét jelenti az, s ezért nem alkotmányellenes, ha az állam a jelen történelmi helyzetben a demokráciával ellentétes, vagyis önkényuralmi hatalmi rendszerek adott jelképeivel kapcsolatos, egyes konkrét magatartásokat tilt meg: a terjesztést, a nagy nyilvánosság előtti használatot, közszemlére tételt...[A] Btk. 269/B. § (1) bekezdésében megjelenő korlátozás a védett célok súlyához képest nem minősíthető aránytalanoknak, a korlátozás terjedelme és szankciója az alkalmazható legenyhébb eszköznek minősül, ezért a Btk. e szabályában megfogalmazott alapjog-korlátozás megfelel az arányosság alkotmányos követelményének.” (Abh., ABH 2000, 83, 98, 100–101.)

2. Az Abtv. 31. § (1) bekezdése alapján, amennyiben az Alkotmánybíróság alkotmányjogi panasz vagy bírói kezdeményezés alapján az alkalmazott jogszabály vagy jogszabályi rendelkezés Alaptörvénnyel való összehangjáról már döntött, ugyanazon jogszabályra, illetve jogszabályi rendelkezésre és ugyanazon Alaptörvényben biztosított jogra, valamint azonos alkotmányos összefüggésre hivatkozással – ha a körülmények alapvetően nem változtak meg – nincs helye az alaptörvény-ellenesség megállapítására irányuló alkotmányjogi panasznak, valamint bírói kezdeményezés alaptörvény-ellenesség megállapítására irányuló vizsgálatának. Az Alkotmánybíróság korábbi gyakorlata szerint egy kérdés csak akkor minősül ítélt dolognak, ha az újabb indítványt ugyanazon jogszabályi rendelkezésre vonatkozóan azonos okból vagy összefüggésben terjesztik elő. (1620/B/1991. AB határozat, ABH 1991, 972, 973.)

„Magyarország Alaptörvényének átmeneti rendelkezései” 31. cikk (3) bekezdése 2012. január 1-jei hatállyal hatályon kívül helyezte a Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló, többször módosított 1949. évi XX. törvényt. Az Alkotmány helyébe az Alaptörvény lépett. Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény hatályba lépését megelőzően hozott döntései alkalmazhatóságával kapcsolatban hangsúlyozta, hogy az Alaptörvény szerint az Alkotmánybíróság feladata az Alaptörvény védelme. Az Alkotmánybíróság az újabb ügyekben felhasználhatja azokat az érveket, amelyeket az Alaptörvény hatályba lépése előtt hozott korábbi határozata az akkor elbírált alkotmányjogi kérdéssel összefüggésben tartalmazott, feltéve, hogy az Alaptörvény konkrét – az előző Alkotmányban foglaltakkal azonos vagy hasonló tartalmú – rendelkezései és értelmezési szabályai alapján ez lehetséges. Az előző Alkotmányon alapuló alkotmánybírói döntésekben kifejtett elvi jelentőségű megállapítások értelemszerűen irányadók az Alaptörvényt értelmező alkotmánybírói döntésekben is. (22/2012. (V. 11.) AB határozat, Indokolás [39]–[40]; 30/2012. (VI. 27.) AB határozat, Indokolás [14].)

Keletkezési idejétől függetlenül minden hatályos – vagy bírói kezdeményezéssel, alkotmányjogi panasszal érintett ügyben az alkalmazandó – jogszabálynak az Alaptörvénynek kell megfelelnie. [Ezzel azonosan foglalt állást az Alkotmánybíróság az Alkotmány és az „alkotmány előtti” és „utáni” jog viszonyát illetően a 11/1992. (III. 5.) AB határozatban (ABH 1992, 81.).] Habár valamely jogszabály alkotmányellenessége nem jelenti egyúttal annak alaptörvény-ellenességét is, azok az érvek, amelyeket az Alkotmánybíróság korábbi határozatai tartalmaznak, az újabb ügyekben is irányadók, feltéve, hogy azok az Alaptörvény azonos vagy hasonló rendelkezésein alapulnak. Mindezek alapján az előző Alkotmány és az Alaptörvény egyes rendelkezései tartalmi egyezősége esetén az ugyanazon jogszabályt, vagy jogszabályi rendelkezést kifogásoló ugyanazon alkotmányos alapjogra vagy jogelvre (értékre) alapított indítvány ítélt dolognak tekintendő.

Jelen esetben az indítványozó a véleménynyilvánítás szabadságára hivatkozik. A véleménynyilvánítás szabadságához való jogot az Alkotmány 61. § (1) bekezdése, valamint az Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdése azonos tartalommal rögzíti. Az Alkotmánybíróság ennek alapján megállapítja, hogy a Btk. 269/B. §-ának az Abh.-ban lefolytatott alkotmányossági vizsgálata a jelen ügyben is irányadó.

3. Az ítélt dolog azonban az Alkotmánybíróság relatív korlátja. Az Alkotmánybíróság számára is indokolt meghagyni annak lehetőségét, hogy a változó körülményekre tekintettel ugyanabban az alkotmányossági összefüggésben új vagy más indokot találva ismételt alkotmányossági vizsgálatot folytathasson le. Ezt maga az Abtv. is biztosítja azáltal, hogy kivételt enged az ítélt dolog szabálya alól abban az esetben, ha a körülmények – különösen a tény- és jogkérdések – alapvetően megváltoztak.

Az Alkotmánybíróság már döntött a Btk. 269/B. § alkotmányosságáról a véleménynyilvánítás szabadságával összefüggésben. Az Abh. meghozatalát követően született meg azonban az Emberi Jogok Európai Bírósága (a továbbiakban: EJEB) kifogásolt jogszabályhellyel kapcsolatos Vajnai kontra Magyarország (33629/06 számú kérelem) ügyben hozott ítélete.

Az EJEB ítélete deklaratív, azaz nem jelenti közvetlenül a jogkérdések megváltozását, gyakorlata azonban segítséget nyújthat az alkotmányos – Alaptörvényben és nemzetközi egyezményben rögzített – alapjogok értelmezéséhez, tartalmuk és kiterjedésük meghatározásához. Az Emberi Jogok Európai Egyezményében (a továbbiakban: Egyezmény) biztosított jogok jelentéstartalma ugyanis az EJEB egyedi ügyekben hozott döntéseiben testesül meg, amely elősegíti az emberi jogok értelmezésének egységesen érvényesülő felfogását. Az Egyezmény, valamint az EJEB gyakorlatának figyelembevétele nem vezethet az Alaptörvény szerinti alapjogvédelem korlátozásához, alacsonyabb védelmi szint meghatározásához. A strasbourgi gyakorlat, valamint az Egyezmény az alapjogvédelemnek azt a minimum szintjét határozza meg, amelyet minden részes államnak biztosítania kell, azonban a nemzeti jog ettől eltérő, magasabb követelményrendszert is kialakíthat az emberi jogok védelmére.

Mindezek figyelembevételével az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az EJEB Vajnai kontra Magyarország ügyben hozott ítélete, amely a Btk. 269/B. §-a viszonylatában tartalmaz megállapításokat (lásd: IV.2.2.2.), olyan jogilag

jelentős új körülményt és szempontot jelent, amely szükségessé teszi az ismételt alkotmányossági vizsgálat lefolytatását.

- IV. 1. Az önkényuralmi jelképek használata büntetőjogi tényállást a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény módosításáról szóló 1993. évi XLV. törvény 1. §-a iktatta be a Btk. 269/B. §-ába. A törvény preambuluma, valamint indokolása szerint az új tényállás megalkotását az indokolta, hogy a XX. században létrejött szélsőséges diktatórikus rendszerekhez kötődő szimbólumok, jelképek továbbélése sértheti a társadalom jelentős részét, illetve ronthatja az ország hírnevét is. A büntetőjogi védelem tárgya a köznyugalom, valamint az emberi méltóság védelme. A Btk. 269/B. §-a taxatív meghatározza, hogy mely jelképek minősülnek önkényuralmi jelképnek a tényállás szerint. Ezek a horogkereszt, az SS-jelvény, a nyilaskereszt, a sarló-kalapács, valamint az ötágú vöröscsillag. Az önkényuralmi jelképek használatával összefüggésben a Btk. a terjesztés, a közszemlére tétel, valamint a nagy nyilvánosság előtti használat magatartását rendeli büntetni, amennyiben súlyosabb bűncselekmény nem valósul meg. Az önkényuralmi jelképek használata absztrakt veszélyeztető bűncselekmény, a nevesített önkényuralmi jelképekhez kapcsolódó magatartások büntetendők minden további szempontra tekintet nélkül.
- A kommentáriródalom – a jogalkotónak a törvény indokolásában megfogalmazott céljával összhangban – azonban úgy értelmezi a tényállást, hogy a törvényben felsorolt jelképek olyan eszmékhez, eseményekhez fűződnek, amelyek a hatalom erőszakos megragadásával és diktatórikus fenntartásával járnak együtt. A Btk. 269/B. §-ában felsorolt jelképek terjesztését, nagy nyilvánosság előtti használatát, valamint közszemlére tételét a tényállás akkor rendeli büntetni, ha a jelképek az állami önkény jelképeiként olyan magatartást szimbolizálnak, illetve népszerűsítenek, amely szoros összefüggésben van a XX. századi diktatórikus rendszerekkel. Ezen teleologikus értelmezésre a bírói gyakorlatban is van példa (BH2009. 131).
2. Az Alkotmánybíróság áttekintette az egyes európai országok önkényuralmi jelképekkel való visszaélésre vonatkozó büntetőjogi szabályozását, valamint az EJEB vonatkozó joggyakorlatát.
- Az Alkotmánybíróság az 1/2013. (I. 7.) AB határozatában kifejtette, hogy „[e]gy jogintézmény alkotmányosságának megítélése egy másik országban az adott állam alkotmánya, a szabályozásnak a jogrendszerbe illeszkedése, továbbá történeti és politikai háttér függvényében eltérő lehet. Ezért – elismerve, hogy egy szabályozási megoldás megítéléséhez segítséget jelenthet a külföldi tapasztalatok figyelembe vétele is – az Alkotmánybíróság nem tekintheti meghatározónak önmagában valamely külföldi ország példáját az Alkotmánnyal (Alaptörvénnyel) való összhang vizsgálata kérdésében.” (Indokolás [31]). Az Alkotmánybíróság jelen ügyben is fenntartja, hogy bár az Alaptörvénnyel való összhang megítélése szempontjából nem döntő jelentőségű más országok szabályozásának bemutatása, a külföldi megoldások ismertetése azonban hozzájárulhat a büntetőjogi tiltás indokoltságának megítéléséhez.
- 2.1. Az állampolgársági, faji, etnikai, vallási alapon történő gyűlöletkeltés formái számos európai országban tiltottak, a totalitárius diktatúrák szimbólumainak használata azonban csak néhány államban büntetendő. Az európai országok többsége tilalmazza a nemzetiszocialista jelképek, köztük a horogkereszt, a náci Németország zászlóinak, himnuszának nyilvános használatát. A kommunista rendszer szimbólumai azonban túlnyomórészt a volt szocialista országokban tiltottak. Az alkalmazandó szankció általában pénzbüntetés (Litvániában), de előfordul a szabadságvesztés büntetéssel fenyegetettség is (például Németországban, Olaszországban vagy Szlovákiában).
- Németországban a büntető törvénykönyv (Strafgesetzbuch – StGB) nem tartalmaz a tiltott jelképek vonatkozásában. A StGB 86a. §-a az alkotmányellenesnek minősített szervezetek (pártok, egyesületek) jelképeinek terjesztését és nyilvános használatát tiltja. A tényállás definiálja, hogy jelképnek minősül különösen a zászló, jelvény, egyenruha, jelszó, üdvözlési forma, valamint az ezekhez hasonló kifejezések. A tilalom alóli kivételt jelent, ha a jelképek terjesztése vagy nyilvános használata művészeti, tudományos, oktatási-kutatási, ismeretterjesztési vagy alkotmányellenes törekvések elleni védelmi célból történik. A törvény tartalmaz egy olyan kitévőt is, miszerint ha a cselekmény társadalomra veszélyessége csekély, akkor a bíróság eltekinthet a büntetés alkalmazásától.
- A német szabályozás tehát a tilalmat nem úgy határozta meg, hogy a nevesített politikai rendszerekhez kötődő jelképek használatát tilalmazta, hanem azt az alkotmányellenesnek nyilvánított szervezetek vonatkozásában rögzítette. Ennek alapján nem lehet nyilvánosan használni és terjeszteni a nemzetiszocialista jelképeket Németországban, a vöröscsillag azonban nem tilalmazott, mert az több törvényes szervezet jelképe. A Német Szövetségi Alkotmánybíróság vizsgálta a StGB 86a. §-ának alkotmányosságát, és azt nem találta a német Alaptörvénybe ütközőnek [1 BvR 680/86 vom 3. 4. 1990, 1 BvR 204/03 vom 23. 3. 2006, 1 BvR 150/03 vom 1. 6. 2006, 2 BvR 2202/08 vom 18. 5. 2009].

Olaszországban külön törvény (Legge 25 giugno 1993, n. 205.) rendelkezik a fajgyűlölet elleni törvény által meghatározott tiltott szervezetekhez, egyesületekhez, mozgalmakhoz kötődő jobboldali diktatórikus szimbólumok nyilvános közzétételének büntetendővé nyilvánításáról. Ennek a szabálynak alkotmányos alapja az olasz Alkotmány XII. cikke, amely a fasiszta párt újjáalakításának tilalmáról rendelkezik. Az olasz Alkotmánybíróság nem vizsgálta ennek a törvénynek az alkotmányosságát, azonban egy más ügyben kimondta, hogy a véleménynyilvánítás szabadsága nem védi azokat a véleményeket, amelyek a feloszlatott fasiszta párt újjáalakulásáról szólnak, azt támogatják, azzal azonosulnak, mert az ezekhez kapcsolódó szimbólumok nyilvános használata alkalmas a tömegek befolyásolására, és a tiltott szervezetek újjáalakulása támogatásának tekinthető. Ezért az olasz Alkotmánybíróság megállapította, hogy ezen magatartások büntethetősége a demokrácia védelmét biztosító indokolt korlátozásnak tekinthető [Sentenza 74/1958 (20/12/1958)].

Szlovákiában a 2005. május 20-i 300/2005. törvény, a büntető törvénykönyv (Trestný Zákon) 421–422c. §-a rendelkezik a szabadságjogokat elnyomó mozgalmak visszaszorításáról, amely magában foglalja az ilyen mozgalmakkal kapcsolatos jelképek, többek között jelvények, zászlók, egyenruhák tilalmát. A szlovák szabályozás a német szabályozáshoz hasonlóan nem definiálja, hogy konkrétan mely rezsimek, mozgalmak jelképeit tilalmazza, hanem általánosan határozza meg, így a tilalom mind a nemzetiszocialista, mind a kommunista szimbólumokra vonatkozatható.

Litvániában a parlament 2008. június 18-án fogadta el azt a törvénymódosítást, amely betiltotta a nemzetiszocialista horogkereszt, valamint az egykori Szovjetunióban használatos kommunista jelképek mindenfajta nyilvános ábrázolását.

Lettországban a gyülekezési jogról szóló törvényben tilalmazzák a kommunista jelképek nyilvános használatát.

Romániában 2002-ben került beiktatásra a fasiszta szimbólumok és az idegengyűlölettel összefüggő cselekmények tilalma.

Lengyelország 2009-ben módosította büntető törvénykönyvét, és büntetendővé nyilvánította a fasiszta, kommunista és más totalitáriánus szimbólumok használatát. A szabályozás 2010. június 8-án lépett hatályba. A lengyel Alkotmánybíróság azonban 2011. július 19-i döntésében alkotmányellenesnek nyilvánította a törvényi tényállás fasiszta, kommunista és más totalitáriánus szimbólumok tilalmára vonatkozó részét arra hivatkozással, hogy az – a strasbourgi Bíróság Vajnai kontra Magyarország ügyben hozott ítéletére is figyelemmel – sérti a nullum crimen sine lege elvét, valamint azzal összefüggésben a véleménynyilvánítás szabadságát.

Ukrajnában 2012. április 26-án a leMBERGI (Ivivi) képviselőtestület, 2012. május 9-én pedig a nyugat-ukrajnai ternopili terület tanácselnöke rendelkezett a kommunista és nemzetiszocialista szimbólumok betiltásáról.

2005-ben felmerült a nemzetiszocialista jelképek, különösen a horogkereszt európai uniós szintű betiltásának lehetősége, amely 2007-ben Németország soros elnökségének idején vált tervezetté. Több közép-kelet-európai ország, köztük Magyarország, Észtország, Lettország, Litvánia, Csehország és Szlovákia támogatták volna a tiltás kiterjesztését a kommunizmus jelképeire is.

A rasszizmussal és idegengyűlölettel összefüggő bűncselekmények elleni egységes fellépés érdekében 2008. november 28-án elfogadták a Tanács 2008/913/IB kerethatározatát a rasszizmus és az idegengyűlölet egyes formái és megnyilvánulásai elleni, büntetőjogi eszközökkel történő küzdelemlről [Hivatalos Lap L 328., 2008.12.6.], azonban ez nem tartalmazott rendelkezést az önkényuralmi jelképek tiltásának uniós szintű szabályozására.

2.2. Az EJEB a nemzetiszocialista és kommunista rendszerekkel összefüggő bűncselekmények Egyezményvel való összeegyeztethetőségét az Egyezmény 10. cikkével összefüggésben vizsgálta.

2.2.1. Az Egyezmény 10. cikke értelmében „1. Mindenkinek joga van a véleménynyilvánítás szabadságához. Ez a jog magában foglalja a véleményalkotás szabadságát és az információk, eszmék megismerésének és közlésének szabadságát országhatárokon túl és anélkül, hogy ebbe hatósági szerv beavatkozhasson...” A 10. cikk 2. bekezdése lehetővé teszi azonban e jog korlátozását azokban az esetekben, „amelyek szükséges intézkedéseknek minősülnek egy demokratikus társadalomban a nemzetbiztonság, a területi integritás, a közbiztonság, a zavargás vagy bűncselekmény megelőzése, a közegészség vagy az erkölcsök védelme, mások jó hírneve vagy jogai védelme, a bizalmas információ közlésének megakadályozása, a bíróságok tekintélyének és pártatlanságának fenntartása céljából.”

Az Alkotmánybíróság tanulmányozta az EJEB véleménynyilvánítás szabadságáról kibontott gyakorlatát, különös tekintettel azokra a döntésekre, amelyek az Egyezmény értékrendjével összeegyeztethetetlennek minősítettek bizonyos megnyilvánulásokat, illetve amelyek a nemzetiszocialista és kommunista rendszerekkel összefüggő bűncselekményekkel kapcsolatos megállapításokat tartalmaznak.

Az EJEB gyakorlatában a véleménynyilvánítás szabadsága a demokratikus társadalom alappilléreinek, haladásának és az egyén kibontakozásának egyik feltétele. Ez a szabadság az olyan véleményeket is megilleti, amelyek sértőek, meghökkentetőek vagy aggodalmat keltenek. Ezt követeli meg a pluralizmus, a tolerancia és a felvilágosultság, amely nélkül a demokratikus társadalom elképzelhetetlen. (H. R. Handyside v. the United Kingdom, judgement of 7 December 1976, Series A no. 103; Jersild v. Denmark, judgement of 23 September 1994, Series A no. 298; Zana v. Turkey, judgement of 25 November 1997, Reports 1997–VII; 151.)

Az EJEB állandó gyakorlata szerint a véleménynyilvánítás szabadsága alóli kivételeket „szorosán kell értelmezni”, és „bármilyen korlátozás szükségességét meggyőzően kell bizonyítani.” (Pl. The Observer and The Guardian v. the United Kingdom, judgement of 26 November 1991, Series A no. 216.) Az EJEB széles mérlegelési lehetőséget biztosít az államoknak annak eldöntésénél, hogy mi tekinthető a demokratikus társadalomban szükséges korlátozásnak. (Pl. Barfod v. Denmark, judgement of 22 February 1989, Series A no. 149; Markt intern Verlag GmbH and Klaus Beermann v. Germany, judgement of 20 November 1989, Series A no. 165; Chorherr v. Austria, judgement of 25 August 1993, Series A no. 266-B; Casado Coca v. Spain, judgement of 24 February 1994, Series A no. 285-A; Jacubowski v. Germany, judgement of 23 June, 1994, Series A no. 291-A.) Az EJEB gyakorlata emellett arra is tekintettel van, hogyan befolyásolhatja az érintett tagállam történelmi múltja, illetve jelene a véleménynyilvánítás korlátozása megengedett célját és szükségességét. (Rekvényi v. Hungary, judgement of 20 May 1999, Court Reports 99/12, 955.)

Fontos azonban hangsúlyozni, hogy az Egyezmény 17. cikke kimondja, hogy „[a]z Egyezmény egyetlen cikkét sem lehet úgy értelmezni, hogy az bármely állam, csoport vagy személy számára jogot biztosítana olyan tevékenység folytatására vagy olyan cselekedet végrehajtására, amely az Egyezményben foglalt jogok és szabadságok megsértésére vagy pedig az Egyezményben meghatározottnál nagyobb mértékű korlátozására irányul.” Az EJEB több ügyben a 17. cikke hivatkozással nyilvánította elfogadhatatlannak a kérelmet, amelyben a kérelmezők – önkényuralmi indíttatással rendelkező csoportok – a véleménynyilvánítás szabadságára hivatkoztak az Egyezmény szellemét és a demokrácia alapértékeit sértő szövegek közzétételének igazolása céljából. (Különösen pl. Glimmerveen and Hagenbeek v. the Netherlands, Commission decision of 11 October 1979, DR 18, 198; Pierre Marais v. France, Commission decision of 24 June 1996 DR 86, 184; Witzsch v. Germany, decision of 20 April 1999, Appl. no. 41488/98; Garaudy v. France, Admissibility decision of 24 June 2003, ECHR 2003-IX; Pavel Ivanov v. Russia, Admissibility decision of 20 February 2007, Appl. no. 35222/04.) Az EJEB ugyanakkor más, az Egyezmény céljával és értékrendjével összeegyeztethetetlen ideológiákat sem részesít védelemben, ha azok megnyilvánulási formája egyértelműen tanúsítja az Egyezménnyel való visszaélést, és voltaképpen az Egyezmény értékrendjének megsemmisítésére irányul (pl. a terrorizmus).

A véleménynyilvánítás szabadsága büntetőjogi korlátaival kapcsolatban az EJEB következetesen hangsúlyozza, hogy az Egyezménnyel való összeegyeztethetőség szempontjából figyelembe kell venni az adott norma világos voltát, annak egyértelmű nemzeti gyakorlatát, valamint több tényezőt is vizsgálni kell a konkrét ügyben (pl. a megnyilatkozás földrajzi helye, ideje, politikai környezete, a megnyilatkozó személy státusa). Az EJEB jelentőséget tulajdonított annak is, hogy a totalitárius ideológiával való következetes azonosulásról van-e szó.

- 2.2.2. Az EJEB a Vajnai kontra Magyarország ügyben nem minősítette a kérelmet az Egyezmény 17. cikke alá tartozónak, mivel álláspontja szerint nem volt igazolható, hogy a vöröscsillag viselése az „önkényuralmi csoportokat” szolgáló totalitárius elnyomás igazolásának vagy népszerűsítésének szándékával történt. (A Vajnai ügyben hozott ítélet 25. pontja.) A „demokratikus társadalomban szükségesség” tesztje alapján az EJEB azt vizsgálta, hogy az adott ügyben a véleménynyilvánítás szabadságának korlátozása – a Btk. 269/B. §-a alapján – megfelelt-e a nyomós társadalmi szükségletnek.

A Rekvényi kontra Magyarország üggyől eltérően az EJEB úgy ítélte meg, azzal, hogy már két évtized telt el a pluralizmussá történő átalakulás óta, az ország stabil demokráciának tekinthető. Jelen helyzetben tehát nem lehet arra hivatkozni, hogy a demokráciába való átmenet specifikus körülményei indokolnák a korlátozást. Álláspontja szerint nincs arra utaló bizonyíték, hogy jelenleg a kommunista diktatúra valamely politikai mozgalom vagy párt általi visszaállításának valós veszélye állna fenn. (A Vajnai ügyben hozott ítélet 48–49. pontja.) Az EJEB elismeri, hogy a kommunizmussal összekapcsolódó történelmi események, az ilyen szimbólumok viselése fájdalmat okoznak az áldozatoknak és családtagjaiknak, azonban úgy véli, hogy az ilyen érzések önmagukban nem elegendőek a szólásszabadság korlátozásához. (A Vajnai ügyben hozott ítélet 57. pontja.)

Az EJEB ítéletében továbbra is fenntartotta, hogy az államok széles körű mérlegelési jogkörrel rendelkeznek a véleménynyilvánítás szabadságának korlátozhatósága terén, azonban nem foglalkozott azzal a kérdéssel, hogy meddig terjedhet ez a mérlegelési jogkör a politikusok véleménynyilvánítási szabadságának korlátozása esetén. Álláspontja szerint a véleménynyilvánítás szabadsága korlátozásakor – különösen politikai szónoklatok esetén –

a legnagyobb fokú óvatosságot kell tanúsítani, azt csak egyértelmű, nyomós és kifejezett társadalmi szükséglet igazolhatja. Ezt fokozottan figyelembe kell venni olyan esetekben, amikor többértelmű szimbólumokról van szó, mert az ilyen szimbólumok tiltása adott esetben a szimbólumok olyan kontextusban történő használatát is korlátozza, amely esetekben a korlátozás nem igazolható. (A Vajnai ügyben hozott ítélet 51. pontja.)

Az EJEK álláspontja szerint a vöröscsillag nem tekinthető kizárólag a kommunizmust reprezentáló jelképnek, mivel az továbbra is a nemzetközi munkásmozgalom, valamint egyes törvényes politikai pártok szimbóluma is. Az EJEK ezenkívül úgy véli, hogy a vöröscsillag viselése nem jelenti kizárólag az önkényuralmi eszmékkel való azonosulást. Ennek fényében úgy ítélte meg, hogy a Btk. 269/B. §-ában foglalt tiltás túlságosan széleskörű, mert olyan tevékenységekre és eszmékre is kiterjed, amelyek egyértelműen az Egyezmény 10. cikkének védelme alá esnek. Az EJEK véleménye szerint egy pusztán spekulatív veszélynek a demokráciát védő preventív intézkedésként történő visszaszorítása nem tekinthető „nyomós társadalmi szükségletnek.” Az EJEK emellett kifogásolta, hogy a Btk. vitatott rendelkezése nem kívánja meg annak bizonyítását, hogy az önkényuralmi jelkép tényleges használata valóban önkényuralmi propagandának minősül, amely szintén alátámasztja a tényállás elfogadhatatlanul széleskörű jellegét. (A Vajnai ügyben hozott ítélet 52–56. pontja.) Az EJEK a 2011. november 3-án hozott Fratanoló kontra Magyarország ügyben (29459/10. sz. kérelem) hozott ítéletében összefoglalta és fenntartotta a Vajnai ügyben tett megállapításait. Az EJEK 2012. július 24-én Fáber kontra Magyarország ügyben hozott ítéletében megerősítette a Vajnai ügyben kifejtett álláspontját, miszerint amennyiben egy szimbólumnak többes jelentése van (a konkrét ügyben az Árpádsávós zászló egyrészt mint történelmi szimbólum, másrészt mint a nyilaskeresztes rendszer jelképe merült fel), csak részletes vizsgálat során lehet megállapítani, hogy mely jelentéssel összefüggő kijelentések tartoznak az Egyezmény 10. cikkének védelme alá, amelyek még tolerálhatók egy demokratikus társadalomban. (Fáber v. Hungary, judgement of 24 July 2012, Application no. 40721/08, az ítélet 54. pontja.)

Az EJEK azt is elismeri, hogy az ilyen szimbólumokkal kapcsolatos kifejezések nem tekinthetők egyformán megengedettnek bármely helyen és időben. A Magyarországhoz hasonló történelmi tapasztalatokkal bíró országokban, az áldozatokra való emlékezés jogának, valamint a rokonaik kegyeleti jogának védelme igényelhet beavatkozást a szólásszabadság jogába is, és az legitim lehet, ha egy egyébként védelmet élvező kifejezés egy különös helyen és időben egyértelműen megváltoztatja egy bizonyos kitétel jelentését. (A Fáber kontra Magyarország ügyben hozott ítélet 58. pontja. Hasonló megfontolások vonatkoznak az olyan megnyilatkozásokra, amelyek az adott helyen és az adott időben a háborús bűncselekmények, az emberiség elleni bűncselekmények vagy a népiertás dicsőítésének minősülnek. *Garaudy v. France*, Admissibility decision of 24 June 2003, ECHR 2003–IX.)

V. Az indítvány megalapozott.

1. Az indítványozó a Btk. 269/B. § (1) bekezdése „ötágú vöröscsillag” fordulatának megsemmisítését kérte a véleménynyilvánítás szabadságának sérelmére hivatkozással. Az Abtv. 52. § (2) bekezdése értelmében az Alkotmánybíróság által lefolytatott vizsgálat kizárólag a megjelölt alkotmányossági kérelemre korlátozódik, amely nem érinti az Alkotmánybíróság hivatalból gyakorolható hatásköreit. Az Abtv. 52. § (3) bekezdése azonban lehetővé teszi az indítványban megjelölt jogszabályi rendelkezéssel szoros tartalmi összefüggésben álló más rendelkezések vizsgálatát és megsemmisítését is, ha ennek elmaradása a jogbiztonságot sértené.

Az önkényuralmi jelképek használata büntetőjogi tényállásának célja a diktatúrák jelképeivel kapcsolatos szélsőséges magatartások büntetendővé nyilvánítása, függetlenül attól, hogy mely diktatórikus rendszerrel összefüggő szimbólumok az elkövetési magatartás tárgyai. A tényállás nem tesz különbséget a nemzetiszocialista vagy kommunista diktatúrákkal kapcsolatos jelképpel összefüggő magatartások között, hanem valamennyi, a tényállásban felsorolt jelkép vonatkozásában azonos feltételek mellett ugyanazon magatartásokat nyilvánítja büntetendőnek. Mindezekre tekintettel megállapítható, hogy az ötágú vöröscsillag mellett a Btk. 269/B. § (1) bekezdésében felsorolt más jelképek, a horogkereszt, az SS-jelvény, a nyilaskereszt, valamint a sarló-kalapács osztja az ötágú vöröscsillag jogi sorsát, ezért az Alkotmánybíróság szoros összefüggés okán az alkotmányossági vizsgálatot kiterjesztette az önkényuralmi jelképek használata teljes tényállása Alaptörvénynek való megfelelése vizsgálatára.

2. Az önkényuralmi jelképek terjesztése, nagy nyilvánosság előtti használata, közszemlére tétele a politikai véleménynyilvánítás egyik formája. A Btk. 269/B. §-a tehát, amely meghatározott önkényuralmi jelképek terjesztését, nagy nyilvánosság előtti használatát, közszemlére tételét tiltja, korlátozza a véleménynyilvánítás szabadságát. Jelen vizsgálat tárgya, hogy a büntetőjogi korlátozásnak a Btk. 269/B. §-ában megvalósult módja összhangban van-e az Alaptörvénnyel.

Az Alkotmánybíróság korábbi határozataiban hangsúlyozta, hogy a véleménynyilvánítás szabadsága büntetőjogi eszközökkel történő korlátozása alkotmányosságának megítélésénél az alapjogok korlátozhatóságára vonatkozó

általános megállapítások és elvek mellett érvényesülnie kell a büntetőjog egész rendszerére vonatkozó alkotmányos követelményeknek. Ezen formai és tartalmi alkotmányos követelményeket a testület az Alkotmány 2. § (1) bekezdésében foglalt jogállamiságból, mint alapértékből vezette le. [30/1992. (V. 26.) AB határozat, ABH 1992, 167, 176.; 12/1999. (V. 21.) AB határozat, ABH 1999, 106, 112.]

Az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése az Alkotmánnyal azonos módon deklarálja, hogy Magyarország független, demokratikus jogállam. A kapcsolódó büntetőjogi alapelveket rögzítő XXVIII. cikk (4) bekezdésének tartalma szintén azonos az Alkotmány 57. § (4) bekezdése tartalmával. Éppen ezért az „alkotmányos büntetőjog”, azaz a büntetőjog alkotmányos korlátaival összefüggésben az alkotmánybírói döntésekben kifejtett elvi jelentőségű vonatkozó megállapítások továbbra is irányadók.

- 2.1. A büntetőjog társadalmi rendeltetése, hogy a jogrendszer egészének „szankciós zárköve” legyen. A büntetőjog a jogi felelősségi rendszerben ultima ratio, azaz a büntetőjogi szankció, a büntetés szerepe és rendeltetése a jogi és erkölcsi normák épségének fenntartása akkor, amikor már más jogágak szankciói nem segítenek. Az alkotmányos büntetőjogból, azaz a büntetőjog alaptörvényi korlátaiból fakadó tartalmi követelmény, hogy a törvényhozó a büntetendő magatartások körének meghatározásakor nem járhat el önkényesen, hanem valamely magatartás büntetendővé nyilvánításának szükségességét szigorú mércével kell megítélni. A különböző életviszonyok, erkölcsi és jogi normák védelmében az emberi jogokat és szabadságokat szükségképpen korlátozó büntetőjogi eszközrendszer csak a feltétlenül szükséges esetben és arányos mértékben indokolt igénybe venni akkor, ha az alkotmányos vagy az Alaptörvényre visszavezethető állami, társadalmi, gazdasági célok, értékek megóvása más módon nem lehetséges. Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy az önkényuralmi jelképek használatának büntetőjogi fenyegetettsége indokolt lehet, mert a XX. század szélsőséges politikai diktatúráihoz kötődő szimbólumaival összefüggő magatartások egyrészt érzékenyen érinthetik, illetve sérthetik az emberi méltóságot, másrészt ellentétesek az Alaptörvényből levezethető alkotmányos értékrenddel.

- 2.2. A büntetőjog fontos alaptörvényi korlátja, hogy a büntetőjogi szankció kilátásba helyezésével tilalmazott magatartást leíró diszpozíciónak határozottnak, körülhatároltnak, világosan megfogalmazottnak kell lennie. Az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdéséből, valamint a XXVIII. cikk (4) bekezdéséből fakadó fontos követelmény a védett jogtárgyra és az elkövetési magatartásra vonatkozó törvényhozói akarat világos kifejezésre juttatása, melynek egyértelmű üzenetet kell tartalmaznia arra vonatkozóan, hogy mikor valósul meg büntetőjogilag szankcionált jogsértés, ugyanakkor korlátoznia kell az önkényes jogértelmezés lehetőségét a jogalkalmazók részéről. [A korábbi alkotmánybírói gyakorlatból ld. ehhez: 30/1992. (V. 26.) AB határozat, ABH 1992, 167, 176.; 12/1999. (V. 21.) AB határozat, ABH 1999, 106, 110–111; 95/2008. (VII. 3.) AB határozat, ABH 2008, 782, 786.]

Jelen ügyben vizsgálni kell tehát, hogy az önkényuralmi jelképek használatának büntetőjogi tényállása megfelel-e a büntetőjog alaptörvényi korlátainak, azaz a tényállás határozottnak, körülhatároltnak és világosan jelöli-e ki a büntetendő magatartások körét. A tényállás határozatlan volta ugyanis magában foglalhatja a véleménynyilvánításhoz való jog önkényes korlátozásának lehetőségét.

Az alapjogok védelmében fennálló állami intézményvédelmi kötelezettség indokolhatja az arányos, azaz alkotmányosan indokolt módon történő állami beavatkozást. Az Alkotmánybíróság legitim célnak tekinti, hogy a törvényalkotó az emberi méltóság és az alkotmányos rend, illetve értékek védelmében büntetőjogi eszközökkel tiltsa azon magatartásokat, amelyek ezekkel ellentétesek. A jogalkotónak azonban pontos fogalommeghatározással és az önkényes jogalkalmazás ellen védő garanciákkal kell biztosítani a jogintézmény működését, ha a jogintézmény alapjog korlátozással jár. A diktatórikus rendszerekkel való azonosulást kifejező nézetek nyilvános megfogalmazása, terjesztése vagy hasonló célzatos magatartások büntetendővé nyilvánítása alkotmányosan elfogadható lehet, ha a büntetőjogi szabályozás kellően pontos, konkrét és meghatározott ahhoz, hogy az ne jelentsen aránytalan beavatkozást a véleménynyilvánítás szabadságába, illetve a tényállás a cél elérése érdekében a lehető legszűkebb körre vonatkozik.

Az Alkotmánybíróság azonban megállapította, hogy a Btk. 269/B. § (1) bekezdése túl tágan határozza meg a büntetendő magatartások körét, mert nem differenciál, hanem a jelképhasználatot általában rendeli büntetni, jóllehet a célzat, az elkövetési módzat vagy a kiváltott eredmény figyelembevételével az egyes szimbólumok esetében elengedhetetlen lehet. A jelképhasználat általános büntetendővé nyilvánítása ahhoz vezet, hogy olyan magatartások is büntetendők minősülnek, amelyek bűncselekménnyé nyilvánítása aránytalanul korlátozza a véleménynyilvánítás szabadságát.

3. A jogbiztonság szempontjából aggályos határozatlanság az önkényes jogértelmezés és jogalkalmazás lehetőségében jelentkezik. Az Alkotmánybíróság már korábbi gyakorlatában is nagy jelentőséget tulajdonított annak, hogy az általa vizsgált kérdés megválaszolásához rendelkezésre áll-e olyan kialakult bírói gyakorlat, amely – határozata meghozatala

során – a jogalkalmazót a jogbiztonság érvényesüléséhez elengedhetetlenül szükséges mértékben segíti. [47/2003. (X. 27.) AB határozat, ABH 2003, 525, 535.]

- 3.1. Jelen esetben azonban az Alkotmánybíróság azt állapította meg, hogy a Btk. 269/B. §-ával összefüggő szűk körű bírósági gyakorlat ellentmondásos. Vannak olyan bírósági döntések, amelyek a törvényi tényállási elemek megvalósulása esetén megállapítják a bűncselekmény elkövetését, azonban számos ezzel ellentétes döntés is született, amely a törvényi tényállási elemek fennállása ellenére, a cselekmény önkényuralmi rendszerek propagálására irányuló célzata hiányában nem állapította meg a bűncselekmény elkövetését.

A Btk. 269/B. §-ában foglalt tényállás beiktatását követő korai bírósági döntések elsősorban a törvényi tényállási elemek megvalósulását vizsgálták, kivételesen vették figyelembe azt, hogy a cselekmény ténylegesen alkalmas volt-e a köznyugalom veszélyeztetésére. A bíróságok több esetben is megállapították, hogy az önkényuralmi jelképpel ellátott zászló éjszaka történő kitűzése megvalósította az önkényuralmi jelkép közszemlére tételét. (A Fővárosi Bíróság 12.B.XI.370/1994. számú határozata, valamint 26.Bf.XI.8264/1994/5. számú határozata.)

Egy másik ügyben 2006-ban a Szentendrei Városi Bíróság megállapította, hogy „bár a kétséget kizáróan önkényuralmi jelképeket is tartalmazó tárgyak közszemlére tétele [...] tényállásszerűen megvalósult, [...] ezen cselekményeknek nincs társadalomra veszélyessége, az adott konkrét cselekmény elkövetéskor sem volt veszélyes a társadalomra, a közszemlére tétel az említett propaganda jellegű, azonosulással párosuló indítéktól mentesen, kizárólag kereskedelmi, gyűjtők, illetve vásárlók részére való eladását szolgálta.” (3.B.102/2004/53. számú ítélet.) A másodfokú bíróság azonban megváltoztatta az elsőfokú bíróság ítéletét arra hivatkozással, hogy az önkényuralmi jelképek használata bűncselekmény törvényi tényállása nem tartalmazza a tiltott eszmék tiltásának célzatát, ezért az elsőfokú bíróság ideológiákkal való azonosulási és propagálási szándék célzatára tett megállapításai nincsenek összhangban a Btk. 269/B. §-ában írt törvényi tényállással. (A Pest Megyei Bíróság 3.Bf.48/2007/15. számú ítélete.)

Egyedi megoldást választott a Fővárosi Ítéletábrázoló az ellentmondás feloldására, ugyanis a célzatot a terjesztés elkövetési magatartásával összefüggésben értelmezte. A Fővárosi Ítéletábrázoló mint harmadfokú bíróság kifejtette, hogy „a köznyugalom elleni bűncselekmények körében azok a bűncselekmények kerültek kodifikálásra, amelyek alapvetően a köznyugalom ellen intéznek közvetlen vagy közvetett támadást, amely által megbontják a társadalmi légkör nyugalmát, nyugtalanságot, zavart okoznak a törvényes rend iránt tiszteletet tanúsító állampolgárok körében [...] A jelkép valamilyen eszmének, személynek vagy eseménynek, jelvényvel vagy képpel való megjelölése, melynek az a rendeltetése, hogy a jel és a megjelölt eszmék, személyek vagy események közös vonásaik révén egymással kapcsolatba hozhatók legyenek. A jelkép megjelenítéséhez, észleléséhez éppen ezért mindig valamilyen tudati, érzelmi kapcsolat fűződik.” Ezért a bíróság azt állapította meg, hogy „a terjesztés mint elkövetési magatartás csak akkor valósul meg, ha az árusításhoz tudati, érzelmi motívum is kapcsolódik.” A bíróság ennek alapján, mivel a terheltek a megvetett ideológiák terjesztésének szándéka nélkül, kizárólag haszonszerzés motiválta árusítást végeztek, bűncselekmény hiányában felmentette a terhelteket. (A Fővárosi Ítéletábrázoló 3.Bf.159/2008/7. számú ítélete.)

Egy későbbi rendkívüli perorvoslatot is megjárt ügyben a Legfelsőbb Bíróság a célzat hiányát a bűncselekmény társadalomra veszélyességének hiányaként értékelte, és ennek alapján mondta ki a vádlott felmentését. Az ügyben az elsőfokú bíróság bűncselekmény elkövetését állapította meg, mert álláspontja szerint az önkényuralmi jelképeket ábrázoló politikai plakátok kiragasztása mondanivalójától függetlenül provokatív és sértő, amely kimeríti a Btk. 269/B. § (1) bekezdés c) pontjában foglalt tényállást. A másodfokú bíróság helyben hagyta az elsőfokú bíróság döntését. A Legfelsőbb Bíróság felülvizsgálati eljárás során azonban az első- és másodfokú bírósággal ellentétben azt állapította meg, hogy bár megvalósultak a bűncselekmény törvényi tényállási elemei, önmagában annak vizsgálata nem elegendő a bűncselekmény megállapításához. A Legfelsőbb Bíróság döntése szerint az elkövető szándéka, az elkövetés konkrét, sajátos körülményeinek vizsgálata és értékelése alapján ítélt meg, hogy a konkrét cselekmény veszélyt vagy sérelmet jelent-e a jogrendre. A konkrét esetben a Legfelsőbb Bíróság úgy ítélte meg, hogy ha hiányzik a „szimbólumok továbbélésének elősegítése, a köztudatban megtartása, népszerűsítése”, akkor hiányzik a terhelt esetében „az önkényuralmi rendszerekkel, a megvetett ideológiákkal való azonosulás is.” Ennek alapján a bíróság megállapította, hogy bár a terheltek magatartása formálisan tényállásszerű volt, de nem volt alkalmas félelemkeltésre, fenyegető hatás kiváltására, és így a jogvédte érdek, a köznyugalom veszélyeztetésére, ezért nem valósult meg bűncselekmény. (A Legfelsőbb Bíróság Bfv.III.1037/2006/5. számú határozata, BH2009.131.)

Ezzel ellentétes álláspontot fogalmazott meg egy évvel később a Pécsi Ítéletábrázoló mint harmadfokú bíróság. A bíróság elismerte, hogy viszonylag ritkán és rendkívül szűk körben elfogadott a cselekmény társadalomra veszélyességének hiánya alapján történő felmentés, azonban megítélése szerint „a büntethetőséget kizáró ok határai ennél tovább – a törvényesség sérelme nélkül – nem bővíthetők. Ezért nincs jelentősége annak, hogy az elkövető az esetenként többértelmű jelképet milyen célból terjeszti, használja, vagy teszi közszemlére.” A bíróság hivatkozott továbbá arra,

hogy a bűncselekmény ún. magatartási (immateriális) törvényi tényállás formájában került megfogalmazásra, amely azt jelenti, hogy a büntetendőnek nyilvánított elkövetési magatartás tanúsításával a bűncselekmény megvalósul, ahhoz további feltétel, vagy meghatározott eredmény már nem szükséges. Ennek alapján a bíróság a konkrét ügyben a törvényi tényállás elemeinek megvalósulására tekintettel a vádlottat bűnösnek mondta ki, azonban a cselekmény társadalomra veszélyességének csekély voltára tekintettel a vádlottat megrovásban részesítette. (A Pécsi Ítéletábra Bhar.II.2/2010/4. számú ítélete.)

- 3.2. A bemutatott jogesetek alátámasztják azt, amire az Alkotmánybíróság már egy korábbi határozatában is utalt, hogy nemcsak a túlzottan általánosan (elvontan) megfogalmazott jogszabályok sértik a jogbiztonság elvét, hanem az is, ha a jogalkalmazói döntés jogszabályi kereteit a jogalkotó egyáltalán nem, vagy olyan túlzottan tágan határozza meg, hogy a jogalkalmazó szinte teljes egészében saját belátása szerint hozhat döntést. Ez ugyanúgy megnyitja az utat a szubjektív, önkényes jogalkalmazás előtt, mint mikor a jogalkotó a normavilágosságot sértő módon alkotja meg az alkalmazandó norma szövegét. [109/2008. (IX. 26.) AB határozat ABH, 2008, 886, 913.]

4. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a Btk. 269/B. § (1) bekezdésében foglalt önkényuralmi jelképek használata tényállás megfogalmazása nem felel meg a büntetőjog Alaptörvényben foglalt korlátainak, az alkotmányos büntetőjog követelményeinek. Az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdéséből levezethető követelmények, a büntető törvény tényállásaival szemben megkövetelt határozottság, pontosság és egyértelműség szempontjából megítélve megállapítható, hogy az önkényuralmi jelképek használatát tényállásszerűen megvalósító magatartások esetén a büntetőjogi felelősség eldöntésénél a jogalkalmazónak az alkotmányosság szempontjából megengedhetetlenül nagyszámú, egymásnak ellentmondó körülményre – a törvény indokolása, ellentétes eseti döntések, kommentárok – kell figyelemmel lennie.

Az ellentmondást tovább fokozza az EJEB-nek a Btk. 269/B. §-ával kapcsolatos jogértelmezése is. Az EJEB ítéleteinek a büntetőeljárásban történő direkt alkalmazására, azaz arra, hogy egy hazai ügyben egy, de ugyanarra az ügyre alapított panasz tárgyában hozott strasbourgi ítéletet, mint egészet alkalmazzák, csak az eljárás jogerős befejezését követően, a felülvizsgálati eljárásban van lehetőség. Ez azt is jelenti, hogy a bíróságoknak a hatályos magyar jog alapján kell elbírálniuk a cselekményeket akkor is, ha a strasbourgi ítélettel elbírált ügygel maradéktalanul megegyező tényállás az ügy tárgya.

Mindezek alapján az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a Btk. 269/B. § (1) bekezdése sérti az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdését, és ezzel összefüggésben a IX. cikk (1) bekezdését.

5. Az Alkotmánybíróság által megsemmisített jogszabály vagy jogszabályi rendelkezés főszabály szerint, az Abtv. 45. § (1) bekezdése értelmében az Alkotmánybíróság megsemmisítésről szóló határozatának a hivatalos lapban való közzétételét követő napon hatályát veszti, és e naptól nem alkalmazható, a kihirdetett, de hatályba nem lépett jogszabály pedig nem lép hatályba. Az Alkotmánybíróság ugyanakkor a főszabálytól eltérően is meghatározhatja az Alaptörvénnyel ellentétes jogszabály hatályon kívül helyezését, illetve a megsemmisített jogszabály általános vagy egyedi ügyekben történő alkalmazhatatlanságát, ha ezt az Alaptörvény védelme, a jogbiztonság vagy az eljárást kezdeményező különösen fontos érdeke indokolja [Abtv. 45. § (4) bekezdés].

Az Alkotmánybíróság korábbi határozataiban is hangsúlyozta, hogy a jogbiztonság érdekében adott esetben, adott szabályozási körben egyáltalában nem tűri el a joghézagot, ezért – a joghézag elkerülése céljából – a jövőbeni megsemmisítéssel időt hagy a törvényhozónak az új szabályozás megalkotására. [13/1992. (III. 25.) AB határozat, ABH 1992, 95, 97.; 22/1992. (IV. 10.) AB határozat, ABH 1992, 122, 125.; 29/1993. (V. 4.) AB határozat, ABH 1993, 227, 233.; 64/1997. (XII. 17.) AB határozat, ABH 1997, 380, 388.] Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint – korábbi gyakorlatával összhangban – a pro futuro megsemmisítés a jogbiztonságot szolgálja abban az esetben, ha az alaptörvény-ellenesség kimondására úgy kerül sor, hogy az Alkotmánybíróság indokoltnak tartja az alaptörvény-ellenes jogszabály helyett új szabályozás megalkotását. Ha az alaptörvény-ellenes jogszabály időleges hatályban tartása kevesebb veszélyt jelent a jogrend épsége szempontjából, mint az azonnali megsemmisítés, a jövőbeni hatályú megsemmisítés indokolt. [ld. korábban: 47/2003. (X. 27.) AB határozat, ABH 2003, 525, 550.; 132/2008. (XI. 6.) AB határozat, ABH, 2008, 1080, 1091.]

Az Alkotmánybíróság a megsemmisítés időpontjának meghatározásakor figyelemmel volt arra, hogy a Btk. 269/B. § (1) bekezdésének megsemmisítésével bizonyos, a törvényalkotó által korábban büntetendővé nyilvánított magatartások szabályozatlanul maradnak.

A büntetendő magatartások és a jogkövetkezményeik meghatározása büntetőpolitikai kérdés, amely törvényhozói hatáskörbe tartozik, ezért az Alkotmánybíróság a jövőbeni, 2013. április 30-ával történő megsemmisítésről döntött, időt hagyva a jogalkotónak az Alaptörvénynek megfelelő új szabályozás kidolgozására.

A Btk. 269/B. § (1) bekezdésének megsemmisítésével a 269/B. § (2) és (3) bekezdése alkalmazhatatlanná válik, mivel azok visszautalnak az (1) bekezdésre. Erre tekintettel az Alkotmánybíróság – szoros összefüggés okán – a Btk. 269/B. §-át a rendelkező részben foglaltak szerint az Abtv. 41. § (1) bekezdése alapján megsemmisítette.

Az Alkotmánybíróság megjegyzi, hogy 2013. július 1-jével hatályba lép a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: új Btk.), amelynek 335. §-a a hatályos Btk.-hoz hasonlóan szintén a köznyugalom elleni bűncselekmények között rendelkezik az önkényuralmi jelképek használatának büntethetőségéről. Ezzel összefüggésben az Alkotmánybíróság rámutat arra, hogy az új Btk. 335. §-a, valamint a Btk. 269/B. §-a azonos módon fogalmazza meg az önkényuralmi jelkép használata tényállási elemei közül a védett jogi tárgyat, a szóban forgó jelképeket, az elkövetési magatartásokat. Eltérés a büntetőjogi jogkövetkezmény tekintetében van, a hatályos szabályozás pénzbüntetéssel, az új Btk. elzárással rendeli büntetni az önkényuralmi jelképek használatát. Mivel a tényállási elemek lényegileg azonosak, erre tekintettel az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy a Btk. 269/B. §-ával kapcsolatosan felmerült alkotmányossági aggályok a már kihirdetett, de még nem hatályos új Btk.-ban szereplő tényállásra is vonatkoznak.

Az Alkotmánybíróság határozatának a Magyar Közlönyben történő közzététele az Abtv. 44. § (1) bekezdésén alapul.

Budapest, 2013. február 19.

Dr. Paczolay Péter s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Balogh Elemér s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Balsai István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Bihari Mihály s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Bragyova András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Holló András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kiss László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kovács Péter s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Lenkovics Barnabás s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Lévy Miklós s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Pokol Béla s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Stumpf István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/2478/2012.

Dr. Bragyova András alkotmánybíró párhuzamos indoklása

Egyetértek a határozattal abban, hogy a Btk. 269/B. §-a alaptörvény-ellenes. Indokaim azonban eltérnek a határozat indokolásában foglaltaktól.

A határozat szerint a jogbiztonságot [Alaptörvény B) cikk] sérti a Btk. 269/B. § tényállásának megfogalmazása. A vizsgált tényállás szerintem is alkotmány-(alaptörvény-) ellenes, de más okból. Véleményem abban tér el a többségtől, hogy a tényállásban foglalt alapjog-korlátozás vizsgálatán alapul, és ebből következett a tényállás alkotmány-(alaptörvény) ellenességére.

A Btk. 269/B. §-a a véleménynyilvánítás szabadságának korlátozása. A véleménynyilvánítás szabadságát ugyanis minden jogi norma korlátozza, amely egy szabadságjogban szabadnak – tehát kötelezően megengedettnek – minősített magatartást megtilt vagy kötelezővé tesz. Az Alkotmánybíróság sokszor idézett (és gyakran bírált) kijelentése – a 30/1992. (V. 26.) AB határozatban, ABH 1992, 167, 179. –, amely szerint az Alkotmány a véleményt

tartalmára tekintet nélkül védi, úgy értendő helyesen, hogy az alapjogi tényállás védelmi köre minden véleményre (szóban, írásban, képben vagy más módon nyilvánosan kifejezett tartalomra) kiterjed – ezt követi a korlátozás alkotmányosságának vizsgálata. Az alkotmányosan korlátozható tartalom is alkotmányosan védett tartalom, mert a korlátozásnak meg kell felelnie az alapjog-korlátozás alkotmányos feltételeinek, így a lényeges tartalom korlátozhatatlanságának is [Alaptörvény I. cikk (3) bekezdés]. A tartalomkorlátozás nélküli védelem csak a lényeges tartalomra érvényes: valahol, valamikor, valamilyen módon tartalmától függetlenül minden véleménynek kimondhatónak kell lennie – akkor is, ha a hely, mód, idő stb. korlátozható. (Például a pornográf irodalom, sajtó, film stb. terjesztése korlátozható, de nem annyira, hogy egyáltalán ne lehessen terjeszteni.)

A Btk. 269/B. §-ban tiltott – pontosabban: a büntető tényállásban tiltottnak tekintett – magatartás bizonyos politikai vélemény vagy ideológia elfogadásának, helyeslésének, támogatásának kifejezése egyes szimbólumok nyilvános használatával. Ezzel a politikai véleménynyilvánítást korlátozza, amely a véleményszabadság történetileg legfontosabb, és a modern demokráciában is alapvető jelentőségű esete. A modern demokráciában a közvélemény nagy szerepe miatt minden nyilvános politikai vélemény korlátozása egyben a demokrácia, azaz az alkotmányos berendezkedés alapjának korlátozása. A tényállásban önkényuralminak nevezett, szerintem inkább demokrácia-ellenes, magatartások – a szimbólumhasználat stb. – az alkotmányos berendezkedés alapértékeivel ellentétes nézeteket fejeznek ki; és csak azok tilthatók, amelyek valóban a demokratikus alapértékek társadalmi elfogadottságának gyengítését célozzák. Ez igazolhatja még egy a vélemény- és sajtószabadság mellett elkötelezett alkotmányos demokráciában is bizonyos vélemények nagy nyilvánosság előtti képviselésének korlátozását. A modern alkotmányos demokráciák fennmaradásának egyik alapja a közvéleményben, a társadalom értékrendjében a sokféleség mellett is azonos alapértékek elfogadása (amit John Rawls overlapping consensusnak nevezett). A véleménynyilvánítás szabadsága, amellyel, hogy alanyi jog, a közvéleményt, nyilvánosságot is védi mint intézményt [30/1992. (V. 26.) AB határozat ABH 1992, 167, 178.]. Az alkotmányos demokrácia alapja így nem a kényszer, hanem a társadalmi konszenzus, amelynek fenntartása az alkotmányos rend védelme is. A társadalmi konszenzussal szélsőségesen szembenálló nézetek nyilvános terjesztése jogi ellenlépés nélkül azt a benyomást keltheti, hogy az ilyen nézetek az alkotmányos konszenzus részét alkotják. Ez nem a cenzúrát indokolja, tehát az előzetes vizsgálatot, hanem a reakciót, amelynek azonban – éppen demokratikus értékrend alapján – szimbolikusnak kell maradnia. A mondottak miatt a Btk. 269/B. §-ban foglalt bűncselekmény védett jogi tárgya nem a köznyugalom, hanem a demokratikus alkotmányos berendezkedés; ezért a tényállás politikai bűncselekménynek tekintendő.

A korlátozás igazolhatóságának mércéje a szükségesség és arányosság. A szükségesség tovább bontható a korlátozás – itt tiltás – alkotmányos indokára és a korlátozás alkalmasságára, ha az alapjog-korlátozás indoka elfogadható. A fentiek szerint legalábbis egyes radikálisan antidemokratikus politikai szimbólumok nagy nyilvánosság előtti használata tiltható lehet; ezért a tiltás (egyes esetekben) szükségesnek fogadható el. Abban egyetértek a határozattal, hogy e szimbólumok használata csak akkor lehet jogellenes, ha velük bizonyos véleményeket fejeznek ki. Ez fontos, mert a szimbólum használatával éppen a szimbólummal jelölt politikai vélemény (ideológia, hitvallás) elvetése is kifejezhető a körülményektől függően.

A korlátozás absztrakt szükségességének elfogadása mellett is az egyes politikai szimbólumok tiltása a jelenlegi alakjában nem alkalmas alkotmányosan igazolható célja – az alkotmányos demokrácia fennmaradásához szükséges társadalmi konszenzus fenntartása – elérésére. Nem alkalmas, mert csak egyes felsorolt szimbólumok használatát bünteti, nem a jelentésüket. Egyes büntetendő szimbólumok (pl. a horogkereszt) használata a náci eszmével való azonosulást jelentheti; ámde ugyanez a jelentés más, a tényállás szerint nem tiltott szimbólumokkal is kifejezhető. A Btk. 269/B. §-a tiltja a horogkereszt használatát, de nem Hitler arcképének nagy nyilvánosság előtti terjesztését. Ezért alkalmatlan a célja elérésére: ehhez ugyanis minden e nézetek támogatását jelentő – akár utóbb bevezetett – szimbólumot is tiltani kell. A tiltott szimbólumok tételes rögzítése a törvényi tényállásban e cél elérésére, mint látható, nem alkalmas.

Megjegyzem még, hogy szerintem a Btk. 269/B. § ráadásul túlzottan korlátozó, mivel egyes esetekben nem csak a nagy nyilvánosság előtti terjesztést tiltja. A véleménynyilvánítás szabadságát a kisebb nyilvánosság előtti antidemokratikus szimbólumhasználat kevésbé veszélyezteti, így a nagy nyilvánosság előtt tiltható szimbólumok szűkebb körben való használatának korlátozása már aránytalan alapjog-korlátozás lenne.

Budapest, 2013. február 19.

Dr. Bragyova András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon alkotmánybíró párhuzamos indokolása

Egyetértek a határozat rendelkező részével, de annak indokolása egyes elemeit és azok fő hangsúlyait illetően álláspontom eltérő.

1. Mindenekelőtt alapvető fontosságúnak tartom annak hangsúlyozását, hogy a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény módosításáról szóló 1993. évi XLV. törvénnyel beiktatott Btk. 269/B. § az akkori Alkotmánnyal teljes összhangban és a tényleges társadalmi helyzetnek megfelelően rendelte büntetni a diktatúrákhoz kötődő, a tényállásban nevesített szélsőséges szimbólumok terjesztését, nagy nyilvánosság előtti használatát és közszemlére tetelét. A „parlamentari demokráciát és a szociális piacgazdaságot megvalósító jogállamba való békés átmenet elősegítésének” az Alkotmány preambulumban lefektetett célja és szándéka megvalósításához ugyanis a sajátos magyarországi helyzetben szükséges volt a véleménynyilvánítás szabadságának ilyen módon, az elkövetési magatartások célzatának vizsgálata nélküli korlátozása a köznyugalom (zavargások megelőzése) és mások jogainak védelme érdekében.

A fentieket tükrözte az Alkotmánybíróság 14/2000. (V. 12.) AB határozata (Abh.), amely „kitért arra is, hogy az adott történelmi helyzetben a büntetőjogi eszközrendszer biztosítja a hatékony védelmet (ultima ratio).” (Lásd a határozat III/1. pontját.)

Mindezekre tekintettel, ha az Abh. a jelenlegi helyzetben ítélt dolognak lett volna minősíthető, úgy az Alkotmánybíróságnak az indítványt vissza kellett volna utasítania.

2. Az Alkotmánybíróság 2000. évből származó, a Btk. 269/B. §-ával kapcsolatos határozata óta azonban számos olyan új tény és körülmény merült fel, amelyek – ha önmagukban, külön-külön nem is – de összességében indokolják azt, hogy a testület valamennyi tény és körülményt megvizsgálva a megváltozott helyzetet „a clausula rebus sic stantibus” elve alapján újra értékelje, és ha szükséges a korábitól eltérő következtetésre jusson. Megítélésem szerint az itt tárgyalt szempontból időrendben haladva a következőkre kellett figyelemmel lenni.

Az Európai Jogok Európai Bírósága (EJEB) 2008-ban a határozat alapjául szolgáló Vajnai kontra Magyarország (33629/06 számú kérelem) ügyben a jelen határozat indokolásában ismertetett ítéletet hozta.

Az EJEB konkrét ügyben hozott ítéleteivel összefüggésben általánosságban kívánom hangsúlyozni, hogy azok önmagukban nem jelentenek a perben elmarasztalt részes államok számára jogalkotási kötelezettséget. Az ebben az ügyben hozott ítélet megszületési körülményei és későbbi következményei mégis azzal a hatással jártak, hogy a jelenlegi helyzetben, a megváltozott körülményekre tekintettel a Btk. 269/B. §-ában foglalt törvényi tényállás felülvizsgálatának indokoltsága végső soron nem vitatható.

- a) A vörös csillag viselése miatti büntetőjogi intézkedést a politikai véleménynyilvánítás korlátozásának minősítő és erre tekintettel Magyarországot a konkrét ügyben elmarasztaló strasbourgi elsőfokú határozattal szemben a magyar kormány nem nyújtott be fellebbezést. Ez a mulasztás két, a Btk. 269/B. §-a további alkalmazását befolyásoló negatív hatással járt.

Egyfelől kérdésessé tette Magyarország akkori Országgyűlésének, de különösen a 2008-ban az EJEB-ben a magyar képviselet ellátásáért felelős kormánynak a viszonyulását hazánk belső jogát illetően. A strasbourgi elsőfokú jogértelmezés ugyanis számos olyan vitatható és ellentmondásos megállapítást tartalmazott, amely egy fellebbezésben – a Btk. 269/B. §-ában foglalt tényállás további zavartalan fenntarthatósága érdekében és annak javára – kihasználható lett volna.

Másrészt a fellebbezés elmaradása folytán jogerőre emelkedett marasztaló elsőfokú strasbourgi ítélet a hazai jogkövetésben és jogalkalmazásban egyaránt nem kívánatos hatással járt. Az indítványozó és követői erre építve keresték ezután „igazukat” az EJEB előtt. Ugyanakkor – az EJEB álláspontjából eredően – a jelen határozatban feltárt magyarországi bírói gyakorlat is egyre inkább ellentmondásossá vált, érzékelt a Btk. 269/B. §-ában foglalt tényállás túlzottan tág meghatározását, döntően az elkövetési célzat figyelembevehetőségének bizonytalan voltát.

- b) Fontos tényezőnek tartom a változó körülmények figyelembevételekor azt, hogy a hozzánk hasonlóan szerencsétlen történelmi sorsú, a korábbi diktatúráktól szintén szenvedő Lengyelország magyar mintára 2009-ben büntetendővé nyilvánította a fasiszta, kommunista és más totalitáriánus szimbólumok használatát. 2011-ben azonban a lengyel Alkotmánybíróság – a Vajnai kontra Magyarország ügyben hozott EJEB döntésre is figyelemmel – e tilalmat alkotmányellenesnek nyilvánította, mondván, hogy az „sérti a nullum crimen sine lege” elvét, valamint azzal összefüggésben a véleménynyilvánítás szabadságát.” (A jelen határozat IV/2. pontja.)
- c) Magyarország Alaptörvényének 2012. január 1-jei hatálybalépése nemcsak abból a szempontból döntő fontosságú, hogy a Btk. 269/B. §-ának esetleges alkotmányellenességét az Alaptörvény rendelkezései alapján kell

megítélni, arra a régi Alkotmány szabályai és az akkori államcél meghatározó preambuluma nem alkalmazhatók, illetőleg formailag nem vehetők figyelembe. Az Alaptörvény az eljárás tárgyát képező büntetőjogi tényállásnak a megváltozott viszonyokra tekintettel való tartalmi megítélhetősége tekintetében ugyanis több más változást is hordoz.

Mindenekelőtt ki kell emelni önmagában azt a tény, hogy az Alaptörvény felváltja az ideiglenesnek szánt Alkotmányt, ami egyúttal a jogállammá válás folyamatának befejezettségét is jelenti.

Az Alaptörvény preambuluma, a Nemzeti Hitvallásnak azon fordulata pedig, hogy „nem ismerjük el történeti alkotmányunk idegen megszállások miatt bekövetkezett felfüggesztését. Tagadjuk a magyar nemzet és polgárai ellen a nemzeti szocialista és kommunista diktatúrák uralma alatt elkövetett embertelen bűnök elévülését” két, a jelen ügy szempontjából jelentőséggel bíró következtetést tesz lehetővé. Egyfelől azt, hogy az Alaptörvény alkotmányi szinten kívánja kinyilatkoztatni, hogy a nemzeti szocialista és kommunista diktatúrák uralma alatt elkövetett embertelen bűnök nem évülnek el, ami az áldozatok leszármazói emberi méltóságát szolgáló erkölcsi elégtételnek tekinthető. Másfelől – és ennek a jelen ügy jogi megítélése szempontjából lehet jelentősége – ez a deklaráció alaptörvényi szinten juttatja kifejezésre, hogy nem tesz különbséget a két diktatúra között. Ennek eredményeképpen az EJB vörös csillagra vonatkozó határozatából a magyar jogalkotás a későbbiekben bármilyen jogi következményt kívánna levonni, a választott törvényi megoldásokban nem tehet különbséget a nemzetiszocialista, illetőleg a kommunista jelképek jogi megítélésében, büntető jogi eszközökkel való üldözésében.

3. A Btk. 269/B. §-ának „pro futuro” hatállyal történő megsemmisítését – az elfogadás időpontjában való alkotmányos jogi megítélést a változó körülményekkel egybevetve – álláspontom szerint az alábbi hangsúlyos indokok támasztják alá:

Több mint két évtizeddel a diktatúrák megszűnését követően, egy megszilárdult jogállamban kétséges, hogy bármely jelkép pusztán használatát bűncselekménynek kellene minősíteni, feltéve, hogy az nem párosul más társadalomra veszélyes büntetőjogi következménnyel fenyegetett cselekmény elkövetésével, illetőleg nem irányul mások méltóságának megsértésére. (Ez utóbbi feltételt egyébként az Alaptörvény tervezet negyedik módosításának 2013. február 8-án benyújtott, az országgyűlési képviselők több mint 2/3-a által aláírt egyéni képviselői javaslata is megerősíti, amely az Alaptörvény IX. cikkét egy új (4) bekezdéssel egészíti ki a következők szerint: „a véleménynyilvánítás szabadsága nem irányulhat mások emberi méltóságának megsértésére.”)

Budapest, 2013. február 19.

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kiss László alkotmánybíró párhuzamos indokolása

- I.
 1. A határozatban írt indokokra tekintettel egyetértek a Btk. 269/B. §-a alaptörvény-ellenességének megállapításával, s az abból következő pro futuro megsemmisítéssel.
 2. Ugyanakkor kívánatosnak tartottam volna még azt is, ha a határozat többségi indokolása a jogalkalmazás, elsősorban a rendesbíróóságok gyakorlatának orientálása céljából egyértelműen rögzítette volna azt a feltételt (mintegy az indokolásban elhelyezett alkotmányos követelményt), amely szerint az egyébként tényállásszerű magatartás akkor igényel büntetőjogi beavatkozást, ha a jelképet a vonatkozó önkényuralmi rendszerrel összefüggésben, azzal azonosulva használják.
- II.
 1. Abból indulok ki, hogy a Btk. 269/B. §-ának ex nunc hatályú megsemmisítése ellehetetlenítené az alkotmányos értékekkel össze nem egyeztethető, a köznyugalmat, pontosabban az alkotmányos rendet és az emberi méltósághoz való jogot sértő cselekmények hatékony büntetőjogi kezelését.
A Btk. 269/B. §-ának pro futuro megsemmisítésével a tervezet egyensúlyt kíván teremteni a vélemény- és szólásszabadság védelme és a köznyugalom, közelebbről az alkotmányos rend védelme, továbbá az emberi méltósághoz való jog között. Ezt a törekvést magam is tiszteletreméltónak tartom. Az Alkotmánybíróság tagjaként mindig is a szabad véleménynyilvánításhoz való jog biztosításának híve voltam, és az is maradok. Előfordult az is, hogy álláspontom e tekintetben szigorúbb volt a testület tagjainak többségénél is [lásd az 57/2001. (XII. 25.)

AB határozathoz fűzött különvéleményemet, ABH 2001, 484, 515.] Az elmúlt esztendőök történései nyomán azonban álláspontomban szükségképpen hangsúlyeltolódások mentek végbe, és mindezek mára már odáig juttattak el, hogy kijelentsem: a szabad véleménynyilvánításhoz való jog értelmezésénél nem állhat meg az Alkotmánybíróság a 30/1992. (V. 26.) AB határozatban kifejtettekénél. Mindezt nyomatékosan hangsúlyoztam a 95/2008. (VII. 3.) AB határozathoz fűzött különvéleményemben is. (ABH 2008, 815.). Valójában már az önkényuralmi jelképek használatának alkotmányosságát elbíráló 14/2000. (V. 12.) AB határozattal (az abban foglalt indítvány-elutasítási tartalommal) is a mostanéhoz hasonló elvi alapon értettem egyet.

2. A szabad véleménynyilvánításhoz való jog alapjog, ha tetszik: „anyajoga” számos más, belőle levezethető alapjognak, az úgynevezett „kommunikációs alapjogoknak”. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint – összhangban az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdésébe foglalt szükségességi-arányossági teszttel – az állam csak akkor élhet az alapjog korlátozásának eszközével, ha az másik alapvető jog vagy szabadság védelme vagy érvényesülése, más alkotmányos cél vagy értékek védelme indokolja. [Összefoglalóan pl. 65/2002. (XII. 3.) AB határozat, ABH 2002, 357, 361–362.] Jelen esetben a szabad véleménynyilvánításhoz való jognak a Btk. 269/B. §-ába foglalt korlátait az emberi méltósághoz való jog, továbbá a köznyugalom, s azon keresztül az alkotmányos rend védelme tehetik szükségessé. Az általam már idézett 14/2000. (V. 12.) AB határozat maga is egyértelműen rögzíti, hogy „az alkotmányos értékekkel összeegyeztethetetlen véleménynyilvánítást az Alkotmány 61. §-a nem védi.” (ABH 2000, 83, 95.). Annak eldöntése viszont, hogy a Btk. 269/B. §-ába foglalt tényállásszerű magatartás adott esetben sérti-e az emberi méltósághoz való jogot, s olyan mértékben sérti-e a köznyugalom, amely már az alkotmányos rend védelmét is szükségessé teszi, főszabály szerint csak esetről-esetre történő vizsgálattal dönthető el. Szélsőséges eseteket kivéve csak a jogalkalmazó (elsősorban a bíró) tud állást foglalni abban a kérdésben, vajon a fasiszta, náci jelzésekkel, vagy azokra emlékeztető szimbólumokkal kísért cselekvések – így például zászlóanya részvételével, a köztársasági elnök Hivatala előtti téren történő Magyar Gárda avatása – olyan megzavarása-e a köznyugalomnak, amely már a fennálló alkotmányos rendet is veszélyezteti vagy az emberi méltósághoz való jog sérelmét okozza. Csak az Alaptörvény irányadó rendelkezéseinek, a releváns nemzetközi esetjog, valamint a Btk. 269/B. §-ának együttes értelmezése alapján lesz képes a bíró állást foglalni abban a kérdésben is, vajon egy pólón feltüntetett vörös csillag ugyanazt a hatást váltja-e ki, mint az, ha vörös zászlók alatt, vörös csillagos sapkát viselő tüntető tömeg ígéri azt, hogy a földet a sarkából fogja kidönteni. Számomra tehát az alapvető kiindulási pont az, vajon konkrét esetben a köznyugalom megzavarása jelenti (jelentheti)-e a fennálló alkotmányos értékrend vagy az emberi méltósághoz való jog sérelmét. A versengő alapjogok és alkotmányos értékek mérlegelését csak akkor tudja elvégezni a bíró, ha a Btk. 269/B. §-ában írt büntetőjogi fenyegetettséghez hasonló szankció megmarad. Úgy gondolom, hogy az Alkotmánybíróság a mostani határozata többségi indoklásában nagy segítséget adhatott volna a rendesbíróságoknak annak szinte alkotmányos követelménykénti erőteljes hangsúlyozásával, hogy a büntetőjogi beavatkozás feltétele, hogy a jelképet a vonatkozó önkényuralmi rendszerrel összefüggésben, azzal azonosulva használják.
3. A Vajnai ügyben hozott EJEB-ítélet miatt köteles-e a magyar jogalkotó hatályon kívül helyezni, illetve az Alkotmánybíróság megsemmisíteni a Btk. 269/B. §-ának kizárólag a vöröscsillagra vonatkozó szövegrészét? Álláspontom szerint nem, ugyanis az EJEB-ítélet és a Btk. 269/B. §-ának – a jogalkotó által újraértékelendő – tartalma között a megfelelő rendesbírósági gyakorlat és párhuzamos indokolásom I. 2. pontjában kifejtett feltétel alkalmazása megteremtheti az összhangot. A határozat többségi indoklását elfogadva az EJEB ítélete álláspontom szerint is deklaratív, azaz nem jelent közvetlen kötelezettséget a támadott norma jogrendszerből való kiiktatására, ugyanakkor sine qua nonja az alkotmányos – Alaptörvényben és nemzetközi egyezményben rögzített – alapjogok értelmezésének (tartalma és kiterjedése meghatározásának), s amelynek alkalmazása elősegíti a hazai jogrendszer és az Egyezmény közötti konfliktus feloldását, amely által elkerülhetővé válhat az egyezmény sértés. A Vajnai ügyben sem önmagában a Btk. 269/B. §-ának vöröscsillagra vonatkozó rendelkezése jelentette a problémát, hanem az, hogy az abban választott szabályozási mód lehetőséget adott a jogalkalmazó bíróságoknak olyan megnyilvánulások büntetőjogi üldözésére, amelyek az Egyezmény védelme alatt állnak. Az EJEB a 2012. július 24-én hozott Fáber kontra Magyarország ügyben hozott ítéletében is nyomatékosan hangsúlyozta, hogy csak részletes vizsgálattal lehet megállapítani, hogy mely jelentéssel összefüggő kijelentések tartoznak az Egyezmény 10. cikkének védelme alá. Ehhez a történelmi körülményeket, a szimbólumok használatának helyét és idejét figyelembe vevő vizsgálathoz adhatott volna világos eligazítást a határozat többségi indoklása, ha tartalmazta volna e párhuzamos indoklás I. 2. pontjában – gyakorlatilag alkotmányos követelményként – kifejtett feltételt. Azt a megsemmisítési módszert tehát semmiképpen nem tudtam volna elfogadni, amely nyomtalanul eltüntette volna annak a lehetőségét is, hogy az önkényuralmi jelképek alaptörvény-ellenes használatát (akár) büntetőjogi eszközökkel is meg lehessen akadályozni. Ezért csak a pro futuro (és a jövőendő szabályozás számára utat mutató) megsemmisítést támogatom.

4. A pro futuro hatályú megsemmisítés miatt a törvényhozó joga és felelőssége eldönteni, hogy milyen – akár a megsemmisítettől eltérő felépítésű – tényállással rendeli szankcionálni az önkényuralmi jelkép-használatot. Ehhez az Alaptörvény rendelkezésein és a nemzetközi kötelezettségekből eredő követelményeken túl útmutatóul szolgálhatnak a határozat többségi indoklásában szereplő külföldi szabályozási megoldások, valamint a párhuzamos indokolásom I. 2. pontjában kifejtettek alkalmazása. Számomra az lenne teljességgel elfogadhatatlan, ha az emberi méltósághoz való jogot és az alkotmányos rendet sértő magatartások büntetőjogi szankció nélkül maradnának.

Budapest, 2013. február 19.

Dr. Kiss László s. k.,
alkotmánybíró

A párhuzamos indokolás I. pontjához csatlakozom.

Dr. Holló András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Pokol Béla alkotmánybíró párhuzamos indokolása

Egyetértek a rendelkező részben a megsemmisítéssel, de az indokolás egyes részeit nem tudom támogatni. Megítélésem szerint a megsemmisítést a Btk. 269/B. §-ában foglalt szimbólumok használatának túlságosan tágan megadott tiltásával és ennek a véleménynyilvánítási szabadságot aránytalanul korlátozó hatásával kellett volna indokolni. A megsemmisítés alaptörvényi indoka csak az lehet, hogy a megsemmisített tényállás nem foglalja magában a tiltott szimbólumok viselésének célzattal összekötését, mely az adott szimbólum által megjelenített önkényuralmi eszmével való azonosulás nyilvános hirdetését és ennek népszerűsítését jelenti. A tiltott szimbólumok nyilvános viselése csak ezzel a célzattal éri el megítélésem szerint a véleménynyilvánítás alaptörvényi védelmének megszűnését, és a büntetethez való eljárásának alkotmányosságát. Az alkotmányozó hatalom az Alaptörvény már nyilvánosságra hozott 4. módosításának tervezetével alátámasztotta azt az akaratát, hogy büntetni akarja az önkényuralmi eszmék nyilvános népszerűsítését, ám ezt nem lehet úgy értelmezni, hogy a pusztá szimbólumhasználat már önmagában, célzat nélkül is eléri az alaptörvényi védelem megszűnését. Csak ezzel az indokolással tudom elfogadni a megsemmisítést. Az indokolás fő vonalával való szembenállásom mellett egyes indokolási részekkel sem értek egyet.

1. Vitatni kell az indokolás III. részének 3. pontjában annak a korábbi alkotmánybírói döntésekben lefektetett állításnak a megismétlését – a jelen esetben az Európai Emberi Jogi Egyezmény és az EJEB gyakorlata kapcsán –, mely egy szélsőségesen individualista társadalomfelfogási háttérrel abból indul ki, hogy az egyének alapjogvédelmi szintjére egyszer lefektetett mérce egy-egy alapjog vonatkozásában a későbbiekben már nem módosítható, és a társadalmi közösség fennállása érdekében sem csökkenthető. Ezt egy individualista világnézet álláspontjáról, mint legmagasabb vívmányt lehet képviselni, de ez nem változtat azon, hogy ez egy végletesen egyoldalú világnézetben nyugszik. Az egyén csak társadalmi közösségben tud létezni, és alapjogai mindig csak a közösség fennállása, harmóniája és az ezt biztosító erkölcsi-morális rendje mértékében érvényesülhetnek. Az „egyéni alapjogok soha nem csökkenthető szintje” mint elvi tétel ezzel áll szemben, és az Alaptörvény közösségi célokat és funkciókat a korábbi Alkotmányhoz képest fokozottabban a középpontba állító törekvése fényében ez a korábbi individualista tétel már nem tartható.

Az egyes alapvető jogok korlátozhatóságánál tehát új helyzetet teremtett az Alaptörvény, mert a régi Alkotmánytól eltérően az alapvető jogok egyének számára történő biztosításánál generális módon a közösségbe illesztett individuumokból indul ki. Ezt az Alaptörvény Nemzeti Hitvallás c. részének több deklarációja rögzíti, melyek az R) cikk (3) bekezdése alapján az egész Alaptörvény értelmezési alapját jelentik: „Valljuk, hogy az egyéni szabadság csak másokkal együttműködve bontakozhat ki.” Ugyanígy bukkan ez fel a következő deklarációkban: „Valljuk, hogy együttélésünk legfontosabb keretei a család és a nemzet [...]”. „Valljuk, hogy a közösség erejének és minden ember becsületének alapja a munka, az emberi szellem teljesítménye.” De ugyanígy az egész Alaptörvény és az ezen nyugvó jogrendszer céljának a nemzeti közösség fennmaradását deklarálja a következő tézis: „Ígérjük, hogy megőrizzük az elmúlt évszázad viharaiiban részekre szakadt nemzetünk szellemi és lelki egységét.” Végül a Hitvallás záró deklarációja az egyes polgárok nemzeti közösségbe befogott létezésén és országos rendjén alapuló nemzeti együttműködést emeli a középpontba: „Mi Magyarország polgárai készen állunk arra, hogy országunk rendjét a nemzet

együttműködésére alapítsuk.” A Hitvallás e deklarációinak következményeit levonva az Alaptörvény Alapvetés c. részének O) cikke pedig az egyes alapvető jogok gyakorlását generális módon az egyén képességei és tehetsége szerinti közösségi feladatokhoz történő hozzájárulás kötelezettségéhez köti: „Mindenki felelős önmagáért, képességei és tehetsége szerint köteles az állami és közösségi feladatok ellátásához hozzájárulni.”

Az Alaptörvény ezen általános keret megadásával tehát új alapra helyezte az individuumoknak biztosított alapvető jogok tartalmát. Az egyén csak a közösségben élve tud létezni, és ezért egyéni jogai gyakorlásában mindenkor biztosítani kell önmaga kiteljesítésén túl a közössége, nemzete fennmaradását is. Az egyes alapjogok védelme mindig a társadalmi közösség állapotának fényében biztosítható, így ezek változása egyes esetekben a csökkentést is indokolhatja, és ennek nem állhat ellen az Alkotmánybíróság az alapjogvédelmi szint csökkentési tilalmának deklarációjával.

2. Fenntartást kell hangsúlyozni az indokolás V. részének 3. pontjában található azzal az érveléssel szemben, mely a megsemmisítést azzal is alátámasztja, hogy az e körbe tartozó cselekmények társadalmi veszélyességének eltérő értékelésével az egyes bíróságok szembenálló döntéseket hoznak, és mivel ez sérti a jogbiztonságot, ezért ez is alapja a megsemmisítésnek. Ennél az érvelésnél arra kell felhívni a figyelmet, hogy több büncselekményi tényállásnál is szembenálló döntések születnek már évek óta a különböző bíróságokon a társadalmi veszélyesség hiányára hivatkozva, és ha most ez lesz a megsemmisítés egyik alapja, akkor a bírósági rendszeren belüli folyamatos eltérések megoldását a büntető szakbíróságok és felettük a Kúria helyett az Alkotmánybíróság vállalja magára. Például míg az 1990-es évek közepén nagy nyilvánosságot kapott Agrobank-ügyben az elsőfokú bíróság a társadalomra veszélyesség hiánya miatt felmentette a bankár-vádlottakat, addig a Legfelsőbb Bírósága fellebbezés után arra az elvi álláspontra helyezkedett ebben az ügyben, hogy ha egyszer a törvényhozó egy törvényi tényállás megalkotásával elrendelte az alá tartozó cselekmények elkövetőinek büntetőjogi felelősségre vonását, akkor a bíróság utólag már nem értékelheti át a társadalomra veszélyességet, és nem mentheti fel a vádlottakat. Amíg meg lehet oldani egy értelmezési dilemmát a büntetőbíráskodás szintjén, addig nem kell azt szükségtelenül – és illetéktelenül – alaptörvényi szintre felemleni. Az Alkotmánybíróság nem veheti át a Kúria szerepét.
3. Végül nem tudom elfogadni az indokolásnak azokat az elemzéseit sem a IV. rész 2. és 4. pontjaiban, melyek a vitatott büncselekményi tényállás törvényi szabályozásának nyitottságát és ebből eredő jogalkalmazási bizonytalanság alaptörvény-ellenességét a korábbi alkotmánybírói gyakorlatra és az ebben deklarált „alkotmányos büntetőjogra” utalással is kimondja. Erre létezik az Alaptörvényben a XXVIII. cikk (4) bekezdése a „nullum crimen”-elv rögzítésével, másrészt az Alaptörvényhez ragaszkodva a demokratikus jogállam követelményeiből eredő jogbiztonság elve is kézhez áll ehhez. A büntetőjog bevett belső elveiből – a nullum crimen sine lege elvéből és az analógia büntetőjogi tilalmából – ez amúgy is ered, de az Alaptörvény rendelkezései általi megismétlés ezeket alaptörvényi szintre emelte. Az Alkotmánybíróság csak ezekre korlátozódva veheti ellenőrzés alá a büntető törvénykönyv egyes rendelkezéseit. Az Alkotmánybíróságnak nem megkettőznie kell az egyes jogágakat „egyszerű jogág kontra alkotmányos jogág” konstruálásával, hanem az Alaptörvény vonatkozó rendelkezéseit kell alkalmaznia. Az Alkotmánybíróság a saját döntéseivel létrehozott „alkotmányos jogágak” konstruálásával tendenciaszerűen háttérbe tolja az Alaptörvény rendelkezéseit, és önmaga lép annak helyébe, ami elfogadhatatlan.

Budapest, 2013. február 19.

Dr. Pokol Béla s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Lenkovich Barnabás alkotmánybíró különvéleménye

1. A határozat az előzmények ismertetése körében nagyon helyesen idézi a 14/2000. (V. 12.) AB határozatot (ABh.), amely már vizsgálta a Btk. 269/B. §-ának alkotmányosságát és megállapította, hogy az a vélemény szabadság lényeges tartalmát nem korlátozza, a törvényhely által tiltott magatartások tekintetében pedig a korlátozás szükséges is és arányos is. „Ítélt dolog” csak azért nem állapítható meg, mert az Alkotmány helyébe az Alaptörvény lépett. A kettő közötti különbségre, az értékrendbeli hangsúlyeltolódások elemzésére azonban a határozat nem tér ki, holott ha kitérne, akkor a hivatkozott ABh.-ban kifejtett álláspontot kellett volna fenntartani (és az indítványt elutasítani), kiegészítve annak indokolását az Alaptörvényből kiolvasható új, további érvekkel. Az Alaptörvény értékrendje a „köznyugalom” védelmének általános célkitűzéséhez képest – az ABh.-ban is kifejtett érveket alapul véve – nagyobb súlyt adott „a demokrácia értékei mellett elkötelezett közösségek méltósága” védelmének, ezzel a Btk. 269/B. § alkotmányos célja is nagyobb mértékben a méltóságvédelem lett.

Méltóságvédelmi alapon érvelve a vizsgált kérdés ítélt dolognak minősíthető. A köznyugalom és a véleményszabadság viszonyára szűkítés folytán az előző Alkotmány értékrendjéhez és az ABh. előtti alkotmánybírói gyakorlat érvrendszeréhez visszatérve ez a határozat az ABh.-val szögesen ellentétes következtetésre jut – lényegét tekintve az ABh.-hoz fűzött egyetlen különvéleményt fogadva el –, és a vizsgált törvényi rendelkezést megsemmisíti. Ugyanakkor az ABh.-val való teljes szembefordulást új, az Alaptörvényből levezetett érvekkel nem indokolja, nyilvánvalóan azért, mert ilyen érvek az Alaptörvényből nem vezethetők le.

2. Az ABh. egyértelműen kimondta: „[...] Magyarország történelmi tapasztalatai, és az alkotmányos értékeket fenyegető az a veszély, amelyet ma még az elmúlt diktatúrák ideológiáin alapuló tevékenységeknek a nyilvánosságban való megjelenése jelenthet a magyar társadalomra, meggyőzően, objektíve és ésszerűen igazolják e tevékenységek tiltását és a büntetőjogi eszközökkel való fellépést; a véleménynyilvánítási szabadságnak a Btk. 269/B. § (1) bekezdésében megjelenő korlátozása a történelmi háttér fényében nyomós társadalmi szükségletre adott válasznak tekintendő” (ABH 2000, 83, 99.). „[...] a jelen történelmi helyzetben a büntetőjogi eszközrendszeren és szankción kívül más jogi eszköz a hatékony védelemre nem biztosított (ultima ratio)” (ABH 2000, 83, 99.). „[...] a Btk. 269/B. § (1) bekezdésében megjelenő korlátozás a védett célok súlyához képest nem minősíthető aránytalannak, a korlátozás terjedelme és szankciója az alkalmazható legenyhébb eszköznek minősül, ezért a Btk. e szabályában megfogalmazott alapjog-korlátozás megfelel az arányosság alkotmányos követelményének” (ABH 2000, 83, 100–101.). Már az ABh. is a szükségességet és az arányosságot – a köznyugalmon belül, konkrétan – „a demokrácia értékei mellett elkötelezett közösségek méltósága” védelmében állapította meg.

A határozathoz fűzött párhuzamos indoklás is megállapította, „a Btk. 269/B. §-a a véleménynyilvánítás szabadságát a fent részletezett alkotmányi értékek védelme érdekében – a reális veszélyeztetését elhárítandó – szükséges mértékben és arányosan korlátozza.” (ABH 2000, 83, 103.)

3. Magyarország Alaptörvénye a Nemzeti hitvallásban kijelenti, „Valljuk, hogy az emberi lét alapja az emberi méltóság.” Ahogyan az „emberi lét” egyéni (individuális) és társadalmi (kisebb és nagyobb, lazább és szervezettebb) közösségi létformákra is értendő, úgy az egyes emberek méltósága is a közösségek méltóságává összegződik és új jogi minőséget nyer. A fajgyűlöletet, a szegregációt, a rasszizmust tilalmazó nemzetközi és nemzeti jogi normák a közösségek méltóságát is védik. Ebben a szellemben hangsúlyozza az Alaptörvény Nemzeti hitvallása azt is, hogy „tagadjuk a magyar nemzet és polgárai ellen a nemzetiszocialista és kommunista diktatúrák uralma alatt elkövetett embertelen bűnök elvülését.”

Az „embertelen bűnök” soha el nem évülésének múltbeteintő és a jelenen át a jövőbe mutató jelentősége van. Ezért hangsúlyozza az ENSZ Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozata, hogy „az emberiség családja minden egyes tagja méltóságának, valamint egyenlő és elidegeníthetetlen jogainak elismerése alkotja a szabadság, az igazság és a béke alapját a világon”, hogy „az emberi jogok el nem ismerése és semmibevétele az emberiség lelkiismeretét fellázító barbár cselekményekhez vezetett”, ezért fontos, hogy „az emberi jogokat a jog uralma védelmezze.” Ebben a szellemben fogalmazott az 1/1998. (XII. 16.) OGY politikai nyilatkozat az ENSZ Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozata elfogadásának 50. évfordulója alkalmából úgy, hogy „A Nyilatkozat időtálló és időszerű dokumentum, melynek következetes és maradéktalan érvényesítése a jelen és a jövő nemzedékek számára megkerülhetetlen erkölcsi és politikai kötelesség.”

Ugyanezen értékrendet követve, a soha meg nem ismétlődést szolgálva hangsúlyozza az Európai Unió Alapjogi Chartája már a preambulumban, hogy: „Szellemi és erkölcsi öröksége tudatában az Unió az emberi méltóság, a szabadság, az egyenlőség és a szolidaritás oszthatatlan és egyetemes értékein alapul, a demokrácia és a jogállamiság elveire támaszkodik”, majd helyezi az alapvető jogok élére (I. CÍM) a MÉLTÓSÁG-ot, kimondva azt, hogy „Az emberi méltóság sérthetetlen. Tiszteletben kell tartani, és védelmezni kell” (1. cikk). A jogok gyakorlásával kapcsolatban pedig kimondja, hogy az „együtt jár a más személyek, az emberi közösség és a jövő nemzedékek iránt viselt felelősséggel és kötelezettségekkel.”

Az Európai Unió Alapjogi Chartájával összhangban az Alaptörvény az alapvető jogok listája előtt a szabadságot összekapcsolja a vele járó felelősséggel. Az I. cikk (1) bekezdés az alapvető jogok élén kimondja, hogy „AZ EMBER sérthetetlen és elidegeníthetetlen alapvető jogait tiszteletben kell tartani. Védelmük az állam elsőrendű kötelessége.” A II. cikk pedig a korábbinál hangsúlyosabban – ugyanakkor az Európai Unió Alapjogi Chartájával összhangban – kimondja, hogy „Az emberi méltóság sérthetetlen.” Mindebből következik, hogy az Alaptörvény értékrendjében és szellemében, számos rendelkezése pedig szövegszerűen is szorosan követi az ENSZ és az Európai Unió emberi jogi dokumentumait, különösen az emberi (egyéni és közösségi) méltóság védelme terén, oly módon, hogy az eddignél nagyobb figyelmet fordít sajátos történelmi körülményeinkre is. Mindezek a normatív formában megfogalmazott jogelvek és alapvető értékek alkotják a vizsgált törvényhely értelmezési háttérét és keretét. Megállapítható, hogy a törvényhely tartalma ezen alapvető értékeket védelmezi, a kijelölt kereteken belül maradván.

4. Az emberi méltósághoz való jogot – a nemzetközi és az európai értelmezéssel és joggyakorlattal összhangban – az Alkotmánybíróság is számos határozatában értelmezte és védelmezte. Az emberi méltóság lényegét abban foglalta össze, hogy „van az egyén autonómiájának, önrendelkezésének egy olyan, mindenki más rendelkezése alól kivont magja, amelynél fogva – a klasszikus megfogalmazás szerint – az ember alany marad, s nem válhat eszközzé vagy tárggyá”. [64/1991. (XII. 17.) AB határozat, ABH 1991, 297, 308.]

Minden nemzetközi és európai emberi jogi egyezmény szerint az emberi méltóság ellen elkövethető legsúlyosabb bűnök az élettől való önkényes megfosztás, a kínzás, az embertelen, megalázó bánásmód, a rabszolgaság és az emberkereskedelem. Ezeket a bűnöket emberek tíz- és százmilliói ellen követték el világszerte a fasiszta és a kommunista totális diktatúrák, megsemmisíthető tárgyként kezelve az embert.

Magyarországnak a 20. századi történelme során mind a fasiszta, mind a kommunista diktatúra borzalmaiban része volt, okozóként és – sokkal nagyobb társadalmi arányban – elszenvedőként egyaránt. Sajátos történelmi körülményeink folytán e korok szimbólumaihoz való viszonyunk is más, mint az erős nyugati demokráciák polgárainak. Az önkényuralmi jelképek használatának tiltásában nálunk az emberi méltóság több összefüggésben is értelmezhető. Történetileg részét képezi a magyar nemzet méltósága, a jelent illetően a társadalmi közösség méltósága, minden egyes áldozat kegyeleti méltósága, a túlélő hozzátartozók személyi méltósága, a jövő generációk méltósága. Mindezek együttes és hatékony jogvédelme fontosabb, kiterjedtebb és nagyobb súlyú, mint akár a szűken vett individuális méltóság, akár az absztrahált emberfogalom és az ahhoz kapcsolt absztrakt méltóság. A vizsgált törvényi tilalom szükségességét és arányosságát is ezzel a többretegű méltóságvédelemmel összefüggésben kell alkotmányosan megítélni.

Az emberi méltóság ebben a kiterjesztő értelmezésben is az emberi jogok és az alapvető szabadságok élén, hierarchiájának a csúcán áll, egyetlen szabadságra vagy alapvető jog gyakorlására hivatkozással sem lehet megsérteni vagy akár csak korlátozni sem. Így a Btk. 269/B. § (1) bekezdését is elsődlegesen ehhez az emberi méltósághoz való (ennek védelmére irányuló) viszonyában kell alkotmányosan értékelni és ebből a szempontból az alkotmányossága megkérdőjelezhetetlen.

5. Ami a véleményszabadságot – úgyis mint alapvető emberi jogot és úgyis mint alkotmányos alapjogot – illeti, megállapítható, hogy az eleve nem korlátlan jog. Mint láttuk, a véleményszabadság gyakorlása is együtt jár a más személyek, az emberi közösség és a jövő nemzedékek iránt viselt felelősséggel és kötelezettségekkel. Az ABh. ezt úgy foglalta össze, hogy „az alkotmányos értékekkel összeegyeztethetetlen véleménynyilvánítást” az alkotmány nem védi (Abh., ABH 2000, 83, 95.). A Polgári Törvénykönyv és más törvények az emberi személyiséget védelmezik a jogsértő véleményekkel szemben. Mindebből nyilvánvaló, hogy a véleményszabadságnak mint alapjognak „ab ovo” vannak fontos és nagy súllyal értékelt jogosultsági, de ugyanilyen kötelezettségi elemei is. Ezek nem külső korlátok, hanem az adott gazdag tartalmú jog belső, immanens tartalmi elemei.

A Btk. 269/B. § nem tesz mást, mint néhány ilyen kötelezettségi elemet állapít meg. Ha nem tenné, ugyanezeket az Alkotmánybíróság – a méltóság védelmében – alkotmányértelmezéssel maga is megállapíthatná. Az alapjog szempontjából az ilyen értelmezés nem „korlátozás”, hanem az adott alapjog (esetünkben a véleményszabadság) „alkotmányos terjedelmének meghatározása” (538/G/2006. AB végzés, ABH 2009, 2876, 2883–2884.). A törvény nem csak a kötelezettségi elemeket, hanem – a méltóságvédelem szempontjából irreleváns – kivételeket is kellő egzaktsággal meghatározza. Ezek után a vélemény bármely, a Btk. szabályába ütköző kinyilvánítása – mivel az több mint törvénysértő, a közösségek méltóságát, a túlélők emberi méltóságát és az áldozatok kegyeleti méltóságát is sérti – „nem kaphatja meg a szólásszabadság alkotmányos védelmének pajzsát” (538/G/2006. AB végzés, ABH 2009, 2876, 2890.)

Budapest, 2013. február 19.

Dr. Lenkovics Barnabás s. k.,
alkotmánybíró

A különvéleményhez csatlakozom.

Dr. Balsai István s. k.,
alkotmánybíró

A különvéleményhez csatlakozom.

Dr. Szalay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Paczolay Péter alkotmánybíró különvéleménye

Nem értek egyet azzal, hogy a határozat rendelkező része a Btk. 269/B. §-át pro futuro hatállyal, 2013. április 30-ával semmisíti meg. A határozat olyan indoklás alapján jut erre a jogkövetkezményre, amely az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdéséből levezetett, a büntetőjog alkotmányosságára vonatkozó jogállami követelmények teljesülését vizsgálja. Ezzel szemben a támadott rendelkezés alkotmányosságát az Alkotmánybíróságnak mindenekelőtt az Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdésében elismert véleménynyilvánítás szabadságával összefüggésben kellett volna megítélnie. Véleményem szerint a Btk. 269/B. §-a a vélemény szabadságot alaptörvény-ellenesen korlátozza, ezért ex nunc hatállyal kellett volna megsemmisíteni.

Az Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdése a véleménynyilvánítás szabadságát a korábban hatályos Alkotmány 61. § (1) bekezdésével azonos módon rögzíti, és az Alaptörvény más szabálya sem indokolja, hogy az Alkotmánybíróság a szólásszabadságot és korlátozhatóságát a korábbi gyakorlatától eltérően értelmezze. Az Alkotmánybíróság a 30/1992. (V. 26.) AB határozatban (Abh1.) fektette le a véleménynyilvánítás szabadsága korlátozhatóságának alapvető kritériumait. Értelmezésének sarokpontja az volt, hogy a szólásszabadság az egyéni önkifejezés és a közügyek megvitatása során mindenkit egyenlően megillető alapjog, így önmagában a szólar tartalma alapján nincs alkotmányos lehetőség a korlátozására. A vélemény szélsőségesége, durvasága, sértő jellege alapján nem lehet felállítani a beavatkozás objektív mércéjét, a véleménynyilvánítás szabadságának kizárólag külső korlátai lehetnek. E külső korlátok tekintetében pedig az Alkotmánybíróság akként állított fel általános tesztet, hogy „[a] vélemény szabadságával szemben mérlegelendő korlátozó törvénynek nagyobb a súlya, ha közvetlenül másik alanyi alapjog érvényesítésére és védelmére szolgál, kisebb, ha ilyen jogokat csakis mögöttesen, valamely »intézmény« közvetítésével véd, s legkisebb, ha csupán valamely elvont érték önmagában a tárgya (pl. köznyugalom)”. (ABH 1992, 167, 178.) Az Abh1. ennek alapján a konkrétan nem beazonosítható sértetteket, azaz egy közösség tagjait általánosan érintő gyűlöletbeszéd büntetőségének mércéjét a gyűlöletre uszításban határozta meg, amikor is a köznyugalom megzavarása mögött ott van nagyszámú egyéni jog megsértésének a veszélye is. Ezt a mércét a 12/1999. (V. 21.) AB határozat megerősítette. A Btk. most vizsgált tényállásának alkotmányosságáról az Alkotmánybíróság ugyanakkor a 14/2000. (V. 12.) AB határozatban (Abh2.) korábban már hozott döntést, és az önkényuralmi jelképek használatának tiltását nem ítélte alkotmányellenesnek. Azzal a döntésével azonban az Alkotmánybíróság eltért a korábban meghatározott mércétől, és a szimbolikus beszéd e formájánál – speciális körülményekre tekintettel – a büntetőjogi korlátozást anélkül is alkotmányosnak találta, hogy a tényállás az erőszak veszélyének vagy egyéni jogok fenyegetettségének az uszításnál meglévő elemét tartalmazná.

Jelen határozat egyfelől helyesen fejt ki, hogy az Abh2. meghozatala óta felmerült jogilag jelentős új körülmények és szempontok szükségessé teszik az ismételt alkotmányossági vizsgálatot, másfelől viszont – mivel a vizsgálatot alapvetően nem a véleménynyilvánítás szabadsága alapján végzi el – e körülményeket nem teljes körűen veszi számba. Az Emberi Jogok Európai Bíróságának a határozatban ismertetett döntésein túl ugyanis az Alkotmánybíróság saját értelmező gyakorlatának fejlődése is új mérlegelést igényelt volna. Az Abh2-t követően az Alkotmánybíróság több alkalommal is megerősítette az Abh1.-ben kifejtett álláspontját, egyszersmind tisztázta és egyértelműsítette a gyűlöletbeszéd büntetőjogi korlátozásának kritériumait. A 18/2004. (V. 25.) AB határozat rögzítette, hogy „[a]z olyan ún. legveszélyesebb magatartások esetében korlátozhatja a jogalkotó a kifejezés szabadságát büntetőjogi eszközökkel, amelyek elérik »az emberek nagyobb tömegében a szenvedélyeket magas fokra lobbantó lázongó kifakadás« szintjét, az alkotmányos értékrendben igen magasan álló alanyi alapjogokat veszélyeztetnek, ami egyben a köznyugalom megzavarásához vezethet (e veszély közvetlen és nyilvánvaló)”. (ABH 2004, 303, 320.) A 95/2008. (VII. 3.) AB határozat szintén azt hangsúlyozta, hogy „[a] szólásszabadság korlátozását nem alapozhatja meg a szélsőséges álláspont tartalma, kizárólag annak közvetlen, belátható következménye”. (ABH 2008, 782, 786.) E határozatok fényében megállapítható, hogy az önkényuralmi jelképek használatának a Btk. 269/B. §-ában foglalt tényállása nem áll összhangban az Alkotmánybíróság következetes gyakorlatában kidolgozott mércével. A tényállás ugyanis nem követeli meg erőszak vagy egyéni jogok belátható veszélyének előidézését, hanem a megjelölt szimbólumok által közvetített üzenet szélsőséges tartalma alapján korlátozza a véleménynyilvánítást, további szempontok tekintetbe vétele nélkül. A gyűlöletbeszéd büntetőségének mércéje azonban a fentiek szerint mindig megkövetelné további szempontok figyelembevételét. Az Abh2.-ben foglalt, a véleménynyilvánítás szabadságának korlátozhatóságára vonatkozó álláspont felülvizsgálatát az a körülmény is segíthette volna, hogy az Alkotmánybíróság akkor az adott történelmi helyzetet is értékelve jutott a büntetőjogi beavatkozás lehetőségének elismerésére.

Az Abh1.-ben lefektetett és a későbbi határozatokban megerősített büntetőségi mérce következetes fenntartása melletti erős érv, ha figyelembe vesszük, hogy az az alapjog-korlátozás mely eseteire vonatkozik. Az Alkotmánybíróság

ugyanis számos határozatában a korlátozások sajátos tesztjeit dolgozta ki, és ezzel biztosította a gyűlöletbeszéd társadalmi terjedésével és káros hatásaival szembeni fellépés lehetőségét. A jelen ügygel összefüggésben mindenekeelőtt azt kell kiemelni, hogy a 95/2008. (VII. 3.) AB határozat akkor is elismerte a korlátozás alkotmányosságát, ha a gyűlölködő úgy nyilvánítja ki szélsőséges politikai meggyőződését, hogy a sértett csoporthoz tartozó személyek kénytelenek azt megfélemlítve végighallgatni, és nem tudnak kitérni a közlés elől (ún. foglyul ejtett közönség). (ABH 2008, 782, 789.) Emellett az Alkotmánybíróság több határozata is alkotmányosnak találta az állami fellépés lehetőségét abban az esetben, ha az emberi méltóságot nem konkrét személyhez kötődően sértő, gyalázkodó kifejezések a különleges társadalmi hatással és befolyásoló erővel rendelkező médiában hangzanak el [1006/B/2001. AB határozat, 165/2011. (XII. 20.) AB határozat]. De megemlíthető ebben a körben az is, hogy az Alkotmánybíróság alkotmányosnak ítélte az alkotmánnyal és az alkotmányos jogszabályokkal ellentétes programot hirdető vagy tevékenységet folytató (pl. fasiszta) pártok vagy egyesületek működésének megtiltását (810/B/1992. AB határozat). Az Abh.1. mércéje tehát az alkotmánybírósági gyakorlatban máshol külön nem értékelt körülmények fennállása híján alkalmazandó csupán. Ebben a körben viszont már nincs alkotmányos indoka annak, hogy az erőszakkal vagy egyéni jogok sérelmével nem fenyegető véleménynyilvánítást a büntetőjog korlátozza. Az ilyen szólások tiltása nem szolgálja a demokratikus közvélemény kialakulását és megerősödését sem: plurális társadalomban mindig lesznek szélsőséges, az alkotmányos értékek iránt elkötelezett többség számára elfogadhatatlan tartalmú vélemények, tiltások azonban éppen azt eredményezheti, hogy ezek a nézetek anélkül mérgezik a társadalmat, hogy a nyilvánosság elutasítaná vagy megszegyenítené őket. Nem utópisztikus az Abh.1.-ben a közvélemény formálódásával összefüggésben megjelenő szemlélet: a tapasztalat is alátámasztja, hogy valahányszor a felelős közéleti szereplők egy emberként felléptek a szélsőséges szólással szemben, a gyűlölködők marginalizálódtak, és az alkotmányos értékrend megerősödött. Azokban az esetekben pedig, amikor az ilyen egységes fellépés elmarad, a büntetőjog alkalmatlan annak hatékony pótlására.

Mindezek alapján az Alkotmánybíróságnak a Btk. 269/B. §-a újabb alkotmányossági vizsgálatát a véleménynyilvánítás szabadságával összefüggésben kellett volna elvégeznie, és a bűncselekményi tényállást ex nunc hatállyal kellett volna megsemmisítenie. A szólásszabadság alaptörvény-ellenes korlátozásánál ugyanis nincs alkotmányos indok arra, hogy az Alkotmánybíróság a vizsgált rendelkezést időlegesen hatályban tartsa. A jogalkotó még a vélemény szabadság fenti követelményei szerint is rendelkezik mozgástérrel az önkényuralmi jelképek használata tiltásának újraszabályozására; lehetősége van például arra, hogy a tiltott magatartást a foglyul ejtett közönség fent említett szituációjába ágyazva szabályozza. Egyrészt azonban ez a jogalkotói mozgástér lényegesen szűkebb a jelenlegi tényállásnál, másrészt az újraszabályozás lehetősége egyébként sem indokolhatja a megsemmisítés pro futuro hatályát. E jogkövetkezmény alkalmazása akkor indokolt, ha az Alkotmánybíróság megítélése szerint a jogrend épsége kisebb csorbát szenved az alaptörvény-ellenes rendelkezés hatályban tartásával, mint anélkül. A megsemmisítés jövőbeli hatályával tehát az Alkotmánybíróság nem a jogalkotási lehetőséget ismeri el, hanem a jogalkotás szükségességére hívja fel a figyelmet. A Btk. 269/B. §-ában tiltott magatartások körében ilyen szempont nem hozható fel, így a véleménynyilvánítás szabadságát alaptörvény-ellenesen korlátozó rendelkezést nem lehetett volna hatályban tartani.

Budapest, 2013. február 19.

Dr. Paczolay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária alkotmánybíró különvéleménye

A többség által elfogadott határozat rendelkező részével és az ahhoz kapcsolódó indokolással nem értek egyet. Megítélésem szerint a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény (a továbbiakban: Btk.) Alkotmánybíróság által vizsgált 269/B. §-a nem sérti az Alaptörvény rendelkezéseit.

1. Álláspontom szerint a jelen ügyben érdemi vizsgálatnak sem lett volna helye, hiszen az indítványozó által támadott büntető törvényi tényállás alkotmányosságával kapcsolatos vizsgálatot – a panaszos által felvetett alkotmányos szempontok alapján, de az Alkotmány egyéb rendelkezéseinek fényében is – az Alkotmánybíróság a 14/2000. (V. 12.) AB határozatában (a továbbiakban: Abh.) már lefolytatta, így ítélt dologról van szó. Az Alkotmánybíróság gyakorlata következetes ugyanis abban, hogy ítélt dolognak tekintendő az indítványban felvetett kérdés, ha az indítványt ugyanazon jogszabályi rendelkezésre vonatkozóan azonos okból vagy összefüggésben terjesztik elő. Az érdemi

döntéssel elbírált ügyben hozott határozat az Alkotmánybíróságot is köti. (1620/B/1991. AB végzés, ABH 1991, 972, 973.) Az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény 31. § (1) bekezdése értelmében pedig ha alkotmányjogi panasz, vagy bírói kezdeményezés alapján az alkalmazott jogszabály vagy jogszabályi rendelkezés Alaptörvénnyel való összhangjáról az Alkotmánybíróság már döntött, ugyanazon jogszabályra, illetve jogszabályi rendelkezésre és ugyanazon Alaptörvényben biztosított jogra, valamint azonos alkotmányjogi összefüggésre hivatkozással – ha a körülmények alapvetően nem változtak meg – nincs helye alaptörvény-ellenesség megállapítására irányuló alkotmányjogi panasznak, valamint bírói kezdeményezés alaptörvény-ellenesség megállapítására irányuló vizsgálatának.

Az egyébként kiemelkedő súlyú, a véleménynyilvánítás alapjogával összefüggésben meghatározó jelentőségűnek tekintendő Abh.-ban az Alkotmánybíróság valamennyi, a jelen ügy kezdeményezője által felvetett alkotmányjogi kérdést megválaszolta, így az indítvány érdemi vizsgálatára csak akkor kerülhetne sor, ha – figyelemmel az Abtv. idézett szövegére – a korábbi döntés óta a körülmények alapvetően megváltoztak volna. Megítélésem szerint – szemben a többség álláspontjával – ilyen körülménynek csupán a jogszabályi környezet alapos átalakulását, illetőleg annak a történelmi, politikai helyzetnek a gyökeres megváltozását lehet tekinteni, amelyben az Alkotmánybíróság az adott irányú döntést találta szükségesnek meghozni. Jelen esetben azonban a jogszabályi környezet megváltozásáról természetesen nincs szó, azok az alkotmányjogi megfontolások pedig, amelyek az Alkotmánybíróságot a korábbi döntése meghozatalában vezérelték, a mai történelmi és politikai helyzetben is érvényesek, sőt – tekintettel a vizsgált kérdés szimbolikus jelentőségére, azaz a XX. századi totalitárius rendszerek áldozatainak, illetőleg a demokrácia mellett elkötelezettek méltóságvédelmére, valamint a demokrácia melletti társadalmi elköteleződés rendszerváltás utáni elmélyítésére – e megfontolások az elkövetkező évtizedekben is aktuálisak maradnak.

A többségi álláspont szerint az Emberi Jogok Európai Bírósága (a továbbiakban: EJEB) Vajnai kontra Magyarország ügyében hozott döntése elegendő indok arra, hogy az Alkotmánybíróság az Abh.-ban korábban rögzített álláspontját újragondolja. Ezzel a nézettel nem értek egyet. Ahogy azt maga az elfogadott határozat is rögzíti, az EJEB ítélete csupán deklaratív, és támpontul szolgál csupán az Alkotmánybíróság számára a nemzetközi egyezmények (jelen esetben az Emberi Jogi Egyezmény) értelmezéséhez. Meglátásom szerint tehát annak, hogy az EJEB egy konkrét jogesetet az Emberi Jogi Egyezmény rendelkezéseivel összefüggésben miként ítél meg, nincs olyan természetű jelentősége, amely az Alkotmánybíróság alapjogi korlátozás megengedhetőségével és hatáiraival kapcsolatos meghatározó súlyú döntésének újragondolását indokolná. A strasbourgi esetjog pillanatnyi (bármikor felülírható) állása tehát nem elegendő érv álláspontom szerint amellet, hogy a korábbi döntés kötőerejét az Alkotmánybíróság – a *clausula rebus sic stantibus* elve alapján – megtörje.

Mindezekre tekintettel véleményem szerint az indítvány visszautasításának lett volna helye.

2. Ha helye is lenne azonban a jelen ügyben az érdemi vizsgálatnak, annak eredménye álláspontom szerint csakis az elutasítás lehetne.

A többségi álláspontot tükröző határozat a vizsgálódás körében helyesen jut arra a következtetésre – folytatva egyébiránt ezáltal az Abh.-ban rögzített, a véleménynyilvánítás szabadságának korlátozhatóságára vonatkozó kivételes gyakorlatot – miszerint a szóban forgó történelmi események áldozatainak méltóságvédelme elegendő indok lehet az azt sértő, a véleménynyilvánítás szabadságával történő visszaélésnek tekintendő, emellett az Alaptörvényből levezetett alkotmányos értékrenddel ellentétes magatartások büntetőjogi tilalma mellett. Egyetértek azzal, hogy a nemzetiszocialista és a kommunista diktatúra áldozatainak emléke, a hozzátartozók és az emlékezők méltósága sérül akkor, amikor a szélsőséges ideológiát valló és népszerűsítő csoportok a véleménynyilvánítás alapjogával visszaélve a XX. század tragikus eseményeire emlékeztető jelképeket használnak. Helyesen alkalmazza továbbá a határozat az alkotmányos büntetőjogra vonatkozó, az Alkotmánybíróság által korábban kimunkált és természetesen a jelen ügyben vizsgált törvényi tényállással összefüggésben is irányadó elveket. Álláspontom szerint indokolatlanul jut arra a következtetésre, hogy a támadott törvényi tényállás – határozatlansága, túlzottan általános jellege okán – nem állja ki az alkotmányos büntetőjogra vonatkozó kritériumok próbáját.

Az Alkotmánybíróság rámutatott korábban, hogy „[a]z egyén alkotmányos szabadságát, emberi jogait nem csak a büntetőjog különös részének tényállásai és büntetési tételei érintik, hanem alapvetően a büntetőjogi felelősség, a büntetékiszabás és büntethetőség zárt szabályrendszere” [11/1992. (III. 5.) AB határozat, ABH 1992, 77, 86.]. Nem lehet vitás ezért álláspontom szerint az, hogy egy büntető törvényi tényállás alkotmányosságának vizsgálata során nem csupán az adott tényállás egyes tényállási elemeit, hanem a büntetőjogi szabályrendszer egészét, a tudomány által kimunkált dogmatikai tételeket, elvi jelentőségű megállapításokat, nemkülönben (ahogy azt maga a határozat is helyesen rögzíti) a jogalkalmazás konkrét gyakorlatát is figyelembe kell venni.

A többségi álláspont szerint a Btk. 269/B. §-a túl tágra határozza meg a tilalmazott magatartások körét, ezáltal teret enged az önkényes jogalkalmazói jogértelmezésnek, „nem differenciál, hanem a jelképhasználatot általában rendeli büntetni, jóllehet a célzat, az elkövetési módozat vagy a kiváltott eredmény figyelembevételre elengedhetetlen volna.” Teljes mértékben egyetértek azzal a határozatból kiolvasható állásponttal, hogy a szóban forgó bűncselekmény – noha célzat, vagy motívum nem szerepel a törvényi tényállásban – akkor valósulhat csak meg, ha a törvényi tényállási elemeket kimerítő magatartást kifejtő elkövető szándékában a többségi társadalom által megvetett, az Alaptörvény értékrendjével összeegyeztethetetlen náci, illetve kommunista ideológiával egyfajta azonosulás is megragadható. Ahhoz azonban, hogy ez az általam is elfogadott követelmény teljesüljön, a jogszabály megsemmisítése szükségtelen. A büntetőjog összetett szabályrendszerében található olyan eszköz, amellyel a szóban forgó törvényi tényállás elemeit egyébként kimerítő magatartások közül „kiszűrhető” az, amelynek büntetőjogi fenyegetettsége – figyelemmel a fenti követelményre, amely egyébként a törvényhez kapcsolódó indokolásból is következik – nem indokolt. A Btk. általános részében szereplő bűncselekmény-fogalom (Btk. 10. §) helyes alkalmazása megfelelő megoldást jelenthet arra a „problémára”, amelyet az ún. Vajnai-ügy példáz a legjobban. A társadalomra veszélyesség fennállását a jogalkalmazó minden esetben köteles vizsgálni, akkor is tehát, ha a szóban forgó cselekmény egyébként kimeríti a különös részben szereplő bűncselekmény valamennyi törvényi tényállási elemét. Azt kell tehát ebben a körben vizsgálni, hogy az adott cselekmény (amellett, hogy az adott különös részi tényállást megvalósítja) sérti-e, vagy veszélyezteti-e az állampolgárok személyét, vagy jogait oly mértékben, hogy az a büntető hatalom fellépését teszi szükségessé. Amennyiben a válasz nemleges, úgy bűncselekményt kizáró ok áll fenn. (Abban az esetben tehát, amikor az elkövető mintegy „polgárpukkasztási szándékkal” tűz ki magára valamely diktatúrát jelképező szimbólumot, magatartása nem éri el a társadalomra veszélyesség azon fokát, ami a büntetés kiszabását szükségessé tenné, ezért a büntetőeljárás – bűncselekmény hiányában – meg kell szüntetni.) Maga a határozat is bemutat egy olyan konkrét esetet, amikor a bíróság ezt a jogi megoldást alkalmazta.

A többségi álláspontot a fentiekben túlmenően azért is vitatom, mert – ellentétben a határozatban kifejtettekkel – a Btk. 269/B. §-hoz kapcsolódó helyes (tehát az elkövető részéről egyfajta azonosulást, mint tudattartamot is megkövetelő) joggyakorlat létezik, ezért az annak a hiányára történő hivatkozással megsemmisíteni a támadott törvényi tényállást, teljességgel szükségtelen.

Maga a határozat is helyesen rögzíti, miszerint a jogszabályhoz kapcsolódó indokolásból könnyen kiolvasható az, hogy a jogalkotó az adott elkövetési magatartások pönalizálásakor milyen indítatású cselekmények, jelenségek visszaszorítására törekedett. A jogszabály jogalkalmazók részéről történő teleológikus értelmezése ezért csakis arra az eredményre vezethet, hogy az elkövető szándékát az adott ideológiához kapcsolódó azonosulás jellemzi.

Ezt az értelmezést tükrözi az irányadó joggyakorlatot kifejező Btk. Nagykommentár 269/B. §-hoz fűzött magyarázata is: „A bűncselekmény csak szándékosan követhető el, amely lehet egyenes és eshetőleges szándék is. Az elkövető szándékának ki kell terjednie az adott ideológiával való azonosulásra, az elkövetési megvalósítása mögött politikai motivációnak kell meghúzódnia. Ha az elkövetőt nem az önkényuralmi eszmerendszer köztudatban történő elterjesztése motiválta, akkor hiányzik a bűncselekmény megvalósításának egyik feltétele: az elkövetőt az önkényuralmi jelkép közszemlére tételében az vezérli, hogy a tiltott jelkép és az általa képviselt eszmerendszer a köztudatban minél jobban elterjedjen. A tilalom a felsorolt jelképekre mint politikai szimbólumokra vonatkozik, ilyen jelentés nélküli megjelenítésük és alkalmazásuk nem vonható e rendelkezés alá.”

Mindezek alapján álláspontom szerint megállapítható, hogy a joggyakorlat eljutott már annak a felismeréséhez, amit éppen a határozat hiányol, s amely miatt a jogszabályt – szükségtelenül – megsemmisíti. Külön is szükségesnek tartom kiemelni, hogy ez a helyes jogértelmezés, amelyet a joggyakorlatot kifejező Btk. Nagykommentár is oszt, éppen az Abh.-ból eredeztethető. Az Abh. ugyanis rögzíti, miszerint: „Az Alkotmánybíróság vizsgálta, hogy a kifogásolt szabály a jelképek használata körében milyen elkövetési magatartások tiltására szorítkozik. A Btk. 269/B. §-ában szereplő, tételesen meghatározott elkövetési magatartások a jelképek által képviselt – a hatalom erőszakos megragadásához, diktatórikus fenntartásához kapcsolódó – eszmékhez való sajátos viszonyt fejeznek ki; ennek lényeges tartalmát jelenti a náci és bolsevik népi- és erőszakkal kizárólagosságra törekvő ideológiákkal való azonosulás és azok propagálásának szándéka. A jelkép valamely eszmének, személynek vagy eseménynek jelvényt, vagy képpel való megjelölése, melynek az a rendeltetése, hogy a jel és a megjelölt eszmék, személyek vagy események közös vonásaik révén egymással kapcsolatba hozhatók legyenek. A jelképek megjelenéséhez, észleléséhez éppen ezért mindig valamilyen tudati, érzelmi kapcsolat fűződik” [ABH 2000, 83, 96.].

Álláspontom szerint tehát a támadott büntető törvényi tényálláshoz kapcsolódó (a többségi álláspont által hiányolt) helyes és követendő jogértelmezés létezik. Az pedig, hogy a határozat által bemutatott joggyakorlatban található olyan döntés, amely a fentiekben bemutatott (mind a Nagykommentárban, mind pedig az Alkotmánybíróság, erga

omnes hatályú, tehát a bíróságokra is kötelező 14/2000 (V. 12.) AB határozatában egyértelműen megjelenő jogértelmezéssel ellentétes, távolról sem indokolja az adott büntető törvényi tényállás megsemmisítését. A joggyakorlat egységének kialakítása és megőrzése a Kúria feladata, amelyet elsősorban a jogegységi döntéseken keresztül teljesít. E feladat „átvállalására” az Alkotmánybíróságnak hatásköre nincs.

Mindezekre tekintettel álláspontom szerint az érdemi vizsgálat eredményeképpen az indítvány elutasításának lehetne csupán helye. Az indokolásban mindazonáltal elfogadhatónak tartottam volna a jogalkalmazó figyelmét felhívni az Abh.-ban, valamint a Nagykommentárban szereplő követendő jogértelmezésre. A jogszabály megsemmisítése tehát véleményem szerint szükségtelen, a pro futuro megsemmisítés hatályának túl közeli időpontja pedig annak kockázatával is jár, hogy – amennyiben a jogalkotó a rendelkezésre álló igen rövid idő alatt nem képes a szükséges kodifikációs munkát elvégezni – Magyarországot ellepik a külföldről érkező neonáci fiatalok, akik a nemzetiszocialista szimbólumok égisze alatt fognak „ünnepelni” és tüntetni, mivel a hatályos magyar büntetőjog ezt immáron nem tiltja.

Budapest, 2013. február 19.

Dr. Szívós Mária s. k.,
alkotmánybíró

Az Alkotmánybíróság 5/2013. (II. 21.) AB határozata a köztisztviselők jogállásáról szóló 1992. évi XXIII. törvény 43. § (4) bekezdése egyes részeinek alkotmányellenességéről és alkalmazásának kizárásáról

Az Alkotmánybíróság teljes ülése folyamatban lévő ügyben alkalmazandó jogszabály alkotmányellenességének megállapítására irányuló bírói kezdeményezés tárgyában meghozta a következő

határozatot:

Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy a köztisztviselők jogállásáról szóló 1992. évi XXIII. törvény 43. § (4) bekezdése első, második és harmadik mondatának 2008. január 1-jétől 2010. augusztus 31-ig hatályban volt szövege alkotmányellenes volt, ezért az a Zalaegerszegi Törvényszék mint másodfokú bíróság 4.Mf.22.122/2009. számú folyamatban lévő ügyében nem alkalmazható.

Az Alkotmánybíróság ezt a határozatát a Magyar Közlönyben közzéteszi.

Indokolás

- I. 1. A Zala Megyei Bíróság (jelenleg a Zalaegerszegi Törvényszék mint másodfokú bíróság) bírója az előtte folyamatban lévő 4.Mf.22.122/2009. számú ügyben az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény 38. §-a alapján az előtte lévő per tárgyalását felfüggesztette és kezdeményezte a köztisztviselők jogállásáról szóló 1992. évi XXIII. törvény (a továbbiakban: Ktv.) 43. § (4) bekezdésének a közszférában foglalkoztatottak jogviszonyáról szóló törvények módosításáról szóló 2006. évi LXXII. törvény (a továbbiakban: Módtv.) 7. § (6) bekezdésével módosított rendelkezése alkotmányellenessége megállapítását és megsemmisítését, továbbá ezen rendelkezésnek a Zala Megyei Bíróság mint másodfokú bíróság előtt folyamatban lévő 4.Mf.22.122/2009. számú ügyben való alkalmazásának kizárását. Az első- és a másodfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a felperes gyámhivatali ügyintézőként köztisztviselői jogviszonyban állt az alperesnél. A gyámhivatal vezetője 2007. december 22-én elkészítette a felperes teljesítményértékelését, majd a munkáltatói jogkört gyakorló jegyző 2008. március 4-i intézkedésével a Ktv. 43. § (4) bekezdése alapján a tárgyévet megelőző szakmai munkájának értékelésére hivatkozással a felperes fizetési fokozathoz tartozó alapilletményét a 2008. március 1-jétől 2009. február 28-ig terjedő időszakra (ún. illetménytérítést tartalmazva) 5%-kal csökkentett mértékben állapította meg.

A felperes kereseti kérelmében a teljesítményértékelésében szereplő tényállítások megsemmisítését, valamint az illetményeltérítésre vonatkozó alperesi intézkedés hatályon kívül helyezését kérte. (Álláspontja szerint a szakmai munka értékelésében szerepelni kell szempontrendszernek, valamint a munkavállalónak joga van tudni, hogy mi alapján értékelték, illetve az illetményét mi alapján térítették el.)

Az elsőfokú bíróság a felperes keresetének részben helyt adott, és a teljesítményértékelésből a teljesítményértékelés alapjául szolgáló, három gyámhatósági ügy egyikére – amely a felperes munkaköri feladatát képezte, és abban végzett intézkedését értékelte az alperes – való hivatkozást törölte. Ezt meghaladóan a felperes keresetét elutasította.

A felperes fellebbezését elbíráló másodfokú bíróság az Alkotmánybíróság előtt bírói kezdeményezéssel élt a Ktv. 43. § (4) bekezdése alkotmányellenességének utólagos vizsgálatát kérve; míg a fellebbezésnek a teljesítményértékelés ténymegállapításai tekintetében a 4.Mf.22.122/2009/5. számú részítéletében az elsőfokú bíróság ítéletét (nem érintve az egyik gyámhatósági ügyre tett megállapítását) – az indokolás megváltoztatásával – a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 253. § (2) bekezdése alkalmazásával részben megváltoztatta és a teljesítményértékelésnek egy másik gyámhatósági (1425/2007. számú) ügyben tett ténymegállapításait is megsemmisítette. Ezt meghaladóan – az értesítési kötelezettség elmulasztása körében – az elsőfokú ítélet rendelkezéseit helybenhagyta. Indokolásában megállapította továbbá, hogy a jogerős részítélet eredményeként alig maradt a teljesítményértékelés alapjául szolgáló valós ténymegállapítás.

Az indítványozó bíró álláspontja szerint a Módtv. 7. § (6) bekezdésével, majd ezt követően 2008. január 1-jével a köztisztviselők jogállásáról szóló 1992. évi XXIII. törvény módosításáról szóló 2007. évi LXXXIII. törvény (a továbbiakban: Módtv2.) 22. § (1) bekezdésével módosított Ktv. 43. § (4) bekezdése folytán sérül egyrészt a jogbiztonság, továbbá a végzett munka mennyiségének és minőségének megfelelő bérhez való alapvető jog megsértése miatti igény érvényesítésének alkotmányos joga, mert a jogszabály megfosztja a köztisztviselőt a kinevezése szerinti illetmény csökkentése elleni jogorvoslat (valójában a bírósághoz fordulás) lehetőségétől. Az indítványozó bíró az Alkotmány sérülni vélt rendelkezései között megjelölte továbbá az Alkotmány 70/K. §-át is. Érvelésében kifejtette, hogy a Ktv. 34. § (7) bekezdése alapján a munkáltatói jogkör gyakorlójának mérlegelési jogkörébe tartozó teljesítményértékelés hibás vagy valótlan ténymegállapításaira nézve a köztisztviselőt megillette a közszolgálati jogvita kezdeményezésének a joga. Ezért a Módtv. 7. § (6) bekezdésének hatálybalépését megelőzően a Ktv. 34. § (7) bekezdése alapján a Ktv. 43. § (4) bekezdésében szabályozott ún. illetményeltérítési döntés – amely a Ktv. 34. § (1) bekezdésében meghatározott teljesítményértékeléshez kötötte az illetményeltérítés lehetőségét – ellen a köztisztviselő közszolgálati jogvitát kezdeményezhetett (ld. BH 2008. 341.). A Módtv. hatálybalépésével a Ktv. 43. § (4) bekezdése az illetményeltérítést a hivatali szerv vezetőjének a köztisztviselő tárgyét megelőző „szakmai munkájának” értékelése alapján tette lehetővé. Az illetményeltérítés lehetősége már nem kötődött a köztisztviselő teljesítményének a Ktv. 34. § (1) bekezdése szerinti értékeléséhez, hanem a köztisztviselő „szakmai munkájának” értékelésén alapult. A „szakmai munka” értékelése azonban jogszabályban meg nem határozott szempontok szerint, ellenőrizhetetlenül, valójában diszkrecionális jogkörben illette meg a munkáltatói jogkör gyakorlóját. Azzal, hogy az illetmény csökkentésének lehetősége elvált a teljesítményértékeléstől, megszűnt a közszolgálati jogvita kezdeményezésének lehetősége.

Hivatkozása szerint a munkáltatói jogkör gyakorlója a vitatott szabállyal tulajdonképpen a kinevezés egyoldalú módosítására kapott indokolás nélküli lehetőséget; a keresetindítás lehetősége a Ktv. 59. § (3) bekezdés e) pontja alapján sem állt fenn, mert mérlegelési jogkörben hozott munkáltatói döntésről van szó, „amely ellen a Ktv. 59. § (2) bekezdése értelmében csak kifejezett megengedő törvényi rendelkezés esetén van lehetőség jogvitát kezdeményezni.”

2. Az itt vizsgált Ktv. 43. § (4) bekezdését a Módtv. 7. § (6) bekezdése 2006. augusztus 10-ével módosította, „szakmai munkája” értékeléséhez kötve a köztisztviselő illetményeltérítését; majd a Módtv2. 22. § (1) bekezdése 2008. január 1-jével ugyanezen rendelkezést új szöveggel állapította meg (ennek 2008. március 1-jétől 2009. február 28-ig hatályban volt szövegét kifogásolta a bírói indítvány), ez azonban tartalmában a szakmai munka értékelésén alapuló köztisztviselői illetményeltérítés lehetőségét nem érintette. A Ktv. 43. § (4) bekezdésének rendelkezéseit a jogalkotó ezután is többször módosította: a 2010. évi XC. törvény 85. § (2) bekezdése, majd ezt követően 2011. január 1-jétől a 2010. évi CLXXIV. törvény 6. §-a, végül 2012. március 1-jével a Ktv.-t hatályon kívül helyezte a 2012. évi V. törvény 59. § (1) bekezdés a) pontja. Ezek a módosítások, illetve a hatályon kívül helyezés azonban a jelen ügy elbírálását nem érintik, mivel az Alkotmánybíróság bírói kezdeményezés esetén a bíró által az ügyben alkalmazandó jogszabályt vizsgálja.

2012. január 1-jén hatálybalépett az Országgyűlés által 2011. április 18-án elfogadott és 2011. április 25-én kihirdetett Magyarország Alaptörvénye (a továbbiakban: Alaptörvény). Az Alkotmánybíróság az Alkotmánybíróságról szóló

2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 73. § (1) bekezdése alapján III/105-1/2012. számú végzésével felhívta az indítványozót, hogy 2012. március 31. napjáig egészítse ki indítványát arra nézve, hogy az általa támadott törvényi rendelkezések az Alaptörvény mely rendelkezéseit és miért sértik.

Az indítványozó – az Alkotmánybíróság felhívásának eleget téve – 2012. március 14-én kelt indítvány-kiegészítésében fenntartotta a Módtv. 7. § (6) bekezdésével összefüggésben tett, alaptörvény-ellenességére vonatkozó álláspontját. Eszerint a támadott rendelkezés az Alaptörvény Nemzeti Hitvallásba foglalt: „Valljuk, hogy az emberi lét alapja az emberi méltóság”, továbbá a „[v]alljuk, hogy a polgárnak és az államnak közös célja a jó élet, a biztonság, a rend, az igazság, a szabadság kiteljesítése” szövegrészeibe ütközik. Sérülni vélte továbbá az Alaptörvény B) cikkének (1) bekezdését, az R) cikk (1) és (3) bekezdéseit, az I. cikk (2) cikkét, valamint a II. cikkét. Ezt követően benyújtott indítvány-kiegészítésében – fenntartva az eredeti kérelmében foglaltakat – sérülni vélte továbbá az Alaptörvény XVIII. cikkének (7) bekezdését. Valamint indítvány-kiegészítésében – korábbi indítványában foglaltakkal azonos tartalommal – az Alaptörvény XVIII. cikke (7) bekezdésében foglalt jogorvoslathoz való jog sérelmét is állította. A bírói kérelem tartalma szerint valójában a bírósághoz forduláshoz való alapjogának, azaz az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének a sérelmét állította. Az Alkotmánybíróság az indítványt – állandó gyakorlata alapján – tartalma szerint bírálta el.

Az Alkotmánybíróság állandó gyakorlata szerint „ha az indítványozó egy új rendelkezés tartalmának alkotmányellenességét állítja, akkor az Alkotmánybíróság nem az új rendelkezést hatályba léptető, hanem a módosítás révén az új rendelkezést magába foglaló (inkorporáló) jogszabály alkotmányellenességét vizsgálja meg”. [8/2003. (III. 14.) AB határozat, ABH 2003, 74, 81.; 67/2006. (XI. 29.) AB határozat, ABH 2006, 971, 977.] Az Alkotmánybíróság erre tekintettel a jelen ügyben sem a Módtv. 7. § (6) bekezdésének, illetve a folyamatban lévő ügyben alkalmazott, Módtv. 22. § (1) bekezdésének az indítványozó bíró által megjelölt rendelkezését, hanem a Ktv. perben alkalmazott, 2008. január 1. és 2010. augusztus 31. között hatályban volt 43. § (4) bekezdését vizsgálta.

- II. 1. Az Alaptörvény indítvánnyal érintett rendelkezései:
- „NEMZETI HITVALLÁS”
- „Valljuk, hogy az emberi lét alapja az emberi méltóság.”
- „Valljuk, hogy a polgárnak és az államnak közös célja a jó élet, a biztonság, a rend, az igazság, a szabadság kiteljesítése.”
- „B) cikk
- (1) Magyarország független, demokratikus jogállam.”
- „R) cikk
- (1) Az Alaptörvény Magyarország jogrendszerének alapja.
- [...]
- (3) Az Alaptörvény rendelkezéseit azok céljával, a benne foglalt Nemzeti hitvallással és történeti alkotmányunk vívmányaiával összhangban kell értelmezni.”
- „I. cikk”
- „(2) Magyarország elismeri az ember alapvető egyéni és közösségi jogait.”
- „II. cikk
- Az emberi méltóság sérthetetlen. Minden embernek joga van az élethez és az emberi méltósághoz, a magzat életét a fogantatástól kezdve védelem illeti meg.”
- „XXVIII. cikk
- (1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.
- [...]
- (7) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy jogorvoslattal éljen az olyan bírósági, hatósági és más közigazgatási döntés ellen, amely a jogát vagy jogos érdekét sérti.”
- 2.1. A Ktv. 43. § (4) bekezdésének a Módtv. 7. § (6) bekezdésével megállapított, 2006. augusztus 10-től 2007. december 31-ig hatályban volt rendelkezése:
- „43. § (4) A hivatali szerv vezetője – az (5) bekezdésben foglaltak kivételével – át nem ruházható hatáskörében, a megállapított személyi juttatások előirányzatán belül szakmai munkája értékelése alapján a köztisztviselő besorolása szerinti fizetési fokozathoz tartozó alapilletményét – a hivatali szervezet vezetője esetében a kinevezésre jogosult, jegyző, főjegyző esetében a polgármester – legfeljebb 30%-kal megemelheti, vagy legfeljebb 20%-kal csökkentett

mértékben állapíthatja meg. A főjegyző, illetve a jegyző részére a polgármester – a teljesítményértékeléstől függően – személyi illetmény megállapítására is jogosult.”

- 2.2. A Ktv. 43. § (4) bekezdésének a Módtv. 2. 22. § (1) bekezdésével megállapított, 2008. január 1-jétől 2010. augusztus 31-ig hatályban volt rendelkezése szerint:

„(4) A hivatali szerv vezetője – az (5) bekezdésben foglaltak kivételével – át nem ruházható hatáskörében, a megállapított személyi juttatások előirányzatán belül tárgyévvel megelőző év szakmai munkája értékelése alapján – ide nem értve, ha a köztisztviselő kinevezése év közben történik, vagy áthelyezésére kerül sor – a tárgyévvel vonatkozóan a köztisztviselő besorolása szerinti fizetési fokozathoz tartozó alapilletményét – a hivatali szervezet vezetője esetében a kinevezésre jogosult, jegyző, főjegyző esetében a polgármester – december 31-ig – helyi önkormányzatnál tárgyév március 1-jétől következő év február végéig – terjedő időszakra legfeljebb 30%-kal megemelheti, vagy legfeljebb 20%-kal csökkentett mértékben állapíthatja meg. Az eltéréstől a hivatali szervezet vezetője minden év január 31-ig – helyi önkormányzatnál március 1-jéig – dönt. Az így megállapított eltérés mértéke tárgyévben nem módosítható. A főjegyző, illetve a jegyző részére a polgármester – a teljesítményértékeléstől függően – személyi illetmény megállapítására is jogosult.”

3. A Ktv. vizsgált időszakban hatályos egyéb rendelkezései:

„34. § (1) A köztisztviselő munkateljesítményét munkakörének és a közigazgatási szerv kiemelt céljainak figyelembevételével meghatározott teljesítménykövetelmények alapján a munkáltatói jogkör gyakorlója évente mérlegelési jogkörében eljárva írásban értékeli. A közigazgatási minőségpolitikáért és személyzetpolitikáért felelős miniszter ajánlást adhat az alkalmazandó módszerre.

[...]

(7) A teljesítményértékelés tartalma hibás vagy valótlan ténymegállapításának megsemmisítése iránt a köztisztviselő közszolgálati jogvitát kezdeményezhet.”

„36. § A köztisztviselő a minősítés hibás vagy valótlan ténymegállapításának, személyiségi jogát sértő megállapításának megsemmisítését a bíróságtól kérheti.”

- III. Az Alkotmánybíróság a 917/B/2005. AB határozatában (ABH 2006, 1802.; a továbbiakban: Abh1.) már vizsgálta a bírói kezdeményezéssel érintett Ktv. 43. § (4) bekezdése alkotmányosságát. Ezért az Alkotmánybíróság az Abtv. 31. § (1) bekezdése alapján elsőként azt tekintette át, hogy az indítványban foglaltak tekinthetők-e „ítélt dolog”-nak.

Az Alkotmánybíróság az Abh1.-ben a Ktv. 43. § (4) bekezdésének csupán a „szakmai munkája” szövegrésze alkotmányossági vizsgálatát végezte el az Alkotmány 2. § (1) bekezdésére nézve. Az említett alkotmányossági probléma abban állt, hogy a Ktv. 43. § (4) bekezdése hátrányos megkülönböztetést eredményez-e a huzamosabb közszolgálati jogviszonyban álló köztisztviselők és a pályakezdő köztisztviselők között az alapilletmény megállapításában. Az Alkotmánybíróság ebben az absztrakt normakontroll eljárásban a Ktv. 43. § (4) bekezdését abból a szempontból is vizsgálta, hogy a kifogásolt rendelkezés azzal, hogy nem határozta meg, hogy a kiválóan alkalmas, alkalmas stb. minősítés esetén „milyen kötelező törvényi bérbéállási szintet kell követnie a hivatali szerv vezetőjének”, sértette-e a jogbiztonság követelményét. Az Abh1. a jogbiztonság követelményének sérelmét a normavilágosság szempontjából vizsgálta és a kifogásolt jogszabályt ezen alkotmányjogi érvek alapján nem találta alkotmányellenesnek. Jelen bírói indítvány a Ktv. 43. § (4) bekezdése alkotmányellenességének megállapítását az említett határozatban foglaltaktól eltérő alkotmányjogi érvek alapján, azon indokokra figyelemmel kéri, hogy a normavilágosság követelményét nem sértő, világos tartalmú jogszabály nem ad lehetőséget a munkáltató (állam) intézkedése ellen a bírósághoz fordulásra.

Mivel – a fentiekben foglaltak szerint – a két indítvány a Ktv. 43. § (4) bekezdésének jogbiztonság sérelme miatti alkotmányellenessége vizsgálatát eltérő alkotmányjogi érvek/indokok alapján kérte, ezért az Alkotmánybíróság megállapította, hogy – figyelemmel az Abtv. 31. § (1) bekezdésében foglaltakra – nincs akadálya az indítvány érdemi vizsgálatának.

- IV. A bírói indítvány megalapozott.

A köztisztviselők jogállását szabályozó Ktv. elfogadása, 1992 óta többször változott. A bírói kezdeményezés alapján – a bírói kérelemhez kötöttségre tekintettel – az Alkotmánybíróságnak a Ktv. egy meghatározott, a munkaügyi per alapjául szolgáló tényállás szerinti időtartamban hatályban volt állapotát kellett vizsgálnia. Ezért az Alkotmánybíróság a bírói kezdeményezés alapján a Ktv. 43. § (4) bekezdése 2008. január 1-jétől 2010. augusztus 31-ig hatályban volt állapotának alkotmányossági vizsgálatát végezte el.

1. Az Alkotmánybíróság a 8/2011. (II. 18.) AB határozatában (ABH 2011, 49, 96.; a továbbiakban: Abh2.) összegezte a közszolgálati jogviszony mint foglalkoztatási jogviszony főbb jellemzőit, továbbá azon belül a köztisztviselői jogviszony alkotmányosan meghatározott tartalmát, mely megállapításai jelen ügyben is irányadóak.

Hangsúlyozta, hogy „[a] zárt közszolgálati rendszer alapvető jellemzője, hogy a közszolgálati jogviszony tartalmát, a jogviszony alanyainak jogait és kötelezettségeit nem a felek megállapodása, hanem jogszabály, törvény határozza meg. A jogviszonyt nem mellérendelt felek szerződése, hanem az állam egyoldalú aktusa hozza létre, amelyben kinevezi a köztisztviselőt, megbízva meghatározott feladatkör, munkakör vagy tisztség ellátásával. A köztisztviselőnek nincs aktív szerepe a jogviszony tartalmának alakításában, csak arról dönthet, hogy elfogadja a törvényben meghatározott feltételek mellett a kinevezést vagy sem.” (ABH 2011, 70.) Kiemelte továbbá, hogy „[a] köztisztviselői jogviszony tartalmát a jog arra figyelemmel szabályozza, hogy a köztisztviselők az állam feladatait látják el, feladataik ellátása során közhatalmi jogosítványokat gyakorolnak, s ez megköveteli, hogy a törvény más munkavállalóhoz képest többletkövetelményeket támasszon a köztisztviselőkkel szemben. A köztisztviselők tevékenységének a közérdeket kell szolgálnia, szakszerű, pártatlan, befolyástól és részrehajlástól mentes kell legyen, ezért korszerű és magas szintű szakmai feltételeknek kell megfelelniük, munkájukért fokozott felelősség terheli őket, szigorú összeférhetlenségi szabályok érvényesülnek velük szemben, ugyanakkor mivel a köztisztviselői illetmények forrása az állami költségvetés, a közszolgálatban elérhető jövedelmek általában alatta maradnak az üzleti szférában elérhető béreknek. A zárt közszolgálati rendszerek, így a Ktv. szabályozásának a kiindulópontja az, – amit a Ktv. indokolása is megfogalmaz – hogy »többletkövetelményt – amit meg lehet és meg is kell követelni a közszolgálati jogviszonyban állótól – csak többletjogosultságok fejében lehet támasztani«. Ilyen többletjogosultságok a törvény által szabályozott előmeneteli rend, törvényben biztosított illetmény, a kiszámítható és biztonságos köztisztviselői életpálya, külön juttatások.” (ABH 2011, 70–71.)

A köztisztviselői (közszolgálati) jogviszony fenti jellemzőinek felelt meg a díjazás és előmenetel törvényben rögzített rendszere (Ktv. 23. §, 42. §) is.

Az Alkotmánybíróság korábban a – már említett – Abh1.-ben összefoglalta a köztisztviselők előmenetelére vonatkozó, 2006-ban hatályos jogszabályi feltételeket is.

A Ktv. 23. §-a a köztisztviselők előmenetelét szabályozva főszabályként rögzítette, hogy a köztisztviselőt – a törvényben meghatározott feltételek teljesítése esetén – iskolai végzettségének és a közszolgálati jogviszonyban eltöltött idejének megfelelően kellett besorolni. Eszerint a közszolgálati munkakörök betöltését a jogalkotó iskolai végzettséghez, közigazgatási alap- és szakvizsgálathoz, illetve ügykezelői alapvizsgálathoz kötötte. A köztisztviselő előmenetelére a Ktv. 29. § (5) bekezdése értelmében a közszolgálati jogviszonyban töltött ideje alapján történt. A köztisztviselő illetménye alapilletményből, illetménykiegészítésből és illetménypótlékból állt (Ktv. 42. §). Alapilletménye az iskolai végzettség alapján besorolási osztályhoz, ezen belül az egyes osztályok fizetési fokozataihoz tartozó szorzószám és az illetményalap szorzataként került megállapításra [Ktv. 42. § (4) bekezdése].

Az Alkotmánybíróság korábban, a 849/B/1992. AB határozatában már hangsúlyozta, hogy az iskolai végzettség és az alap-, illetve szakvizsga feltételként való rögzítése biztosítja, hogy a köztisztviselő rendelkezik a munkája elvégzéséhez szükséges szakmai ismeretekkel, ezért joggal feltételezhető, hogy el tudja látni a munkaköre által támasztott feladatokat. Míg a közszolgálatban eltöltött idő tartama, az ezalatt felgyűlt tapasztalat olyan értéke a köztisztviselőnek, amelyről szintén joggal feltételezhető, hogy munkája teljesítésének minőségét kedvezően befolyásolja (ABH 1996, 392, 393.).

2. Az előbbiekhöz kapcsolódott a Ktv. szerinti teljesítményértékelés és minősítés.

A munkáltatói jogkör gyakorlója az általa előre meghatározott teljesítménykövetelmények alapján a köztisztviselő munkateljesítményének – legkésőbb a tárgyév végéig – írásbeli értékelésére volt köteles; a teljesítménykövetelmények megállapítása és az írásbeli értékelés átadása szóbeli megbeszéléshez kötött [Ktv. 34. § (1), (3) bekezdése]. A Ktv. 34. § (7) bekezdése lehetővé tette a köztisztviselő számára a munkáltatói teljesítményértékelés ellen a közszolgálati jogvita kezdeményezését, ha tartalma hibás vagy valótlan ténymegállapítás szerepelt benne. A minősítés szabályait a Ktv. 34/A. §-a tartalmazta. Eszerint a köztisztviselőt a munkáltatói jogkör gyakorlójának a – teljesítményértékeléseket is figyelembe véve – legalább négyévente, valamint minden magasabb fokozatba sorolás előtt, vagy meghatározott feltételekkel a köztisztviselő írásbeli kérelmére külön is [lásd: Ktv. 34/A. § (2) bekezdés] minősíteni kellett, amennyiben a minősítési időszakban a köztisztviselő legalább egy évig a minősítő irányítása alatt dolgozott. A minősítés célja [Ktv. 34/A. § (3) bekezdés] a köztisztviselő szakmai teljesítményének megítélése, a teljesítményét befolyásoló ismeretei, képességei, személyiségjegyei értékelése, valamint a köztisztviselő szakmai fejlődésének elősegítése volt. (A minősítés kötelező elemei a Ktv. 1. számú mellékletébe foglalt minősítő lapon kerültek feltüntetésre.) A minősítés a minősített alkalmasságának megítélését is tartalmazta, melyet a minősítő köteles volt írásban megindokolni. A minősítésben csak

kellően alátámasztott, tényeken alapuló megállapítások szerepelhettek; ha a ténymegállapítások hibásak, vagy valótlanok voltak, illetve a minősített köztisztviselő személyiségi jogát sértő megállapítás szerepelt, a köztisztviselő a Ktv. 36. §-a alapján bíróságtól kérhette ezek megsemmisítését.

3. A minősítés intézményével az Alkotmánybíróság több határozata is foglalkozott. A 22/B/2003. AB határozat a minősítés elleni bírósághoz fordulás jogának alkotmányosságát vizsgálta; nem találta alkotmányellenesnek, hogy a polgári nemzetbiztonsági szolgálatok hivatásos állományú tagjai számára a Hszt. nem tette lehetővé a minősítésük elleni bírósághoz fordulást. Dr. Balogh Elemér a határozathoz fűzött különvéleményében – a többségi álláspontot összefoglalva – a Hszt. szerinti minősítésről szólva a minősítés általános, lényeges vonásait ekként írta le: „[a] minősítés munkajogi jogintézmény, a közsférában dolgozók munkavégzésének különböző, az egyes jogviszony-típusokban kifejtett tevékenységekhez igazodó szempontok szerinti értékelését, a minősített személy szakmai alkalmasságának a megítélését jelenti. A minősítési eljárás lefolytatását a közsféra munkajogi szabályozása kötelezővé teszi az adott pályáútnak a jogviszonyok tartalmának lényeges változásával járó állomásain, illetve ettől függetlenül is – a megfelelő minőségű munkavégzést motiválandó és az alkalmatlanság kiszűrésére –, meghatározott időközönként. [...] A minősítés a munkáltató egyoldalú aktusa. Tartalma, végeredménye lényegesen kihat a minősített pályáújtjára: előmenetelére és a jogviszony további fenntartására is.” (ABH 2009, 1585, 1592.)

A többségi határozat – melyhez az idézett különvélemény is tartozik – megállapította, hogy a jogintézmény a közsféra munkajogi szabályozásának eleme, amely a törvényben szabályozott pálya-előmenetel és a pályán tartás egyik feltétele (22/B/2003. AB határozat, ABH 2009, 1585, 1587–1588.). Ugyanez a határozat – összegezve a közszolgálati rendszerben a minősítés szabályozásának jellemzőit – leszögezte: „[a] karrier típusú (zárt) közszolgálati rendszerben tehát sajátos – az előmenetelt és a jogviszony stabilitását elősegítő – funkciója mellett a minősítés azt is szolgálja, hogy az alkalmatlanná váló személyeket kiszűrje a rendszerből. Ez utóbbi elem nem azonos a versenyszféra kötetlenebb munkáltatói felmondási megoldásával, de annyiban mégis hasonló, hogy a munkavállalói képességeivel összefüggő jogviszony megszüntetéshez kapcsolódik.” (22/B/2003. AB határozat, ABH 2009, 1585, 1588.)

4. Az Alkotmánybíróság más alkotmányjogi összefüggésben a 2006-os Abh1.-ben már foglalkozott a Ktv. 43. §-ában található illetményeltérítés alkotmányjogi kérdésével.

A Ktv. 43. § (4) bekezdése 2006. augusztus 10-éig hatályos szövege szerint a munkáltatói jogkör gyakorlójának a Ktv. 34. § (1) bekezdése szerinti (éves) teljesítményértékelésben foglaltak alapján volt lehetősége a köztisztviselő illetményeltérítésére. Ennek megfelelően az illetményeltérítés a teljesítményértékelésen alapult, így a teljesítményértékelésben foglalt valótlan vagy hibás tartalmának közszolgálati jogvitában történő megtámadása az illetményeltérítésre is kihatással volt.

A Ktv. 43. § (4) bekezdése 2006. augusztus 10-től viszont – a korábbtól eltérően – az illetményeltérítés lehetőségét a köztisztviselő „szakmai munkájának” értékelésére alapította. Azonban semmilyen jogszabály nem határozta meg, hogy milyen követelményeket kell figyelembe venni a „szakmai munka” értékelésénél, így azt teljes egészében a munkáltató mérlegelésére bízta. A vizsgált, 2008. január 1-jétől 2010. augusztus 31-ig terjedő időszakban tehát az illetményeltérítés elvált a teljesítményértékeléstől, ezért sem a köztisztviselő szakmai munkájának értékelésén alapuló illetményeltérítés, sem a szakmai munka értékelése nem volt megtámadható bíróság előtt; így nem volt alkalmazható a közszolgálati jogvita kezdeményezését lehetővé tevő Ktv. 34. § (7) bekezdése, és a Ktv. 36. §-a sem.

- V. Az Alkotmánybíróság ezt követően vizsgálta, hogy sérti-e az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése szerinti jogállamiságból folyó jogbiztonság követelményét, hogy a jogalkotó sem a Ktv.-ben, sem egyéb jogszabályban nem szabályozta a Ktv. 43. § (4) bekezdése szerinti illetményeltérítés alapjául szolgáló, a köztisztviselő tárgyévét megelőző szakmai munkája értékelésének szempontjait és feltételeit.

Az Alkotmánybíróság állandó gyakorlata szerint az Alkotmány 2. § (1) bekezdésébe foglalt jogállamiság egyik eleme a közigazgatás törvénynek alárendeltsége [előszőr: 56/1991. (XI. 8.) AB határozat, ABH 1991, 454, 456.; 29/2011. (IV. 7.) AB határozat, ABH 2011, 181. 200.].

Az Alkotmánybíróság a kormánytisztviselők indoklás nélküli felmentéséről szóló határozatával (Abh2.) kifejtette: „a jogállamiság nemcsak a közigazgatás hatósági aktaival szemben támasztja a joghoz kötöttség követelményét, hanem a közigazgatás törvény alá rendeltségének követelménye kiterjed a közigazgatási szervek minden olyan aktusára, amelyben a közigazgatás a címzettek alapjogait érintő döntést hoz. A köztisztviselő, a kormánytisztviselő felmentéséről a munkáltatói jogok gyakorlója a munkáltató közigazgatási szerv nevében hoz olyan döntést, amely – a fentiek alapján – a tisztviselő alkotmányos jogait érinti. E döntéssel szemben a közigazgatás törvény alá rendeltségéből fakadó követelmény az, hogy törvény határozza meg a munkáltatói döntés anyagi jogi kereteit.” (ABH 2011, 79.)

A közigazgatás törvényhez kötöttségéből a közigazgatási feladatokat ellátó tisztviselők jogállásának szabályozására származnak kötelezettségek. „A közigazgatási döntések törvényességének biztosítása megkívánja, hogy a törvényhozó a döntést hozó tisztviselők munkajogi helyzetének szabályozása során is teremtsen meg azokat a garanciákat, amelyek biztosítják, hogy a közigazgatás nevében eljáró tisztviselők magas szakmai színvonalon, pártpolitikai szempontból semleges módon, minden befolyástól mentesen, pártatlanul, kizárólag a törvények alapján hozzák meg döntéseiket. Ennek a garanciarendszernek egyik eleme a közszolgálati jogviszonyok viszonylagos stabilitásának biztosítása.” (ABH 2011, 79–80.)

A Ktv. 43. § (4) bekezdése – amely a köztisztviselő illetményeltérítését a köztisztviselő „szakmai munkájának értékelése” alapján tette lehetővé – a munkáltató teljes körű és korlátlan (diszkrecionális) mérlegelési jogkörére bízta a köztisztviselő tárgyévét megelőző évben végzett munkájának szakmai értékelését. A törvényhozó ugyanis egyáltalán nem határozott meg értékelési kritériumokat, sem az értékelés elvégzésének módszereit, továbbá azt sem rögzítette, hogy a köztisztviselő „szakmai munkájának értékelése” mennyiben más, mint a köztisztviselő rendes és kötelező teljesítményértékelése. Ezzel – megfelelő szabályozás híján – minden teljesítményértékelési döntés csakis a munkáltató ellenőrizhetetlen döntésén alapulhat.

A törvényi feltételek és garanciák, valamint az indokolás nélküli munkáltatói döntés lehetősége az Alkotmánybíróság álláspontja szerint sérti az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése szerinti joghoz kötöttség követelményét azzal, hogy a jogalkotó az illetményeltérítés lehetőségét függetlenítette mindenfajta objektív törvényi feltételtől, illetve követelményrendszerrel, a jogbiztonság alkotmányos elvének sérelmét idézte elő.

Ugyanakkor az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a bírói indítványban foglaltak csupán Ktv. 43. § (4) bekezdése első, második és harmadik mondatára vonatkoznak. A Ktv. 43. § (4) bekezdése negyedik mondatának rendelkezése szerint a főjegyző, illetve a jegyző részére a polgármester – a teljesítményértékeléstől függően – személyi illetmény megállapítására is jogosult volt. Mivel ezen rendelkezés nem érinti az indítványozó bíró által felvetett alkotmányossági problémát, ebben a részében az Alkotmánybíróság az indítványt nem vizsgálta.

VI. Az indítványozó bíró álláspontja szerint a Ktv. illetményeltérítést szabályozó (2008. január 1-jétől 2010. augusztus 31-ig hatályban volt) 43. § (4) bekezdése sértette a bírósághoz fordulás Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése szerinti jogát, mivel nem tette lehetővé a munkáltató döntése ellen a bírósági út igénybe vételét.

1. Az Alkotmánybíróság a bírósághoz fordulás jogának értelmezése során több határozatában rámutatott arra, hogy az Alkotmány e rendelkezése [57. § (1) bekezdése] az eljárási garanciákon túl a bírósághoz fordulás alapjogát foglalja magában. Ezen alapjog tartalmát az Alkotmánybíróság több határozatában értelmezte [9/1992. (I. 30.) AB határozat, ABH 1992, 67.; 59/1993. (XI. 29.) AB határozat, ABH 1993, 335.; 1/1994. (I. 7.) AB határozat, ABH 1994, 35. AB határozatok]. Az Alkotmánybíróság az 59/1993. (XI. 29.) AB határozatában (ABH 1993, 353.) megállapította, hogy ez az alkotmányi rendelkezés mindenkinek alanyi jogosultságot biztosít ahhoz, hogy jogát független és pártatlan bíróság előtt érvényesítse. Az alapvető jogból következően az államra az a kötelezettség hárul, hogy – egyebek között – a polgári jogok és kötelezettségek (a polgári joginak tekintett jogviták) elbírálására bírói utat biztosítson. Az Alkotmánybíróság rámutatott arra is, hogy „a bírósághoz fordulás alapvető joga nem csak a beadványok előterjesztésének jogára szorítkozik, hanem a bírósági eljárásban a fél pozícióját biztosítja a személyeknek. A feleknek az Alkotmányban biztosított joguk van arra, hogy a bíróság az eljárásba vitt jogaikat és kötelezettségeiket elbírálja. A bírósághoz fordulás alapjoga – az Alkotmány 8. § (2) bekezdésére figyelemmel – nem jelent korlátozhatatlan alanyi jogot a perindításra. Törvény azonban az alapjog lényeges tartalmát nem korlátozhatja és a korlátozásnak elkerülhetetlenül szükségesnek és az elérni kívánt célhoz képest arányosnak kell lennie.” (930/B/1994. AB határozat, ABH 1996, 502, 505.)

Az Alkotmánybíróság korábbi határozatai szerint a bírósághoz fordulás joga az Alkotmány 8. § (2) bekezdése alapján más alapjogokhoz hasonlóan korlátozható. Az Alkotmánybíróság a 3/1994. (I. 21.) AB határozatában megállapította továbbá, hogy a magyar jogrendszerben, bár a munkavégzésre irányuló jogviszonyokat – az ún. versenyszféra, a közszolgálat, s egyéb területek sajátosságai miatt – több törvény eltérő jelleggel szabályozza, azonban valamennyire jellemző, hogy a munkaügyi jogviták tekintetében a bírói út igénybe vételének lehetőségét biztosítják (ABH 1994, 59, 61.).

Ennek hiánya az Alkotmánybíróság gyakorlatában általában alkotmányellenes. Az Alkotmánybíróság 51/1998. (XI. 27.) AB határozatában (ABH 1998, 478.) alkotmányellenesnek bizonyult az a szabályozás, amely a fegyveres erők hivatásos állományába tartozó személyek (adott esetben a büntetés-végrehajtási testület tagjainak) fegyelmi ügyeiben kellő súlyú alkotmányos indok nélkül zárta ki a bírói út igénybe vételének lehetőségét.

Ezzel szemben a 22/B/2003. AB határozat szerint a nemzetbiztonsági szolgálatok hivatásos állományú tagjai számára a minősítés ellen a bírói út igénybevételének Hszt.-ből való kizárását a nemzetbiztonsági érdekek miatt szükséges és arányos alapjogkorlátozásnak tekintette, ezért annak alkotmányellenességét nem állapította meg (ABH 2009, 1585.).

Az Alkotmánybíróság az Abh2.-ben (ABH 2011, 49, 80–81.) a határozatlan idejű kormánytisztviselői jogviszony indokolás nélküli felmentéssel történő megszüntetése alkotmányellenességét vizsgálva áttekintette az Alkotmány 57. § (1) bekezdése szerinti bírósághoz fordulás jogának tartalmát.

Kiemelte, hogy az Alkotmánybíróság az Alkotmány 57. § (1) bekezdéséből vezette le a hatékony bírói jogvédelem követelményét, nevezetesen azt, hogy a jogi szabályozásnak olyan jogi környezetet kell biztosítani, hogy a perbe vitt jogok a bíróság által érdemben elbírálhatók legyenek. Utalt továbbá a 39/1997. (VII. 1.) AB határozatának rendelkező részére, amely a közigazgatási határozatok törvényességének bírói felülvizsgálatával összefüggésben az alábbi követelményt fogalmazta meg:

„2. A közigazgatási határozatok törvényessége bírósági ellenőrzésének szabályozásánál alkotmányos követelmény, hogy a bíróság a perbe vitt jogokat és kötelezettségeket az Alkotmány 57. § (1) bekezdésében meghatározott feltételeknek megfelelően érdemben elbírálhassa. A közigazgatási döntési jogkört meghatározó szabálynak megfelelő szempontot vagy mércét kell tartalmaznia, amely alapján a döntés jogszerűségét a bíróság felülvizsgálhatja.”

Hangsúlyozta, hogy a 39/1997. (VII. 1.) AB határozatában „az Alkotmánybíróság nyomatékkal mutatott rá arra, hogy az Alkotmány 57. § (1) bekezdésében foglalt eljárási garanciák teljesedéséhez önmagában a bírói út megléte nem elegendő, az Alkotmány által megkövetelt hatékony bírói jogvédelem attól függ, hogy a bíróság mit vizsgálhat felül.” Az Alkotmánybíróság fenti határozatának indokolásában azt is kifejtette, hogy „[a]zok a jogszabályok, amelyek kizárják vagy korlátozzák azt, hogy a bíróság a közigazgatási határozatot felülvizsgálva a fentiek szerint érdemben elbírálja a jogvitát, ellentétesek az Alkotmány 57. § (1) bekezdésével. Ebből az okból nem csupán az a jogszabály lehet alkotmányellenes, amely kifejezetten kizárja a jogkérdésen túlmenő bírói felülvizsgálatot, vagy annak a közigazgatási mérlegeléssel szemben olyan kevés teret hagy, hogy az ügy megfelelő alkotmányos garanciák közötti érdemi elbírálásáról nem beszélhetünk, hanem az olyan jogszabály is, amely az igazgatásnak korlátlan mérlegelési jogot adván semmilyen jogszerűségi mércét nem tartalmaz a bírói döntés számára sem.” (ABH 1997, 263, 272.)

Az Abh2. megállapította továbbá, hogy „az Alkotmány 57. § (1) bekezdéséből fakadó fenti követelmények irányadók a Kjt. vitatott szabálya alapján keletkező közszolgálati jogvitákra nézve is. Az Alkotmány 57. § (1) bekezdésében szabályozott általános bírói jogvédelmi garanciákat az Emberi Jogok Európai Egyezményének 6. cikk (1) bekezdése is megköveteli. Az Emberi Jogok Európai Bírósága, amely az utóbbi időkből folytatott gyakorlatában fokozatosan kiterjesztette a 6. cikk (1) bekezdésének alkalmazhatóságát a köztisztviselők közszolgálati jogvitáira is [Frydlender v. Franciaország no. 30979/96 2000. június 27.; Vilho Eskelinen és társai v. Finnország no. 63235/00 2007. április 19.; Jordan Jordanov és társai v. Bulgária no. 23530/02 2009. július 2.]” (ABH 2011, 49, 81.). A határozat szerint a kormánytisztviselői jogviszony indokolás nélküli felmentéssel való megszüntetése esetén a munkáltató önkényes döntésével szemben önmagában nem nyújtott hatékony jogvédelmet, hogy a tisztviselő a munkáltatói döntést bíróság előtt megtámadhatta. A törvényi garanciák hiánya, továbbá az indoklás hiánya elzárta a bíróságot a felmentés jogszerűségének elbírálásától, aránytalanul korlátozta a kormánytisztviselők Alkotmány 57. § (1) bekezdése alapján megillető bírói jogvédelemhez való jogukat. (ABH 2011, 45, 81.)

Összegzésként megállapítható, hogy az Alaptörvény XXVIII. cikke szerinti bírósághoz fordulás jogának kettős tartalma van: egyrészt eljárási, másrészt anyagi jogi.

Az eljárási tartalom szerint a perindítás joga nem korlátozható vagy nem zárható ki. Az anyagi jogi tartalom sérelme esetében ugyan van perindítási jog, de az anyagi jogi szabályozás kizárja az érdemi felülvizsgálatot azzal, hogy nem ad lehetőséget a támadott döntés tartalmának vizsgálatára [erdő természetvédelmi területtelé nyilvánítása – 33/2006. (VII. 13.) AB határozat, ABH 2006, 447, 465.]. Ilyen volt a köztisztviselők indokolás nélküli felmentése is, ahol az anyagi jogi szabályozás szerint a bíró csak a felmondás formális (eljárási) jogszerűségét vizsgálhatta, tartalmi (anyagi jogi) indokoltságát azonban nem [29/2011. (IV. 7.) AB határozat, ABH 2011, 181, 200.].

2. A jelen határozat IV.4. pontja már áttekintette, hogy mely esetben nyílt lehetőség a vizsgált időszakban hatályban volt Ktv. alapján a köztisztviselő munkájának értékelése ellen a közszolgálati jogvita kezdeményezésére, ezzel bírói út igénybevételére.

Az illetményeltérítés lehetőségéről a munkáltatói jogkör gyakorlója a köztisztviselő tárgyvet megelőző szakmai munkájának értékelése alapján dönthetett. Ez az értékelés jogi szabályozás (jogszabályi feltételek) teljes hiányában a munkáltatói jogkör gyakorlójának szabad és korlátlan döntési jogkörén alapult. Emiatt a törvényhozó nem nyújtott

lehetőséget a köztisztviselő számára az őt megillető alapilletménytől eltérő alacsonyabb alapilletmény megállapításának indokai megismerésére, sem a munkáltatói döntés megalapozottságának bíróság előtti vitatására. A Ktv. 43. § (4) bekezdésének azon módosításáig, ameddig az illetményeltérítés a köztisztviselő teljesítményértékelésén alapult, a teljesítményértékelés (minősítés) hibás vagy valótlan ténymegállapításai a Ktv. 36. §-a alapján bíróság előtt megtámadhatóak voltak. Emiatt lehetőség volt a valótlan teljesítményértékelésen alapuló illetményeltérítésről szóló munkáltatói döntés megsemmisítése mellett az illetményeltérítés bíróság előtti megtámadására is. A módosítás folytán azonban a teljesítményértékelés valótlan vagy hibás ténymegállapításainak bíróság előtti megsemmisítése nem hatott ki a munkáltató illetményeltérítési döntésére.

Az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdése az Alkotmány 8. § (2) bekezdésével szövegszerűen megegyezik abban, hogy az alapvető jogokra és kötelezettségekre vonatkozó szabályokat törvénynek kell megállapítania. Az Alkotmány 8. § (2) bekezdése kimondta, hogy alapvető jog lényeges tartalmát törvény sem korlátozhatta. A korlátozás további követelményeit viszont az Alkotmánybíróság fogalmazta meg az ún. alapjogi tesztben, melynek lényege, hogy az „állam akkor nyúlhat az alapjog korlátozásának eszközeihez, ha másik alapvető jog és szabadság védelme vagy érvényesülése, illetve egyéb alkotmányos érték védelme más módon nem érhető el. Az alapjog korlátozásának alkotmányosságához tehát önmagában nem elegendő, hogy az másik alapjog vagy szabadság védelme vagy egyéb alkotmányos cél érdekében történik, hanem szükséges, hogy megfeleljen az arányosság követelményeinek: az elérni kívánt cél fontossága és az ennek érdekében okozott alapjogsérelem súlya megfelelő arányban legyen egymással. A törvényhozó a korlátozás során köteles az adott cél elérésére alkalmas legenyhébb eszközt alkalmazni. Alkotmányellenes a jog tartalmának korlátozása, ha az kényszerítő ok nélkül, önkényesen történik, vagy ha a korlátozás súlya az elérni kívánt célhoz képest aránytalan” [30/1992. (V. 26.) AB határozat, ABH 1992, 167, 171.]. Az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdése lényegében ezt az értelmezést követi, amikor akként rendelkezik, hogy alapvető jog más alapvető jog érvényesülése vagy valamely alkotmányos érték védelme érdekében, a feltétlenül szükséges mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan korlátozható. Ugyancsak tartalmi azonosság állapítható meg az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdésében és az Alkotmány 8. § (2) bekezdésében a lényeges tartalom védelmét illetően.

Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdésében foglaltak alapján megállapította, hogy a Ktv. 43. § (4) bekezdése szükségtelenül korlátozza a köztisztviselő bírósághoz fordulásának az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdés szerinti jogát, mivel a bírósághoz fordulás jogának kizárását semmilyen más alkotmányos érdek nem indokolja. (A bírói út hiányának indokáról hallgat a törvénytervezethez fűzött részletes indokolás.) Nincs ugyanis olyan – a közigazgatás működésének biztosításából vagy más alkotmányos értékből levezethető – indok, amely a közigazgatási szerv vezetője tetszésén, korlátlan mérlegelésén alapuló illetményeltérítést igazolná. Ellenkezőleg, a közigazgatás törvényességének és szakszerűségének biztosítása megköveteli, hogy a köztisztviselő előmenetele és jövedelme, általában köztisztviselői jogviszonya ne kizárólag a hivatali felettes belátásától függjön.

Az Alkotmánybíróság megállapítja: azzal, hogy a törvényhozó elzárta a bírósághoz fordulás alkotmányos alapjogától a szakmai munkája értékelése alapján illetményeltérítésben részesülő köztisztviselőt az értékelés bíróság előtti megtámadásának lehetőségétől, a Ktv. 2008. január 1-jétől 2010. augusztus 31-ig hatályban volt 43. § (4) bekezdésében alkotmányellenesen megsértette a köztisztviselő Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésben foglalt bírói jogvédelemhez való jogát. Ezzel kizárta, hogy a köztisztviselő a felettes értékelésével szemben jogvédelemhez juthasson.

A Ktv. 43. § (4) bekezdésének negyedik mondata ugyanakkor nem érinti az indítványban megjelölt alkotmányossági problémát, ezért az Alkotmánybíróság az alkotmányellenességet a Ktv. 43. § (4) bekezdésének első, második és harmadik mondata vonatkozásában állapította meg.

VII. Az indítvány szerint a kifogásolt rendelkezés az Alaptörvény II. cikkét is sérti, mert a köztisztviselő emberi méltósághoz való jogát korlátozza.

Mivel az Alkotmánybíróság a Ktv. kifogásolt 43. § (4) bekezdés első, második és harmadik mondata 2008. január 1-jétől 2010. augusztus 31-ig hatályban volt szövegének Alaptörvénybe ütközését megállapította, a II. cikkébe foglalt emberi méltósághoz való jogának sérelmére alapított vizsgálatára, eddigi gyakorlatát követve [31/1991. (VI. 5.) AB határozat, ABH 1991, 133, 136.] már nem volt szükség.

Az Alkotmánybíróság – eddigi gyakorlatának megfelelően [30/2000. (X. 11.) AB határozat, ABH 2000, 202.; 51/2004. (XII. 8.) AB határozat, ABH 2004, 679.] – a Ktv. fenti rendelkezései alkotmányellenességének megállapítására tekintettel az Alaptörvény Nemzeti Hitvallással, valamint az R) cikk (1) és (3) bekezdéseivel, az I. cikk (2) cikkével, valamint a II. cikkével kapcsolatos alkotmányellenességre vonatkozó kérelem megalapozottságát szintén nem vizsgálta.

Az alkotmányellenesség megállapítása miatt a Ktv. 43. § (4) bekezdése a fentiek szerint alkotmányellenes első, második és harmadik mondata a Zalaegerszegi Törvényszék mint másodfokú bíróság 4.Mf.22.122/2009. számú folyamatban lévő ügyében az Abtv. 45. § (2) bekezdése alapján nem alkalmazható.

Az Alkotmánybíróság határozatának a Magyar Közlönyben történő közzététele az Abtv. 44. § (1) bekezdésén alapul.

Budapest, 2013. február 19.

Dr. Paczolay Péter s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Balogh Elemér s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Balsai István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Bihari Mihály s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Bragyova András s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Holló András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kiss László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kovács Péter s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Lenkovics Barnabás s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Lévay Miklós s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Pokol Béla s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Stumpf István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: III/105/2012.

IX. Határozatok Tára

Az Országgyűlés 6/2013. (II. 21.) OGY határozata a kis- és középvállalkozások 2009–2010. évi helyzetéről, gazdálkodási feltételrendszeréről, a vállalkozásfejlesztés érdekében megtett intézkedésekről, valamint a kis- és középvállalkozások részére nyújtott állami támogatások eredményeiről szóló jelentés elfogadásáról*

1. Az Országgyűlés a kis- és középvállalkozások 2009–2010. évi helyzetéről, gazdálkodási feltételrendszeréről, a vállalkozásfejlesztés érdekében megtett intézkedésekről, valamint a kis- és középvállalkozások részére nyújtott állami támogatások eredményeiről szóló jelentést elfogadja.
2. E határozat a közzétételének napján lép hatályba.

Kövér László s. k.,
az Országgyűlés elnöke

Göndör István s. k.,
az Országgyűlés jegyzője

Dr. Szűcs Lajos s. k.,
az Országgyűlés jegyzője

Az Országgyűlés 7/2013. (II. 21.) OGY határozata az atomenergia 2009., 2010. és 2011. évi hazai alkalmazásának biztonságáról szóló jelentés elfogadásáról**

1. Az Országgyűlés az atomenergia 2009., 2010. és 2011. évi hazai alkalmazásának biztonságáról szóló jelentést elfogadja.
2. E határozat a közzétételének napján lép hatályba.

Kövér László s. k.,
az Országgyűlés elnöke

Göndör István s. k.,
az Országgyűlés jegyzője

Dr. Szűcs Lajos s. k.,
az Országgyűlés jegyzője

* A határozatot az Országgyűlés a 2013. február 18-i ülésnapján fogadta el.

** A határozatot az Országgyűlés a 2013. február 18-i ülésnapján fogadta el.

**A Kormány 1069/2013. (II. 21.) Korm. határozata
az Európa Tanács Kulturális Útvonalakról szóló CM/Res(2010)53. számú kibővített Részleges
megállapodásához történő csatlakozásról**

A Kormány

1. egyetért azzal, hogy 2013. március 1-jével Magyarország csatlakozzon az Európa Tanács Kulturális Útvonalakról szóló CM/Res(2010)53. számú kibővített Részleges megállapodásához (a továbbiakban: Részleges megállapodás);
2. felhívja a külügyminisztert, hogy értesítse az Európa Tanács főtítkárárt Magyarországnak a Részleges megállapodásban történő részvételéről;

Felelős: külügyminiszter

Határidő: 2013. március 1.

3. felhívja az emberi erőforrások miniszterét, hogy az általa vezetett minisztérium éves költségvetésébe tervezze be a Részleges megállapodáshoz történő csatlakozásból származó fizetési kötelezettségeket, és intézkedjen a szükséges befizetések végrehajtásáról.

Felelős: emberi erőforrások minisztere

Határidő: folyamatosan

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

**A Kormány 1070/2013. (II. 21.) Korm. határozata
a Magyarország Kormánya és az Uruguayi Keleti Köztársaság Kormánya között a gazdasági
és műszaki együttműködésről szóló Megállapodás szövegének végleges megállapítására adott
felhatalmazásról**

A Kormány

1. egyetért a Magyarország Kormánya és az Uruguayi Keleti Köztársaság Kormánya között a gazdasági és műszaki együttműködésről szóló Megállapodás (a továbbiakban: Megállapodás) bemutatott szövegével;
2. felhatalmazza a nemzetgazdasági minisztert vagy az általa kijelölt személyt a Megállapodás bemutatott szövegének – a jóváhagyás fenntartásával történő – végleges megállapítására;
3. felhívja a külügyminisztert, hogy a Megállapodás szövege végleges megállapításához szükséges meghatalmazási okiratot adja ki;
4. jóváhagyja a Megállapodás kihirdetéséről szóló kormányrendelet tervezetét, és elrendeli a Megállapodás szövegének végleges megállapítását követően annak a Magyar Közlönyben történő kihirdetését.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

**A Kormány 1071/2013. (II. 21.) Korm. határozata
az Államreform Operatív Program 2011–2013. időszakra szóló akciótervének módosításáról,
az Államreform Operatív Program tartaléklistánjáról**

A Kormány

1. megállapítja az Államreform Operatív Program 2011–2013. évekre szóló akciótervét az 1. melléklet szerint,
2. a 2. mellékletben meghatározott projekteket az Államreform Operatív Program 2011–2013. évekre szóló akciótervének kiemelt projektjeiként nevesíti, és hozzájárul ahhoz, hogy a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség Közigazgatási Reform Programok Irányító Hatósága a támogatási szerződést azokra megkösse,
3. megállapítja az Államreform Operatív Program 2011–2013. évekre szóló akciótervének tartaléklistánját a 3. melléklet szerint,
4. visszavonja
 - a) az Államreform Operatív Program 2011–2013. évekre szóló akciótervének elfogadásáról és kiemelt projektek nevesítéséről szóló 1346/2012. (IX. 7.) Korm. határozatot,
 - b) az Államreform Operatív Program akcióterveiben szereplő egyes kiemelt projektek nevesítéséről szóló 1421/2012. (X. 4.) Korm. határozat ÁROP 2011–2013. évi akciótervének projektjeire vonatkozó részeit.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

1. melléklet az 1071/2013. (II. 21.) Korm. határozathoz

I. Prioritás bemutatása - 1. prioritás:

Államreform Operatív Program
Akcióterv 2011-2013

1. Prioritás tartalma

Prioritás rövid tartalma (max. 500 karakter)
A prioritási tengely a közigazgatás három funkciója gyakorlásánál kíván javulást elérni: 1. az ügyintézés tekintetében az eljárások egyszerűsítésével és az elektronikai támogatathatóságra való átalakításával; 2. az önkormányzati képesség javítása terén a helyi jogalkotási folyamat eredményesebbé tételével, s ehhez kapcsolódóan a partnerség erősítésével, a tervezési eszköztár bővítésével, továbbá az önkormányzat által ellátott igazgatási szolgáltatások megszervezésének a szükségszerű finomhangolásával; 3. a közigazgatás működése tekintetében pedig a költséghatékony működési eljárások és vezetési eszközök elterjesztésével

2. A prioritás ütemezése – kiírások kerete

Indikatív forrásallokáció (Mrd Ft, folyó áron, 280 HUF/EUR árfolyamon)			
2011	2012	2013	Összesen
2,10	21,19	2,62	25,91

Tartalék: (Mrd Ft)

ESZA tervezett aránya a prioritás keretéből: max. 10%

3. A prioritás ütemezése – kötelezettségvállalás (IH döntés)

Indikatív forrásallokáció (Mrd Ft, folyó áron, 280 HUF/EUR árfolyamon)					
2011	2012	2013	2014	2015	Összesen
1,08	15,23	5,76	0,00	0,00	22,07

II. A támogatási konstrukciók összefoglaló adatai (2011-2013)

Konstrukció kódja	Konstrukció neve	Pályázatok, kiemelt projektek meghirdethető kerete KMR+KONV (Mrd Ft)			A konstrukció célja	A konstrukció szakmai tartalmáért felelős miniszter	A konstrukció szakmai tartalma tekintetében feladatkörrel rendelkező további miniszter
		2011	2012	2013			
1 1 17	Kormányzati informatikai szolgáltatási és e-közigazgatási sztentderdek kidolgozása	0,00	0,20	0,00	A kormányzati szervek infokommunikáció területén gyakorolt irányító és ellenőrző tevékenységének tapasztalatai szerint az IT gazdálkodás, tervezés, és üzemeltetés szoros felügyeletével gazdaságosabbá és célszerűbbé tehetők a közigazgatás IT ráfordításai. A konstrukció keretében a kormányzati informatikai irányítás szabályozási, biztonsági és operatív szempontú fejlesztése valósul meg, amelyek eredményeként számonkérhető standardizált műszaki elvárások, korszerű adatfeldolgozó környezet jön létre. Az egyes részfejlesztések együttesen képesek a közigazgatási informatika konzolidációjának támogatására.	NFM	KIM

Konstrukció kódja	Konstrukció neve	Pályázatok, kiemelt projektek meghirdethető kerete KMR+KONV (Mrd Ft)			A konstrukció célja	A konstrukció szakmai tartalmáért felelős miniszter	A konstrukció szakmai tartalma tekintetében feladatkörrel rendelkező további miniszter
		2011	2012	2013			
1 2 6	Jogszabályok és folyamatok egyszerűsítése, egyszerűsítésének koordinációja (kiemelt projekt és pályázat)	2,10	0,00	0,00	Az állampolgárokat érintő legfontosabb és legnagyobb ügyfélkört jelentő ügyek folyamata egyszerűbbé válik, ezáltal csökken a jogszabályokból eredő adminisztratív terhek (pl. időráfordítás stb.) mértéke, ami növeli az állampolgári elégedettséget. A projekt keretében a pályázati konstrukcióban megvalósuló egyszerűsítések egységes módszertani keretek között, folyamatos szakmai mentorálás és koordináció mellett folynak, ami biztosítja a projekt eredményességét. A központi monitoring rendszer és az egységes módszertan révén kimutatható lesz az adminisztratív tehercsökkentés teljes értéke.	KIM	

Konstrukció kódja	Konstrukció neve	Pályázatok, kiemelt projektek meghirdethető kerete KMR+KONV (Mrd Ft)			A konstrukció célja	A konstrukció szakmai tartalmáért felelős miniszter	A konstrukció szakmai tartalma tekintetében feladatkörrel rendelkező további miniszter
		2011	2012	2013			
1 2 10	Az elektronikus ügyintézésre vonatkozó jogszabályi környezet felülvizsgálata	0,00	0,20	0,00	Az elvárt konkrét eredmény egységes koncepció elkészítése, illetve az abban foglaltakat szolgáló jogszabály módosítások és új jogi normák szövegének a kidolgozása. Közvetve pedig cél az elektronikus ügyintézés használatának növelése a jogszabályi környezet ügyfélközpontú megközelítésével. A projekt feladata továbbá a szakmai, társadalmi egyeztetésre megfelelő forma kialakítása, a vélemények konszolidálási mechanizmusának kialakítása, a döntéshozók megfelelő informálása a végleges tervvel kapcsolatos véleményekről.	KIM	NFM
1 1 19	Hatásvizsgálatok és stratégiák elkészítése	0,00	1,20	0,00	A pályázat eredményeként minden minisztériumban több előterjesztés kapcsán érdemi hatásvizsgálatok születnek. Ezek segítségével kialakul az egységes módszertanra épülő hatásvizsgálati rendszer, valamint elterjednek a modern vizsgálati módszerek. A pályázat az ÁROP 2009-2010. évi akciótervében szereplő, a kormányzati jogszabály-előkészítési folyamat átalakítását célzó kiemelt projekt eredményeire épül.	KIM	
1 2 12	Közhiteles címregiszter kialakítása	0,00	0,95	0,00	A közigazgatáson belüli egységes címkezelés megvalósításával a közigazgatási szervek közötti együttműködés, valamint az ügyfelekkel való kapcsolattartás egyszerűsítése, és a címek ellenőrizhetősége által az ügyintézés kapcsolódó jogszabályi környezet megújításával, a cím változások címkezelési eseményekkel egyidejű címregiszterbe rögzítésével pontosabb és naprakész címregiszter kialakítása. A címregiszter által biztosított címkezelési szolgáltatásokra támaszkodva a címek rögzítésével és nyilvántartásával kapcsolatos adminisztráció csökkentése, valamint az eljárásokban helyes címadoatok alkalmazása által a hatósági eljárásokban gyorsabb és hatékonyabb ügyintézés biztosítása.	VM	KIM
1 1 16	Esélyegyenlőség-elvű fejlesztéspolitikai kapacitásának biztosítása	0,00	1,20	0,00	A projekt eredményeként létrejön egy országos mentori hálózat, valamint ennek támogatásával a helyi tisztviselők megfelelő felkészültséget és ismereteket szereznek az esélyegyenlőségi programok létrehozásához és végrehajtásához. Ezáltal a településeken élő, jelenleg hátrányos helyzetű állampolgárok számára helyben elérhetőek lesznek azok a szolgáltatások, melyek által hátrányos helyzetük mérséklődik.	EMMI	

Konstrukció kódja	Konstrukció neve	Pályázatok, kiemelt projektek meghirdethető kerete KMR+KONV (Mrd Ft)			A konstrukció célja	A konstrukció szakmai tartalmáért felelős miniszter	A konstrukció szakmai tartalma tekintetében feladatkörrel rendelkező további miniszter
		2011	2012	2013			
1 2 7	Kormányhivatalok szervezetfejlesztése	0,00	2,10	0,00	Jelenlegi szabályozás vizsgálata, szervezeti és személyzeti átvilágítás, új szervezeti modell kidolgozása, szervezeti stratégia elkészítése, irányítási és támogatási folyamatok racionalizálása, képzés, arculati integráció, tájékoztatási tevékenységek.	KIM	
1 2 19	Közigazgatási tevékenységek költségalapú meghatározása	0,00	0,30	0,00	Létrejön az igazgatási szolgáltatási díjak, illetékek és egyes közigazgatási tevékenységek költségalapú feltérképezésének egységesen használható módszertana és megtörténik ennek gyakorlati alkalmazására való felkészítés. A mérések végzéséhez a szakemberek képzése megtörténik.	KIM	NGM
1.A.4	Nyilvántartások adattisztítási és migrációs feladatainak ellátása	0,00	1,27	0,00	A projekt keretében megvalósul a különböző állami nyilvántartások és adatbázisok adatállományának tisztítása, aktualizálása, valamint a nyilvántartások migrációs feladatai.	KIM	NFM

Konstrukció kódja	Konstrukció neve	Pályázatok, kiemelt projektek meghirdethető kerete KMR+KONV (Mrd Ft)			A konstrukció célja	A konstrukció szakmai tartalmáért felelős miniszter	A konstrukció szakmai tartalma tekintetében feladatkörrel rendelkező további miniszter
		2011	2012	2013			
		0,00	3,69	0,00	A kiemelt projekt keretében megvalósítandó projektek:		
1 2 8	Ágazati prioritásokat megvalósító kiemelt projekt keret		0,30		· járási államigazgatási rendszer kialakításának megtervezése;	KIM	
1 2 9			0,50		· ügyfélszolgálati élethelyzetek, eljárások kidolgozása;	KIM	
1 1 18			0,35		· civil szervezetek működési környezetének javítása;	EMMI	
1 1 15			0,30		· közszolgáltatások versenyképességi szempontú javítása;	KIM	NGM
1 2 11			0,00	0,32	· területfejlesztési, területi tervezési és szakmai koordinációs rendszer kialakítása (kiemelt projekt)	NFM	NGM, ME
1 2 17			0,08		· adatok, információk szolgáltatásával kapcsolatos jogszabályok felülvizsgálata;	KIM	NFM
1 2 14			0,30		· a közhiteles nyilvántartásokról, valamint a nemzeti adatvagyon kezeléséről szóló jogszabályok felülvizsgálata;	KIM	NFM
1 2 20			0,39		· e-közigazgatási irányítás megújítása a központi közigazgatásban;	KIM	NFM
1 2 16			0,51		· egyes eljárások automatizálása;	NGM	
1 2 13			0,78		· pénzügyi igazgatás folyamatainak és szabályozásának átalakítása;	NGM	
1 1 22			0,18		- a helyi közszolgáltatások versenyképességet szolgáló modernizálása	KIM	BM
1 2 11/A		Területfejlesztési tevékenység támogatása a konvergencia régiókban lévő megyei önkormányzatok számára (könnyített elbírálású támogatás)	0,00	0,00	0,90	A konvergencia régiókban lévő megyei önkormányzatok területfejlesztési tevékenységének kialakítása, kapacitásai, képességeik megerősítése, mindezzel együtt képessé válnak arra, hogy a 2014-2020-as uniós tervezési időszakra való felkészülés keretében elkészíthessék: <ul style="list-style-type: none"> • a hosszú távú céljaikat tartalmazó területfejlesztési koncepciójukat, • az ezek megvalósítását célzó fejlesztési stratégiájukat és programjukat, mely tartalmazná a legfontosabb projektötleteket is. 	NFM

Konstrukció kódja	Konstrukció neve	Pályázatok, kiemelt projektek meghirdethető kerete KMR+KONV (Mrd Ft)			A konstrukció célja	A konstrukció szakmai tartalmáért felelős miniszter	A konstrukció szakmai tartalma tekintetében feladatkörrel rendelkező további miniszter
		2011	2012	2013			
1A3	Területi együttműködést segítő programok kialakítása az önkormányzatoknál a konvergencia régiókban	0,00	2,00	0,00	Javul az önkormányzatok által ellátott közszolgáltatások megszervezésének hatékonysága, javul a közszolgáltatások minősége, erősödik a kistérségi társulás kereteiben megvalósuló együttműködés, javul a kistérségi társulások eredményessége a hátrányos helyzetűeket (különösen a romákat) érintő foglalkoztatási programokban, hatékonyabban történik az önkormányzati források felhasználása a helyi közigazgatási feladatok ésszerűbb és olcsóbb ellátásával. A pályázati kiírás tartalmazza a területi együttműködés esélyegyenlőség elvű fejlesztését és a közpolitikai eszközök fejlesztését szolgáló beavatkozásokat.	EMMI	
1 2 18/A	Szervezetfejlesztési program államigazgatási szervek számára (egyfordulós projekt kiválasztási eljárás)	0,00	1,40	0,00	A Szervezetfejlesztés Program – a Magyar Zoltán Közigazgatás-fejlesztési Program végrehajtásaként- a központi költségvetési szervek és azok területi egységeinek (a fővárosi és megyei kormányhivatalba integrált szakigazgatási szervek kivételével) eredményességi és hatékonysági szempontú fejlesztését jelöli meg fő célként. A pályázat a megyei kormányhivatalok által le nem fedett államigazgatási szervekre fókuszál, így módon lehetővé válik a közigazgatási szervezetrendszer egészének modernizálása. A szervezetfejlesztési eszköztár elemei komplex lehetőséget biztosítanak az érintett közigazgatási szervek költségvetési, emberi erőforrás és működési szempontú fejlesztésére, saját szükségleteiknek megfelelően. A pályázatos konstrukció keretein belül valósul meg a pályázó szervek átvilágítása, melynek alapján elkészül a pályázat céljainak eléréséhez szükséges cselekvési terv kidolgozása, majd végrehajtása.	KIM	
1 2 18	Szervezetfejlesztési program (kiemelt projekt a koordinációra)	0,00	0,40	0,00	A kiemelt projekt keretein belül valósul meg a pályázatos projektek megvalósításához szükséges módszertanok kidolgozása, a koordinációs és támogatói feladatok ellátása.	KIM	
1A5	Szervezetfejlesztés a konvergencia régiókban levő önkormányzatok számára (egyfordulós projekt kiválasztási eljárás)	0,00	0,00	1,40	A pályázati konstrukció az új megközelítésű Szervezetfejlesztési Program önkormányzati lába a konvergencia régiókban.	KIM	BM

Konstrukció kódja	Konstrukció neve	Pályázatok, kiemelt projektek meghirdethető kerete KMR+KONV (Mrd Ft)			A konstrukció célja	A konstrukció szakmai tartalmáért felelős miniszter	A konstrukció szakmai tartalma tekintetében feladatkörrel rendelkező további miniszter
		2011	2012	2013			
1 1 21	Korrupció megelőzése és a közigazgatás-fejlesztés áttekintése	0,00	0,68	0,00	A kiemelt projekt célja kettős: • A korrupció megelőzését célzó program végrehajtása, ami két évre megszabja a korrupció megelőzését célzó konkrét intézkedéseket. A program alapelve a megelőzés, s az ezt szolgáló intézkedések megvalósításához járulna hozzá a projekt. • A Magyary Program a kormányzati működés átalakítását is megcélzza. A projekt másik eleme átfogó áttekintést kíván készíteni a kormányzati működésről azzal a céllal, hogy javaslatot tegyen az azt követő években megteendő további lépésekre.	KIM	
1 1 20	Önkormányzati fejlesztések figyelemmel kísérése	0,00	0,40	0,00	A kiemelt projekt célja, hogy az uniós jogi kötelezettségeknek megfelelően valósuljanak meg az önkormányzatok által kezelt fejlesztések.	BM	NGM, NFM
1A6	Közigazgatási partnerségi kapcsolatok erősítése	0,00	0,40	0,00	A Közigazgatási partnerségi kapcsolatok erősítése elnevezésű pályázat célja a közigazgatási szervek és a társadalmi szervezetek közötti partnerségi kapcsolati háló kialakítása, illetve szorosabbra fonása, a közigazgatás és a civil szféra közötti együttműködések közvetlen támogatása.	EMMI	
1 1 14	Partnerség erősítése	0,00	0,70	0,00	Cél a közigazgatás és a civil és vállalkozói szektor közötti kapcsolatok intézményesített formáinak a terjesztése és a partnerek kapacitásának a növelése: 1. Társadalmi, szakmai és érdekvédelmi szervezetek minőségi kapacitásbővítése és együttműködésük erősítése. 2. Szakterületi intézményesített partnerségi megoldások támogatása: közigazgatásban foglalkoztatottak és partnereik közös képzése társadalmi egyeztető képességeik javítása érdekében, továbbá intézményesített együttműködési formák kialakítása. A konstrukció megvalósítása során növelni szükséges a civilek hajlandóságát a jogalkotásban és érdekvédelemben való részvétel és véleményezés kihasználására.	EMMI	
1 2 15	Az állami vagyonnyilvántartás teljes körűségének és minőségének javítása	0,00	0,41	0,00	A konstrukció célja, hogy felülvizsgálja a vagyonnyilvántartási és vagyonértékelési eljárásrendet, kialakítsa a kizárólagos állami vagyonelemek teljes körű és valós értéken történő nyilvántartását, valamint a nem valós, megbízható értéken nyilvántartott vagyonelemek teljes körű és valós értéken történő nyilvántartását, továbbá a kérdéses vagyonelemek egységes alapelvek mentén történő nyilvántartását.	NFM	
1.	Prioritás	2,10	21,19	2,62			

I. Prioritás bemutatása - 2. prioritás:

Államreform Operatív Program
Akcióterv 2011-2013

1. Prioritás tartalma

Prioritás rövid tartalma (max. 500 karakter)			
A közigazgatás rendelkezésére álló emberi erőforrás minőségének javítására irányuló beavatkozások két időhorizonton kívánnak hatni: hosszabb távon jelentkeznek a kultúráváltást segítő intézkedések hatásai. Rövid távon hármas eszköztárra kíván visszanyúlni a program: a vezetők vezetői képességeinek a korszerűsítésére; a teljesítményértékelés valódi tartalommal történő feltöltésére; továbbá a készségek fejlesztésére a közigazgatásban foglalkoztatottak körében.			

2. A prioritás ütemezése – kiírások kerete

Indikatív forrásallokáció (Mrd Ft, folyó áron, 280 HUF/EUR árfolyamon)			
2011	2012	2013	Összesen
0,00	6,83	0,70	7,53

Tartalék: (Mrd Ft)
ESZA tervezett aránya a prioritás keretéből: max. 10%

3. A prioritás ütemezése – kötelezettségvállalás (IH döntés)

Indikatív forrásallokáció (Mrd Ft, folyó áron, 280 HUF/EUR árfolyamon)					
2011	2012	2013	2014	2015	Összesen
0,48	6,20	0,70	0,00	0,00	7,38

II. A támogatási konstrukciók összefoglaló adatai (2011-2013)

Konstrukció kódja	Konstrukció neve	Pályázatok, kiemelt projektek meghirdethető kerete (Mrd Ft)			A konstrukció célja	A konstrukció szakmai tartalmáért felelős miniszter	A konstrukció szakmai tartalma tekintetében feladatkörrel rendelkező további miniszter
		2011	2012	2013			
2 2 18	Közigazgatási szolgáltatások használatára való ösztönzés és azokról tájékoztatás	0,00	0,30	0,00	A projekt keretén belül tájékoztatási kampányokra kerül sor a lakosság részére az e-közigazgatási és egyéb közigazgatási szolgáltatásokról, azok működéséről, elérhetőségéről, igénybe vételének feltételeiről, előnyeiről. Emellett megtörténik a közigazgatási szolgáltatások nyújtásában résztvevő ügyintézők továbbképzése.	KIM	NFM
2 2 16	Jogalkalmazás javítása	0,00	0,30	0,00	A pályázat végrehajtása során a képzésnek a pályázat tárgyként megjelenő joganyag tárgyi ismertetésén túl ki kell terjednie a kapcsolódó jogszabályi környezet rövid bemutatására, a szabályozás alapjául szolgáló társadalmi környezet és elérni kívánt társadalmi célok megismertetésére, a gyakorlati végrehajtást szolgáló eszközök ismertetésére, továbbá az ügyintézés, illetve tágabban a jogalkalmazás segítésének a módjaira. A pályázat tárgyát képező jogszabályi környezet elméleti megismerése és a szabályok gyakorlatban történő alkalmazásához szükséges ismeretek megszerzése mellett lépéseket kell tenni az egyéges jogalkalmazási gyakorlat kialakítása felé is. A képzések megtervezésénél törekedni kell a lehető legszélesebb jogalkalmazói célközönség bevonására. Kötelező lehetőséget biztosítani a szabályozás által érintett partnerek számára a képzésben való részvételre. A pályázat végrehajtása során külön tájékoztató dokumentumokat kell készíteni a pályázat tárgyául szolgáló teljes jogszabályi környezetről, melyeket bárki számára ingyenesen elérhetővé kell tenni az interneten.	KIM	
2 2 17	Új közszolgálati életpálya	0,00	0,97	0,00	Az új életpálya révén csökkenhet a fluktuáció, valamint nőhet a közszolgálati pálya iránti érdeklődés, ami hozzájárulhat a tisztviselői kar korösszetételéből (a nyugdíjkorhatár előtt állók magas számából) fakadó, rövidesen várható problémák sikeres kezeléséhez.	KIM	NFM, BM, HM

Konstrukció kódja	Konstrukció neve	Pályázatok, kiemelt projektek meghirdethető kerete (Mrd Ft)			A konstrukció célja	A konstrukció szakmai tartalmáért felelős miniszter	A konstrukció szakmai tartalma tekintetében feladatkörrel rendelkező további miniszter
		2011	2012	2013			
2 2 15	Roma felzárkózás módszertani támogatása	0,00	1,00	0,00	A roma kisebbség felzárkózását segítő programok megtervezéséhez és végrehajtásához szükséges ismeretek és készségek elsajátítása a roma kisebbségi önkormányzatok választott képviselői és munkatársai által, a helyi adottságokra épülő programok elkészítése érdekében.	EMMI	
2 2 19	Elektronikus képzési és távoktatási anyagok készítése	0,00	0,00	0,70	A konstrukció keretében elektronikus képzési anyagok készülnek a közigazgatási szerveknek dolgozók kompetenciáinak fejlesztése céljából. Emellett távoktatási rendszer és öntanulási módszer kidolgozásához és bevezetéséhez szükséges képzések és kompetencia-fejlesztés is megtörténik.	KIM	NFM
2 2 20	Kormányablakok munkatársainak képzése	0,00	1,60	0,00	Kormányablakok munkatársainak képzése elnevezésű kiemelt projekt az országos szinten felálló kormányablaki hálózat munkatársai számára nyújt egységes színvonalú, az ügyfélszolgálati tevékenység ellátásához szükséges ismereteket és kompetenciákat átadó képzést. A projekt Kormányablakok kialakításának első szakaszában lebonyolított hasonló célú képzések tapasztalati költségadatain nyugszik.	KIM	
2A2	Államhatalmi szervek munkatársainak kompetencia fejlesztése	0	0,77	0	Cél, hogy a Nemzeti Közigazgatási Intézet által működtetett képzési rendszer szolgáltatásai igénybevitelével az egyes szervek belső igényeihez igazodó kompetenciafejlesztések valósulhassanak meg 2012-2013 között.	KIM	
2 2 21	Tudásalapú közszolgálati előmenetel támogatása	0,00	1,18	0,00	Tudásalapú közigazgatási előmenetel támogatása elnevezésű kiemelt projekt célja, hogy az Országgyűlés által a 2011. évi XXXVI. törvényben 2012. január 1-i hatállyal megalapított Nemzeti Közszolgálati Egyetem képessé váljon a közszolgálati szakemberek felsőfokú képzésére, továbbá a közszolgálati életpályamodell támogató továbbképzési rendszer működtetésére. Ez kiterjed mind korszerű tananyagok és oktatási módszerek kialakítására, mind pedig a pályorientáció, a közszolgálati előmenetel és a közszolgálati pályán maradás céljából szükséges képzések programozási és fejlesztési feladataira.	KIM	
2 2 22	Képzés a konvergencia régiókban lévő önkormányzatoknak (kiemelt projekt)	0,00	0,71	0,00	A kiemelt projekt keretében az önkormányzati munkatársak részére valósulhatnak meg az önkormányzati igényekhez igazodó képzések azzal, hogy a képzéseken való részvétel ingyenes az önkormányzatok számára.	KIM	BM
2.	Prioritás	0,00	6,83	0,70			

I. Prioritás bemutatása - 3. prioritás:

Államreform Operatív Program
 Akcióterv 2011-2013

1. Prioritás tartalma

Prioritás rövid tartalma (max. 500 karakter)
Az 1. és 2. prioritási tengelyekben foglalt fejlesztések megvalósítása a Közép-magyarországi régióban.

2. A prioritás ütemezése – kiírások kerete

Indikatív forrásallokáció (Mrd Ft, folyó áron, 280 HUF/EUR árfolyamon)			
2011	2012	2013	Összesen
0,00	0,00	0,78	0,78

Tartalék: (Mrd Ft)
 ESZA tervezett aránya a prioritás keretéből: max. 10%

3. A prioritás ütemezése – kötelezettségvállalás (IH döntés)

Indikatív forrásallokáció (Mrd Ft, folyó áron, 280 HUF/EUR árfolyamon)					
2011	2012	2013	2014	2015	Összesen
0,00	0,38	0,00	0,00	0,00	0,38

II. A támogatási konstrukciók összefoglaló adatai (2011-2013)

Konstrukció kódja	Konstrukció neve	Pályázatok, kiemelt projektek meghirdethető kerete (Mrd Ft)			A konstrukció célja	A konstrukció szakmai tartalmáért felelős miniszter	A konstrukció szakmai tartalma tekintetében feladatkörrel rendelkező további miniszter
		2011	2012	2013			
3A2	Szervezetfejlesztés KMR régióban levő önkormányzatok számára (egyfordulós projekt kiválasztási eljárás)	0,00	0,00	0,68	A közép-magyarországi régió önkormányzatainak szervezetfejlesztése az önkormányzati feladatok változása kapcsán, illetve a közszolgáltatások színvonalának emelése céljából.	KIM	BM
3A3	Területfejlesztési tevékenység támogatása a KMR régióban (könnyített elbírálású támogatás)	0,00	0,00	0,1	A Pest megyei és a Fővárosi Önkormányzat területfejlesztési tevékenységének kialakítása, kapacitásai, képességeik megerősítése, mindezzel együtt képessé válnak arra, hogy a 2014-2020-as uniós tervezési időszakra való felkészülés keretében elkészíthessék: • a hosszú távú céljait tartalmazó területfejlesztési koncepciójukat, • az ezek megvalósítását célzó fejlesztési stratégiájukat és programjukat, mely tartalmazná a legfontosabb projektötleteket is.	NFM	NGM
3.	Prioritás	0,00	0,00	0,78			

2. melléklet az 1071/2013. (II. 21.) Korm. határozathoz

Konstruktó kódja	Projekt megnevezése	Operatív Program	Támogatást igénylő neve	Kiemelt projekt támogatási összege (KONV+KMR Mrd Ft)	Projekt rövid bemutatása
1 1 17	Kormányzati informatikai szolgáltatási és e-közigazgatási szttenderek kidolgozása	Államreform Operatív Program	KIFÜ	0,20	A kormányzati szervek infokommunikáció területén gyakorolt irányítói és ellenőrző tevékenységnek tapasztalati szinten az IT-gazdálkodás, tervezés, és üzemeltetés szoros felügyeletével gazdaságosabbá és célszerűbbé tehető a közigazgatás IT-irfordítása. A konstrukció keretében a kormányzati informatikai irányítás szabályozási, biztonsági és operatív szempontú fejlesztése valósul meg, amelynek eredményeként számunkra nem standardizált műszaki elvárások, korszerű adatfelügyelő környezet jön létre. Az egyes részfejlesztések együttesen képesek a közigazgatási informatika konszolidációjának támogatására.
1 2 6	Jogszabályok és folyamatok egyszerűsítése, egyszerűsítésének koordinációja	Államreform Operatív Program	KIM	0,17	Az állampolgárokat érintő legfontosabb és legnagyobb ügyfélkörrel jelentő ügyek folyamata egyszerűbbé válik, szálal csökken a jogszabályokból eredő adminisztratív terhek (pl. időrfordítás stb.) mértéke, ami növeli az állampolgári elégedettséget. A projekt keretében a pályázati konstrukcióban megvalósuló egyszerűsítések egységes módszertani keretek között, folyamatos szakmai menedzsis és koordináció mellett folynak, ami biztosítja a projekt eredményességét. A központi monitoring rendszer és az egységes módszertan révén kimutatható lesz az adminisztratív tehercsökkentés teljes értéke.
1 2 10	Az elektronikus ügyintézésre vonatkozó jogszabályi környezet felülvizsgálata	Államreform Operatív Program	KIM	0,20	Az elvárt konkrét eredmény egységes koncepció elkészítése, illetve az abban foglaltakat jogszabályi módosítások és új jogi normák szüvegének a kidolgozása. Közvetve pedig cél az elektronikus ügyintézés használatának növelése a jogszabályi környezet ügyfélközpontú megközelítésével. A projekt feladata továbbá a szakmai, társadalmi egyeztetésre megfelelő forma kialakítása, a vélemények konzolidációs mechanizmusnak kialakítása, a döntéshozók megfelelő informálása a végleges tervezettel kapcsolatos véleményekről.
1 2 12	Közhietés címregiszter kialakítása a konvergencia régiókban	Államreform Operatív Program	VM	0,95	A közigazgatáson belüli egységes címkezelés megvalósításával a közigazgatási szervek közötti együttműködés, valamint az ügyfelekkel való kapcsolattartás egyszerűsödése, és a címek ellenőrzéséhez szükséges adatok biztonságosabb tárolása. A címkezeléshez kapcsolódó jogszabályi környezet megújításával, a cím változások címkezelési eseményekkel egyidejű címregiszterbe rögzítésével pontosabb és naprakész címregiszter kialakítása. A címregiszter által biztosított címkezelési szolgáltatásokra támaszkodva a címek rögzítésével és nyilvántartásával kapcsolatos adminisztráció csökkentése, valamint az eljárásokban helyes címadoatok alkalmazása által a hatósági eljárásokban gyorsabb és hatékonyabb ügyintézés biztosítása.
1 1 16	Esélyegyenlőség-élvű fejlesztés-politika kapacitásának biztosítása	Államreform Operatív Program	TKKI	1,20	A projekt eredményként létrejön egy országos mentori hálózat, valamint ennek támogatásával a helyi tisztviselők megfelelő felkészültséget és ismereteket szereznek az esélyegyenlőség programok létrehozásához és végrehajtásához. Ezáltal a településeken élő, jelenleg hátrányos helyzetű állampolgárok számára helyben elérhető lesznek azok a szolgáltatások, melyek által hátrányos helyzetük mérséklődik.
1 2 7	Kormányhivatalok szervezetejlesztése	Államreform Operatív Program	NÁK	2,10	Jelenlegi szabályozás vizsgálata, szervezeti és személyzeti átvilágítás, új szervezeti modell kidolgozása, szervezeti stratégia elkészítése, irányítási és támogatási folyamatok racionalizálása, képzés, arculati integráció, tájékoztatási tevékenységek.
1 2 19	Közigazgatási tevékenységek költségalapú meghatározása	Államreform Operatív Program	KIM	0,30	Létrejön az igazgatási szolgáltatási díjak, illetékek és egyes közigazgatási tevékenységek költségalapú feltérképezésének egységesen használható módszertana és megtörténi ennek gyakorlati alkalmazására való felkészítés. A mérésak végzéséhez a szakemberek képzése megtörténi.
1 2 8	Járási államigazgatási rendszer kialakításának megtervezése;	Államreform Operatív Program	NÁK	0,30	Jelen projekt célja a járási rendszer kialakításának és a legfontosabb államigazgatási feladatok járási szintre koncentrációjának előkészítése. A projektről alapvetően elvárt eredmény, hogy mind a hivatalok, mind pedig az állampolgárok oldalán javuljon a területi államigazgatás működésének hatékonysága és a feladatellátás minősége. A projekt során megvalósítandó konkrét célok: a) az államigazgatási feladat- és hatáskörök járási szintre szervezkapcsolásának megalapozása az államigazgatási kormányhivatali szervezetrendszerevel, feladatkaszter, jogszabályi háttérrel megalapozó tanulmányok létrejötté; b) a kormányhivatalok szakigazgatási szerveinek, valamint a központi és a települési jegyző államigazgatási feladatainak a járási szervezetrendszerbe integrálására előkészítése, kapcsolódó módszertani útmutatók és kapcsolódó dokumentumok kimunkálása; c) az egységes működés érdekében a szervezetrendelési rendszer és a belső kontrollok kialakításának előkészítése; d) a végrehajts folyamatának megtervezése és a kialakítás ütemtervének meghatározása.
1 2 9	Ügyfélszolgálati életheztek, eljárások kidolgozása;	Államreform Operatív Program	NÁK	0,50	A fejlesztés lehetővé teszi, hogy a Kormányablakok ne csupán egy adott ágazat ügyfél intézését, az államigazgatási hatósági ügyek egy helyen legyenek intézhetők. Jelen konstrukció célja a Kormányablakokat kiszolgáló, országosan egységes tudásbázis megalkotása és azok működtetéséhez szükséges folyamatok egységes kialakítása. A projekt során megvalósítandó konkrét célok: a) az államigazgatási feladat- és hatáskörök feladatátérképének egységes tudásbázisba szervezése, b) a kormányhivatali integrációban érintett szakigazgatási szervek hatáskörébe tartozó legfontosabb ügykörök és ügyek „egységes” ügyintézési modelljének kialakítása, c) ügyféljegykezelés dokumentumok, ügylélelások, valamint d) az ügyfélszolgálatokban dolgozó kormánytisztviselők alap- és szakigazgatási rendszerének megalapozása, d) tartalom szolgáltatása az ügyfélszolgálati csatornák interoperábilis informatikai Tudástára számára.
1 1 18	Civil szervezetek működési környezetének javítása;	Államreform Operatív Program	EMMI	0,35	A projekt célja a civil szervezetek működésének egyszerűsítése a jogi környezet átalakításával, a civil szervezetek ügyintézési folyamatainak újragondolása és kapcsolódó iratminták és tájékoztatók (ügylélelások) készítése. Képzés (e-learning alapú) biztosítása a civil szervezetek képviselői részére.
1 1 15	Közszolgáltatások versenyképességi szempontú javítása;	Államreform Operatív Program	Ecostat	0,30	A projekt célja a közszolgáltatási jogykorlatok, fejlesztési igények összegyjtése, majd ezek közül a leginkább használható javaslatok értékelése és kidolgozása, illetve pilótái jellegű megvalósítása. A projekt egyik fő terméke a versenyképességi szerződések elkészítése.
1 2 11	Terrületfejlesztési, területi tervezési és szakmai koordinációs rendszer kialakítása (kiemelt projekt)	Államreform Operatív Program	Százéves Programroda Nonprofit Kft.	0,32	a) A területfejlesztési területi tervezési folyamatok, módszerek, szabályozások és intézményrendszerének újragondolása; b) a területfejlesztési területi tervezés központi koordinációs rendszerének kialakítása, a területi és ágazati tervezés közti koordinációs rendszer megteremtése, c) a tervezést támogató egységes és a tervezésben résztvevők számára elérhető információs rendszer kialakítása, d) az uniós és hazai fejlesztési források pályázati rendszerének egységes tervezését és végrehajtsát támogató monitoring és kontrolling információs rendszer szabályozási koncepciójának kialakítása, e) a területi tervezés partnerségi hálózatának megteremtése.
1 2 17	Adatok, információk szolgáltatásával kapcsolatos jogszabályok felülvizsgálata;	Államreform Operatív Program	KIM	0,08	Az Európai Parlament és Tanács a közfére információknak további felhasználásáról szóló 2013/19/EK irányelvével (a továbbiakban: Irányelv) kötelező előírásokat tartalmazó jogykorlatban rendelkezésre álló adatok széles körű felhasználhatóságának biztosítására, amely elsődleges célja az adatokon alapuló szolgáltatások piacosodásának elősegítése. A projekt elsődleges célja ezen irányelv gyakorlati megvalósítása.
1 2 14	A közhietés nyilvántartásokról, valamint a nemzeti adatvagygon kezeléséről szóló jogszabályok felülvizsgálata;	Államreform Operatív Program	KIM	0,30	• a közüzemgazdálkodásnak egyik területén a közigazgatásban kezelt adatok nyilvántartásának, az adatok megbízhatóságának emelése, a jogosult hozzáférések biztosítása. Szükséges a nyilvántartások igazgatásvesztési (és nem matematikai) értelemben vett normalizálása, az egyes adatok (adatkörök) egyértelmű felbontásának kiértékelése, s ehhez kapcsolódóan • az adatok valóság tartalmához szükséges folyamatok biztosítása A projekt a feladatkört érintő jogszabályi környezet felülvizsgálatát biztosítja.
1 2 20	E-közigazgatási irányítás megújítása a központi közigazgatásban;	Államreform Operatív Program	KIM	0,39	A módosított Kvt. hatósági jogkörrel létrehozva az Elektronikus Ügyintézési Felügyeletet, amely valamennyi elektronikus ügyintézési szolgáltatást nyilvántartja, a szabályozott elektronikus ügyintézési szolgáltatásokat pedig ellenőrzi, illetve adott feltételek esetében engedélyezi is. E hatóság felállítását és működési feltételeinek megteremtését segíti elő az a projekt.
1 2 16	Egyes eljárások automatizálása;	Államreform Operatív Program	NAV	0,51	A NAV adatvagygon kataszterének létrehozása, naprakész tartásához automatikus eljárások kialakítása, ennek eredményeképpen az adatvagygon kezelés, felőlgzés hatékonyságának, az adatminőségének a javítása, eljárásrendi javaslatok kidolgozása, mindezeket keresztül az ügyviteli folyamatok támogatása.
1 2 13	Pénzügyi igazgatási folyamatainak és szabályozásának átalakítása;	Államreform Operatív Program	MÁK	0,78	Az Államreform Operatív Program 2011-2013. évi akciótervében nevesített Pénzügyi igazgatási folyamatainak és szabályozásának átalakítása tartalmú kiemelt projekt célja a költségvetési törvény végrehajtsának pénzügyi lebonyolításával kapcsolatos feladatokat meghatározó részben ellátó Magyar Államkincstár működésének, folyamatainak és szervezeteinek megújítása, hogy mind funkcionális, mind a közigazgatási térszinteknek megfelelő felépítésben minél teljesebben megfeleljen közpénzügyi feladatainak. Ennek megfelelően a szervezeti stratégia elkészítése kapcsán megfogalmazott, a Magyar Programhoz szorosan kapcsolódó, átfogó szervezetejlesztési célja az egységes, standard folyamatokra alapozott kincstári működés, az ügyfél-centrikus, szolgáltató szervezeti működés, valamint a tudáscentrum funkció erősítése. A kiemelt projekt – megvalósításán keresztül – a hazai pénzügyi igazgatási rendszeren belül a Kincstárhoz rendelt funkciók gyakorlatilag előzőleg szervezetejlesztést tűzi ki célul. Elsősorban az új államháztartási szabályozással és az új közigazgatási térszint kialakításával összefüggő szervezeti-átalakítás, folyamat szabályozást és szervezeti kultúrafejlesztést helyezi középpontba. A kiemelt projekt végrehajtsával megtörténi a pénzügyi igazgatásnak a Magyar Államkincstár hatáskörébe tartozó, meghatározóan fontos működési és ügyintézési folyamatainak átvilágítása, valamint – ennek eredményétől szent – kidolgozása kerülnek azok a szervezeti intézkedések és szabályozások, amelyek végrehajtsával biztosítható a Kincstárhoz rendelt közfeladatok takarékos, hatékony, integrált szempontú és ügyfélbarát ellátása.
1 1 22	A helyi közszolgáltatások versenyképességet szolgáló modernizálása	Államreform Operatív Program	MTA KRITK	0,18	Az új Alaptörvény és az önkormányzati törvény újraszabályozta az állami és önkormányzati feladatmeghatározást. A projekt célja az új szabályozás alapján az önkormányzati feladatok felülvizsgálata és azok ellátásának módjár, felölésére és finanszírozására vonatkozó részletes javaslat megfogalmazása.
1 2 18	Szervezetejlesztési program	Államreform Operatív Program	KIM	0,40	A kiemelt projekt keretein belül valósul meg a pályázatos projektek megvalósításához szükséges módszertan kidolgozása, a koordinációs és nyomonkövetési feladatok ellátása.

1 1 21	Korrupció megelőzése és a közigazgatás-fejlesztés áttekintése	Államreform Operatív Program	KIM	0,68	A kiemelt projekt célja kettős: <ul style="list-style-type: none"> • A korrupció megelőzését célzó program végrehajtása, ami két évre megszabja a korrupció megelőzését célzó konkrét intézkedéseket. A program alapelvei a megelőzés, s az ezt szolgáló intézkedések megvalósításához járulna hozzá a projekt. • A Magyar Program a kormányzati működés átalakítását is megelőzve. A projekt másik eleme átfogó áttekintést kíván készíteni a kormányzati működésről azzal a céllal, hogy javaslatot tegyen az azt követő években megteendő további lépésekre.
1 1 20	Önkormányzati fejlesztések figyelemmel kísérése	Államreform Operatív Program	BM	0,40	A kiemelt projekt célja, hogy az uniós jogi kötelezettségeknek megfelelően valósuljanak meg az önkormányzatok által kezelt fejlesztések.
1 2 15	Az állami vagyonylivántartás teljes körűségének és minőségének javítása	Államreform Operatív Program	MINV Zrt.	0,41	A konstrukció célja, hogy felülvizsgálja a vagyonylivántartási és vagyonértékelési eljárásrendet, kialakítsa a kizárólagos állami vagyonelemek teljes körű és valós értéken történő nyilvántartását, valamint a nem valós, megközelítő értéken nyilvántartott vagyonelemek teljes körű és valós értéken történő nyilvántartását, továbbá a kérdéses vagyonelemek egységes alapelvek mentén történő nyilvántartását.
2 2 18	Közigazgatási szolgáltatások használatára való ösztönzés és azokról tájékoztatás	Államreform Operatív Program	KIM	0,30	A projekt keretén belül tájékoztatói kampányokra kerül sor a lakosság részére az e-közigazgatási és egyéb közigazgatási szolgáltatásokról, azok működéséről, elérhetőségéről, igénybe vételének feltételeiről, előnyeiről. Emellett megtörténik a közigazgatási szolgáltatások nyújtásában résztvevő ügyintézők továbbképzése.
2 2 17	Új közszolgálati életpálya	Államreform Operatív Program	KIH	0,97	Az új életpálya révén csökkenhet a fluktuáció, valamint nőhet a közszolgálati pálya iránti érdeklődés és erősödik a különböző életpályák közötti átjárhatóság és kapcsolat.
2 2 15	Roma felzárkózás módszertani támogatása	Államreform Operatív Program	Országos Roma Önkormányzat	1,00	A roma kisebbség felzárkózását segítő programok megtervezéséhez és végrehajtásához szükséges ismeretek és készségek elsajátítása a roma kisebbségi önkormányzatok választott képviselői és munkatársai által, a helyi adottságokra épülő programok elkészítése érdekében.
2 2 19	Elektronikus képzési és távoktatási anyagok készítése	Államreform Operatív Program	NKE	0,70	A konstrukció keretében elektronikus képzési anyagok készülnek a közigazgatási szerveknél dolgozók kompetenciáinak fejlesztése céljából. Emellett távoktatási rendszer és öntanulási módszer kidolgozásához és bevezetéséhez szükséges képzések és kompetencia-fejlesztés is megtörténik.
2 2 20	Kormányablakok munkatársainak képzése	Államreform Operatív Program	NKE	1,60	Kormányablakok munkatársainak képzése elnevezésű kiemelt projekt az országos szinten felálló kormányablaki hálózat munkatársai számára nyújt egységes színvonalú, az ügyfélszolgálati tevékenység ellátásához szükséges ismereteket és kompetenciákat átadó képzést. A projekt Kormányablakok kialakításának első szakaszában lebonyolított hasonló célú képzések tapasztalati költségadatain nyugszik.
2 2 22	Képzés a konvergencia régióban lévő önkormányzatoknak	Államreform Operatív Program	NKE	0,71	A kiemelt projekt keretében az önkormányzati munkatársak részére valósíthatnak meg az önkormányzati igényekhez igazodó képzések azzal, hogy a képzéseken való részvétel ingyenes az önkormányzatok számára.
2 2 21	Tudásalapú közigazgatási előmenetel támogatása	Államreform Operatív Program	NKE	1,18	Tudásalapú közigazgatási előmenetel támogatása elnevezésű kiemelt projekt célja, hogy az Országgyűlés által a 2011. évi XXXVI. törvényben 2012. január 1-i hatállyal megalapított Nemzeti Közzolgálati Egyetem Képességé váljon a közzolgálati szakemberek felsőfokú képzésére, továbbá a közzolgálati életpálya-modell támogató továbbképzési rendszer működtetésére. Ez kiterjed mind korszerű tananyagok és oktatási módszerek kialakítására, mind pedig a pályorientáció, a közzolgálati előmenetel és a közzolgálati pályán maradás céljából szükséges képzések programozási és fejlesztési feladataira.

3. melléklet az 1071/2013. (II. 21.) Korm. határozathoz

Konstrukció kódja	Konstrukció neve	Konstrukció meghirdethető kerete KMR+KONV (MrdFt)	A konstrukció célja	A konstrukció szakmai tartalmáért felelős miniszter	A konstrukció szakmai tartalma tekintetében feladatkörrel rendelkező további miniszter
1 1 23	Interaktív "Önkormányzati tudástár" kialakítása	0,25	A cél egy könnyen kezelhető, áttekinthető, az önkormányzatok "élethelyzeteire" figyelemmel lévő interaktív felület kialakítása. Az adott modulokon belül az egyes feladatokhoz kapcsolódó a jogszabályi változások követését és átvezetését biztosító háttéranyagok, formanyomtatványok, formadokumentumok kerülnek kialakításra.	BM	
1 1 24	Önkormányzati fejlesztési kataszter	0,15	A projekt keretében kialakításra kerül egy teljes önkormányzati fejlesztési kataszter, egy egységes nyilvántartási kód rendszer kialakítását követően. A kliensstruktúra és igényekre alapozottan definiált dinamikus és kereszt lekérdezési funkciók kialakítása, illetve a megfelelő szabályozó rendszer kialakításával lehetővé válik az önkormányzati fejlesztési kataszter "napi" érvényességének fenntartása.	BM	
1 2 21	Belügyi ágazati gazdálkodás-fejlesztési program	0,15	A projekt célja a belügyi ágazat fejezeti szintű, gazdálkodási feladatokat érintő monitoring és előrejelző rendszerének kialakítása, a beszerzési, készletezési és ellátási feladatok megszervezése, egységes szabályozás kidolgozása a belügyi szervekre, valamint belügyi ágazatra kiterjedő belső ruházati ellátás fejlesztése, beleértve a fogvatartotti munkáltatás keretében a ruházati termékek előállítását és beszerzését, illetve az ellátás korszerű megszervezését.	BM	
1 1 25	A közbeszerzési, a végrehajtási és a felszámolási eljárásokhoz kapcsolódó jogszabályok átfogó felülvizsgálata	0,20	A projekt célja a közbeszerzési, a végrehajtási és a felszámolási eljárásokhoz kapcsolódó jogszabályok átfogó felülvizsgálata.	KIM	

**A Kormány 1072/2013. (II. 21.) Korm. határozata
a KEOP-1.2.0/09-11-2011-0056 azonosító számú („Budapest – Komplex Integrált
Szennyvízelvezetése” című) egymilliárd forintot meghaladó támogatási igényű projektjavaslat
jóváhagyásáról**

A Kormány

1. jóváhagyja az 1. melléklet szerint a KEOP-1.2.0/09-11-2011-0056 azonosító számú, „Budapest – Komplex Integrált Szennyvízelvezetése” című, Európai Bizottság által még jóvá nem hagyott, egymilliárd forintot meghaladó támogatási igényű projektjavaslatot,
2. hozzájárul az 1. pont szerinti nagyprojekt támogatási szerződésének a – Nemzeti Fejlesztési Ügynökség Környezetvédelmi Operatív Programok Irányító Hatósága (a továbbiakban: KEOP IH) általi – megkötéséhez az 1. mellékletben foglalt feltételekkel,
Felelős: nemzeti fejlesztési miniszter
Határidő: azonnal
3. hozzájárul az 1. pont szerinti nagyprojekt megvalósításának megkezdéséhez és költségei finanszírozásához,
4. egyetért azzal, hogy az 1. pont szerinti projekt az Európai Bizottsághoz jóváhagyás céljából benyújtásra kerüljön, ha
 - a) a projekt közbeszerzési eljárásai (1–5. tender) lefolytatásra kerülnek, és annak eredményeként a projekt beruházási költség igénye meghatározásra kerül, valamint
 - b) a teljes projekt területre vonatkozó előzetes környezeti hatásvizsgálat eredményeként megállapításra kerül, hogy a projektnek nincs jelentős környezeti hatása,
Felelős: nemzeti fejlesztési miniszter
Határidő: az a) és b) alpont teljesülését követően azonnal
5. hozzájárul ahhoz, hogy ha a lefolytatott közbeszerzési eljárások alapján a tervezett beruházási költségek csökkennek, a támogatási szerződésben a szükséges költségcsökkentést a KEOP IH átvezesse, és az Európai Bizottsághoz a támogatási kérelmet a csökkentett költségvetéssel nyújtsa be,
Felelős: nemzeti fejlesztési miniszter
Határidő: a 4. pont a) alpontja teljesülését követően azonnal
6. felhívja a nemzetgazdasági minisztert, hogy ha a projekt támogatását az Európai Bizottság elutasítja, vagy csökkentett mértékű támogatással hagyja jóvá, úgy járjon el a beruházás megvalósításához hiányzó támogatási összegnek – a projekt végrehajtásához szükséges ütemezésben – a központi költségvetésből történő biztosítása érdekében.
Felelős: nemzetgazdasági miniszter
Határidő: az Európai Bizottság döntéshozatalát követően azonnal

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

1. melléklet az 1072/2013. (II. 21.) Korm. határozathoz

Projekt azonosító száma	Projekt megnevezése	Támogatást igénylő neve	Projekt támogatási összege (Ft)	Projekt támogatási intenzitása	Projekt rövid bemutatása	Támogathatóság feltételei
KEOP-1.2.0/09-11-2011-0056	Budapest – Komplex Integrált Szennyvízelvezetése	Budapest–Budaörs Szennyvízelvezetési beruházó Önkormányzati Társulás	27 598 386 311	83,1448582%	<p>„Budapest–komplex Integrált Szennyvízelvezetése” című projekt keretében Budapest csatornahálózattal még nem rendelkező, gazdaságosan csatornázható településrészeinek csatornázása, a Budaörsön keletkező szennyvizek Budapestre történő átvezetése, és a keletkező szennyvizek megfelelő tisztítása valósul meg.</p> <p>A projekt keretében összesen 13 927 db új bekötés létesül, a budapesti szennyvízelvezetési agglomeráció megfelelő szennyvízelvezetése és tisztítása valósul meg.</p>	<p>I. A támogatási szerződés megkötésének feltétele: A kedvezményezett csatolja nyilatkozatát, amely szerint biztosítja, hogy a „BKISZ projekt”-ben létesülő közművagyon üzemeltetéséből a Fővárosi Csatornázási Művek Zrt.-nek nem keletkezik extra profitja.</p> <p>II. Támogatási szerződésbe foglalandó feltételek:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. a kedvezményezettnek vállalnia kell, hogy ha a lefolytatott közbeszerzési eljárások alapján a tervezett beruházási költségek csökkennek, a költség különbözetről lemond és a támogatási szerződésben a szükséges költségcsökkentést elfogadja, 2. a kedvezményezettnek tudomásul kell vennie, hogy a II./1. pont szerinti esetben az Európai Bizottsághoz a támogatási kérelem a csökkentett költségvetéssel kerül benyújtásra, 3. a kedvezményezettnek a II./1. pont szerinti esetben vállalnia kell, hogy a pályázati dokumentáció Európai Bizottsághoz történő benyújtásához szükséges módosításokat saját költségén elvégzi. <p>Kifizetési feltételek:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A projekt hiányzó engedélyeit legkésőbb az első kifizetési kérelem benyújtásáig kell megküldeni a Közreműködő Szervezetnek. Hiányzó engedélyek: <ol style="list-style-type: none"> a) C-I csop. Budafok belvárosi öblözet, b) C-II csop. Vágóhid utcai-Sörház utcai öblözet, c) C-III csop. Háros utcai öblözet, d) C-IV csop. Növény utcai öblözet, e) C-V csop. Váza utcai öblözet, Dunatelep, f) C-VI csop. Vasút utcai öblözet, g) J-I csop. Budaörsi bevezetés, h) A-I csop. Dél-budai főgyűjtő alsó szakasz, i) A-II csop. Dél-budai főgyűjtő felső szakasz, j) A-III csop. Vasút utcai átemelő, k) A-IV csop. Váza utcai átemelő, l) A-V csop. Duna keresztezés, m) E-I csop. Kőbánya–Éles sarok átkötése. 2. A Projekt által érintett földrészek tulajdonviszonyait legkésőbb az első kifizetési kérelem benyújtásáig szükséges rendezni és igazolni a Közreműködő Szervezet felé.

**A Kormány 1073/2013. (II. 21.) Korm. határozata
a KEOP-1.2.0/09-11-2012-0003 azonosító számú („Nagybajom város szennyvízcsatornázása
és tisztítása” című) projekt támogatásának jóváhagyásáról**

A Kormány

1. jóváhagyja az 1. melléklet szerint a KEOP-1.2.0/09-11-2012-0003 azonosító számú, „Nagybajom Város szennyvízcsatornázása és tisztítása” című, egymilliárd forintot meghaladó támogatási igényű projektjavaslatot,
2. hozzájárul az 1. pont szerinti projekt támogatási szerződésének – a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség Környezetvédelmi Programok Irányító Hatósága általi – megkötéséhez.

Felelős: nemzeti fejlesztési miniszter

Határidő: azonnal

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

1. melléklet az 1073/2013. (II. 21.) Korm. határozathoz

Projekt azonosító száma	Projekt megnevezése	Támogatást igénylő neve	Projekt támogatási összege (Ft)	Projekt támogatási intenzitása	Projekt rövid bemutatása	Támogathóság feltételei
KEOP-1.2.0/09-11-2012-0003	Nagybajom Város szennyvíz-csatornázása és tisztítása	Nagybajom Város Önkormányzata	1 225 577 911	84,95%	A projekt keretében 3336 lakos megfelelő szennyvíztisztítása valósul meg Nagybajom város területén. A tervezett szennyvíztisztító telep hidraulikai kapacitása 375 m ³ /d, biológiai kapacitása 4370 lakosegyenértékre (LE).	A támogatási szerződés hatályba lépésének feltétele, hogy kötelező érvényű önkormányzati vagy víziközmű társulati hitelígérvényt nyújtson be a támogatást igénylő a közreműködő szervezethez.

**A Kormány 1074/2013. (II. 21.) Korm. határozata
a KEOP-6.3.0/2F/11-2012-0001 azonosító számú („OLM – Országos Légszennyezettségi Mérőhálózat
továbbfejlesztése” című) és a KEOP-6.3.0/2F/11-2012-0002 azonosító számú („OKIR – OKIR
Környezet és természetvédelmi alpinfrastruktúra fejlesztés, alrendszerek továbbfejlesztése”
című), projektek támogatásának jóváhagyásáról**

A Kormány

1. jóváhagyja az 1. melléklet szerint
 - a) a KEOP-6.3.0/2F/11-2012-0001 azonosító számú, az „OLM – Országos Légszennyezettségi Mérőhálózat továbbfejlesztése” című, és
 - b) a KEOP-6.3.0/2F/11-2012-0002 azonosító számú, az „OKIR – OKIR Környezet és természetvédelmi alpinfrastruktúra fejlesztés, alrendszerek továbbfejlesztése” című, egymilliárd forintot meghaladó támogatási igényű projektjavaslatokat.
2. hozzájárul az 1. pont szerinti projektek támogatási szerződésének a – Nemzeti Fejlesztési Ügynökség Környezetvédelmi Programok Irányító Hatósága általi – megkötéséhez.

Felelős: nemzeti fejlesztési miniszter

Határidő: azonnal

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

1. melléklet az 1074/2013. (II. 21.) Korm. határozathoz

Projekt azonosító száma	Projekt megnevezése	Támogatást igénylő neve	Projekt támogatási összege (bruttó Ft)	Támogatás intenzitása	Projekt rövid bemutatása	Támogathatóság feltételei
KEOP-6.3.0/2F/11-2012-0001	OLM – Országos Légszennyeztetési Mérőhálózat továbbfejlesztése	Vidékfejlesztési Minisztérium	1 131 823 944	100%	Az OLM továbbfejlesztése az adatbázis egységes informatikai alapokra helyezésével.(Lecserélésre kerülnek az elavult, támogatás nélküli mérésadatgyűjtő hardver eszközök és mérőműszerek, valamint új adatgyűjtő és rendszerszoftverek lesznek üzembe helyezve. A konténeres mérőállomások felújítása mellett a pályázat tartalmazza egy új mobil állomás beszerzését is).	Támogatási szerződés megkötésének feltételei: Pályázónak a támogatási szerződés (a továbbiakban: TSZ) megkötéséig részleteznie kell a működtetésre vonatkozó szakmai koncepciót, amely tartalmazza többek között az informatikai működéssel, a mérőállomás üzemeltetéssel összefüggő és az ehhez szükséges szakmai háttér működtetésére vonatkozó feladatok ismertetését. Támogatási szerződésben rögzítendő feltételek: Az OLM központi adatbázisban tárolt adatok adatszintű kapcsolata az OKIR szakrendszerei felé biztosítható legyen, és az OLM adatait a szakrendszerek adataival együtt is le lehessen kérdezni, ezért a fejlesztés során, az OLM-ben biztosítani kell az OKIR azonosítási elvek érvényesülését. Az OLM-ben nyilvántartott objektumokra, ügyfelekre, és üzemeltető szervezetekre a KÚJ és KTJ azonosítókat, az anyagok azonosítására pedig a környezetvédelmi anyagjelet (KAJ azonosítót) kell alkalmazni. Az OKIR közös kódlistáira, mint például település KSH kódok, területi szerveket azonosító KVTSZ kódok stb., referenciális hivatkozásokat kell beépíteni. A TSZ-ben rögzítendő, hogy mindezeket a feltételeket a Pályázónak a közbeszerzési műszaki dokumentációban elő kell írni, és az azonosítási elvek alkalmazását, a részletes rendszerterv elfogadásakor ellenőriznie kell.
KEOP-6.3.0/2F/11-2012-0002	OKIR – OKIR Környezet és természetvédelmi alpinfrastruktúra fejlesztés, alrendszerek továbbfejlesztése	Vidékfejlesztési Minisztérium	2 060 652 145	100%	OKIR egészére vonatkozó műveleteket (környezetvédelmi adatszolgáltatások fejlesztése, egységesítése, azok összhangba hozása az összes nemzetközi adatszolgáltatási kötelezettséggel), valamint az egyes alrendszerek továbbfejlesztése.	Támogatási szerződés megkötésének feltételei: Pályázónak a TSZ megkötéséig részleteznie kell a működtetésre vonatkozó szakmai koncepciót, amely tartalmazza, hogy a) a működtetéshez milyen szaktudás szükséges, b) milyen feladatok elvégzésére van szükség, c) az üzemeltetés milyen informatikai és szakmai feladatokkal jár, és d) a rendszer mennyiben igényli az adott modulnak megfelelő szakmai és jogszabályi környezetet jól ismerő szakmai felelősök rendelkezésre állását. Támogatási szerződésben rögzítendő feltételek: 1. A fejlesztés megkezdése előtt, a rendszertervezési időszakban, a Pályázó leegyezteti az érintett szervezetekkel – köztük a VIZIR üzemeltetőjével – a VIZIR-ből a FAVI-ba és a FEVI-be, valamint az OKIR modulokból a VIZIR-be átadandó adattartalmat. Az egyeztetés során elvárt, hogy mindkét fél adatigényének figyelembe vételével kerüljön meghatározásra az adatcsere részletes tartalma és a frissítés gyakorisága. Egyúttal kerüljenek meghatározásra az átadandó rekordok logikai azonosítására szolgáló elsődleges kulcsmezők, amelyeknek mindkét oldali adatbázisban rendelkezésre kell állniuk. 2. A következő feltételeket a Pályázónak a közbeszerzési műszaki dokumentációban elő kell írni, és ellenőriznie kell: a) adattartalmi szempontból a projekt keretében tervezett fejlesztéseknek (elsősorban a FEVI és a FAVI rendszerek) összhangban kell lenniük a VKI fejlesztéssel, b) az ajánlattevőknek biztosítaniuk kell, hogy nem lesznek párhuzamosságok, ahol szükséges, adatkapcsolat kialakításával, c) az adatkapcsolat kialakítása során előírás, hogy megfelelő logikai kapcsolat legyen kialakítható a rendszerek adatai között.

**A Kormány 1075/2013. (II. 21.) Korm. határozata
a KEOP-1.1.1/2F/09-11-2012-0003 azonosító számú („Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Regionális
Hulladékgazdálkodási Program Infrastruktúra Fejlesztése” című) projekt támogatásának
jóváhagyásáról**

A Kormány

1. jóváhagyja az 1. melléklet szerint a KEOP-1.1.1/2F/09-11-2012-0003 azonosító számú, „Szabolcs- Szatmár- Bereg Megyei Regionális Hulladékgazdálkodási Program Infrastruktúra Fejlesztése” című, egymilliárd forintot meghaladó támogatási igényű projektjavaslatot,
2. hozzájárul az 1. pont szerinti projekt támogatási szerződésének – Nemzeti Fejlesztési Ügynökség Környezetvédelmi Programok Irányító Hatósága általi – megkötéséhez.

Felelős: nemzeti fejlesztési miniszter

Határidő: azonnal

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

1. melléklet az 1075/2013. (II. 21.) Korm. határozathoz

Projekt száma	Projekt megnevezése	Támogatást igénylő neve	Projekt támogatási összege (nettó Ft)	Támogatás intenzitása	Projekt rövid bemutatása	Támogatás feltételei
KEOP-1.1.1/2F/09-11-2012-0003	Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Regionális Hulladékgazdálkodási Program Infrastruktúra Fejlesztése	Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Szilárdhulladék-gazdálkodási Társulás	2 941 202 824	78,17%	A projekt keretében egy korábban megvalósult ISPA/KA projekt továbbfejlesztése valósul meg. A hulladékgazdálkodási rendszer összesen 240 településen élő 591 167 lakost érint.	A támogatást igénylőnek be kell nyújtania a következő kötelezően csatolandó mellékleteket: 1. a Pályázó nyilatkozatát, hogy a Költség-haszon elemzési Útmutatóban meghatározott díjak számításának módszerét és a díjak mértékét a projekt befejezését követő minimum öt évig biztosítja, 2. a jogerős vízjogi létesítési és építési engedélyeket, valamint a projekt megvalósításához szükséges esetleges további engedélyes tervek; ha a pályázó a közbeszerzést FIDIC sárga könyv szerint folytatja le, a megfelelő elvi engedélyeket kell csatolni, 3. a jogerős környezetvédelmi engedélyeket vagy egységes környezethasználati engedélyeket, ha a pályázó a közbeszerzést FIDIC sárga könyv szerint folytatja le, az előzetes vizsgálatot elfogadó határozatot kell csatolni, 4. a pályázó nyilatkozatát arról, hogy a támogatás elnyerése esetén a projekt megvalósítására kötelezettséget vállal, 5. az önrész rendelkezésre állását bizonyító dokumentumot az általános pályázati útmutató D1 pontjának megfelelően, 6. a projektben érintett valamennyi települési önkormányzat képviselő-testületének határozatát arról, hogy az általuk az üzemeltetési koncepció alátámasztásához nyújtott, és a részletes megvalósíthatósági tanulmányban (a továbbiakban: RMT) feltüntetett adatok, információk a valóságnak megfelelnek, továbbá az RMT-ben bemutatott üzemeltetési koncepciót, díjpolitikát, díjképzést, ismerik és annak betartását a támogatás visszafizetésének terhe mellett vállalják a projekt befejezését követő minimum öt évig, 7. az üzemeltetővel kötött megállapodást, amely – ha szükséges tartalmazza – a saját forrás biztosításának feltételeit, 8. 60 napnál nem régebbi hiteles tulajdonilap-másolatot és az RMT sablon 9. fejezetében előírt kötelező mellékleteket (az e-hiteles tulajdoni lapok esetén a digitális aláírást tartalmazó fájlt is csatolni kell elektronikusan), 9. a megvalósulás tervezett földrajzi helyét bemutató térképvázlatot, amely tartalmazza a projektterület határait, a tervezett, illetve a meglévő létesítmények helyszíneit. 10. a tervezési fázis során a helyi civil szervezetekkel történő partnerség kiépítésének igazolását, 11. aktualizált megvalósítási-, kifizetési- és közbeszerzési tervet.

**A Kormány 1076/2013. (II. 21.) Korm. határozata
a KMOP-2.1.1/A-11-2012-0013 azonosító számú („A régió belüli közlekedési kapcsolatok
fejlesztése a 4602. j. úton”) című projekt támogatásának jóváhagyásáról**

A Kormány

1. jóváhagyja az 1. melléklet szerint a KMOP-2.1.1/A-11-2012-0013 azonosító számú, „A régió belüli közlekedési kapcsolatok fejlesztése a 4602. j. úton” című, egymilliárd forintot meghaladó támogatási igényű projektet,
2. hozzájárul az 1. pont szerinti projekt támogatási szerződésének a – Nemzeti Fejlesztési Ügynökség Regionális Fejlesztési Operatív Programok Irányító Hatósága általi – megkötéséhez.

Felelős: nemzeti fejlesztési miniszter

Határidő: azonnal

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

1. melléklet az 1076/2013. (II. 21.) Korm. határozathoz

Projekt azonosító száma	Projekt megnevezése	Támogatást igénylő neve	Projekt támogatási összege (Ft)	Támogatás intenzitása	Projekt rövid bemutatása
KMOP-2.1.1/A-11-2012-0013	A régió belüli közlekedési kapcsolatok fejlesztése a 4602. j. úton	Magyar Közút Nonprofit Zártkörűen Működő Részvénytársaság	1 466 293 438	100%	A projekt a 4602. j. út 8,9 km hosszban történő felújítását tartalmazza.

**A Kormány 1077/2013. (II. 21.) Korm. határozata
egyeb közlekedési projektek támogatásának jóváhagyásáról és a Közlekedés Operatív Program
Akciótervében kiemelt projektként történő nevesítéséről**

A Kormány

1. jóváhagyja az 1. melléklet szerint
 - a) a KÖZOP-5.5.0-09-11-2012-0023 azonosító számú, „Elővárosi vasúti személyszállítás céljára 42 db villamos motorvonat beszerzése a MÁV-START Zrt. részére” című, és
 - b) a KÖZOP-2.5.0-09-11-2013-0002 azonosító számú, „6 db regionális villamos motorvonat beszerzése a GYSEV Zrt. vonalhálózatára” című,
egymilliárd forintot meghaladó támogatási igényű, KÖZOP 2. prioritás terhére finanszírozandó projektjavaslatokat,
2. elfogadja az 1. mellékletben szereplő projektek kiemelt projektként történő nevesítését, és hozzájárul a projektek támogatási szerződéseinek – a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség Közlekedés Operatív Program Irányító Hatósága általi – megkötéséhez.

Felelős: nemzeti fejlesztési miniszter

Határidő: azonnal

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

1. melléklet az 1077/2013. (II. 21.) Korm. határozathoz

Projekt száma	Projekt megnevezése	Projektgazda	Projekt támogatási összege (nettó Ft)	Támogatás intenzitása	Projekt rövid bemutatása
KÖZOP-5.5.0-09-11-2012-0023	Elővárosi vasúti személyszállítás céljára 42 db villamos motorvonat beszerzése a MÁV-START Zrt. részére	MÁV-START Vasúti Személyszállító Zártkörűen Működő Részvénytársaság	75 437 187 000	100%	A projektben 42 db elővárosi villamos motorvonat kerül beszerzésre. A járművek a MÁV-START Zrt. tulajdonába kerülnek, a MÁV Zrt üzemeltetésében lévő vasútvonalakon fognak közlekedni.
KÖZOP-2.5.0-09-11-2013-0002	6 db regionális villamos motorvonat beszerzése a GYSEV Zrt. vonalhálózatára	Győr-Sopron-Ebenfurti Vasút Zártkörűen Működő Részvénytársaság	10 776 771 000	100%	A projektben 6 db regionális villamos motorvonat kerül beszerzésre. A járművek a GYSEV Zrt. tulajdonában, illetve üzemeltetésében lévő villamosított vasútvonalakon fognak közlekedni.
KÖZOP-2.5.0-09-11-2012-0011	Kormányablakok kialakítása Sopron és Szombathely vasútállomáson	Győr-Sopron-Ebenfurti Vasút Zártkörűen Működő Részvénytársaság	220 000 000	100%	A kivitelezés során megvalósul az érintett helyiségek teljes építészeti, épületgépészeti, épületvillamossági felújítása, átalakítása, új iroda és ügyféltér kialakítása. Az érintett helyiségek teljes körű akadálymentesítése és a külső nyílászárók cseréje is megtörténik.

**A Kormány 1078/2013. (II. 21.) Korm. határozata
a rendkívüli kormányzati intézkedésekre szolgáló tartalékból történő előirányzat-átcsoportosításról**

1. A Kormány az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 21. § (6) bekezdése alapján a Kálvin téri református templom felújítására 500,0 millió forint, a Kalocsai Nagyboldogasszony Főszékesegyház és Érseki Kincstár felújítására 500,0 millió forint 1. melléklet szerinti egyszeri átcsoportosítását rendeli el elszámolási, a fel nem használt rész tekintetében visszatérítési kötelezettséggel a Magyarország 2013. évi központi költségvetéséről szóló 2012. évi CCIV. törvény (a továbbiakban: Kvtv.) 1. melléklet XX. Emberi Erőforrások Minisztériuma fejezet, 20. Fejezeti kezelésű előirányzatok cím, 55. Egyházi célú központi költségvetési hozzájárulások alcím, 7. Egyházi épített örökség védelme és egyéb beruházások jogcímcsoport javára, a Kvtv. 1. melléklet XI. Miniszterelnökség fejezet, 7. Rendkívüli kormányzati intézkedések cím terhére.

Felelős: átcsoportosításért: nemzetgazdasági miniszter

Határidő: azonnal

Felelős: elszámolásért és a visszafizetési kötelezettségért: emberi erőforrások minisztere

Határidő: 2013. december 20.

2. A rendkívüli kormányzati intézkedésekre szolgáló tartalékból történő előirányzat-átcsoportosításról szóló 1410/2012. (IX. 28.) Korm. határozatban a „2013. június 30.” szövegrész helyébe a „2013. október 31.” szöveg lép.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

1. melléklet az 1078/2013. (II. 21.) Korm. határozathoz

XX. Emberi Erőforrások Minisztériuma
XI. Miniszterelnökség

ADATLAP A KÖLTSÉGVETÉSI ELŐIRÁNYZATOK MÓDOSÍTÁSÁRA
a Kormány hatáskörében
Költségvetési év: 2013.

Millió forintban, egy tizedessel

AHT egyedi azonosító	Fejezet szám	Cím szám	Alcím szám	Jog-cím csop. szám	Jog-cím szám	Előir. csoport száma	Kiemelt előir. szám	Fejezet név	Cím név	Alcím név	Jog-cím csop. név	Jog-cím név	Előir. csop. név	K I A D Á S O K Kiemelt előirányzat neve	A módosítás jogcíme					Módosítás (+/-)	A módosítás következő évre áthúzódó hatása	A módosítást elrendelő jogszabály/határozat száma				
	XX.							Emberi Erőforrások Minisztériuma																		
		20						Fejezeti kezelésű előirányzatok																		
			55					Egyházi célú központi költségvetési hozzájárulások																		
263212				7				Egyházi épített örökség védelme és egyéb beruházások																		
						2		Felhalmozási költségvetés																		
							3	Egyéb felhalmozási kiadások																		
	XI.							Miniszterelnökség																		
297102		7						Rendkívüli kormányzati intézkedések																		

Az előirányzatomódosítás érvényessége: a.) a költségvetési évben egyszeri jellegű

Millió forintban, egy tizedessel

AHT. egyedi azonosító	Fejezet szám	Cím szám	Alcím szám	Jog-cím csop. szám	Jog-cím szám	Előir. csoport száma	Kiemelt előir. szám	Fejezet név	Cím név	Alcím név	Jog-cím csop. név	Jog-cím név	Előir. csop. név	B E V É T E L Kiemelt előirányzat neve	A módosítás jogcíme					Módosítás (+/-)	A módosítás következő évre áthúzódó hatása	A módosítást elrendelő jogszabály/határozat száma			

Az előirányzatomódosítás érvényessége: a.) a költségvetési évben egyszeri jellegű

Millió forintban, egy tizedessel

AHT. egyedi azonosító	Fejezet szám	Cím szám	Alcím szám	Jog-cím csop. szám	Jog-cím szám	Előir. csoport száma	Kiemelt előir. szám	Fejezet név	Cím név	Alcím név	Jog-cím csop. név	Jog-cím név	Előir. csop. név	T Á M O G A T Á S Kiemelt előirányzat neve	A módosítás jogcíme					Módosítás (+/-)	A módosítás következő évre áthúzódó hatása	A módosítást elrendelő jogszabály/határozat száma				
	XX.							Emberi Erőforrások Minisztériuma																		
		20						Fejezeti kezelésű előirányzatok																		
			55					Egyházi célú központi költségvetési hozzájárulások																		
263212				7				Egyházi épített örökség védelme és egyéb beruházások																		

Az előirányzatomódosítás érvényessége: a.) a költségvetési évben egyszeri jellegű

Foglalkoztatottak létszáma (fő) - időszakra

Az adatlap 5 példányban töltendő ki		A támogatás folyósítása/zárólása (módosítása +/-)		Összesen		I.n.év	II.n.év	III.n.év	IV.n.év
Fejezet	1 példány	időarányos							
Állami Számvevőszék	1 példány	teljesítményarányos							
Magyar Államkincstár	1 példány	egyéb:	azonnal		1 000,0		1 000,0		
Nemzetgazdasági Minisztérium	2 példány								

* Az összetartozó előirányzat-változásokat (+/-) egymást követően kell szerepeltetni.

**A miniszterelnök 25/2013. (II. 21.) ME határozata
a Magyarország Kormánya és a Libanoni Köztársaság Kormánya közötti gazdasági és műszaki
együtműködésről szóló megállapodás létrehozására adott felhatalmazásról**

A nemzetközi szerződésekkel kapcsolatos eljárásról szóló 2005. évi L. törvény 5. § (1) bekezdése szerinti hatáskörömben eljárva, a nemzetgazdasági miniszter és a külügyminiszter előterjesztése alapján

1. egyetértek a Magyarország Kormánya és a Libanoni Köztársaság Kormánya közötti gazdasági és műszaki együtműködésről szóló megállapodás (a továbbiakban: Megállapodás) létrehozásával;
2. felhatalmazom a nemzetgazdasági minisztert, hogy – az érintett miniszterekkel egyetértésben – a tárgyalásokon részt vevő személyeket kijelölje;
3. felhatalmazom a nemzetgazdasági minisztert vagy az általa kijelölt személyt, hogy a tárgyalások eredményeként előálló szövegtervezetet kézjeggyével lássa el;
4. felhívom a külügyminisztert, hogy a Megállapodás létrehozásához szükséges meghatalmazási okiratot adja ki;
5. felhívom a nemzetgazdasági minisztert és a külügyminisztert, hogy a Megállapodás létrehozását követően a Megállapodás szövegének végleges megállapítására való felhatalmazásról szóló határozat tervezetét haladéktalanul terjesszék a Kormány elé.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

A Magyar Közlönyt a Szerkesztőbizottság közreműködésével a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium szerkeszti.

A Szerkesztőbizottság elnöke: dr. Biró Marcell,
a szerkesztésért felelős: dr. Borókainé dr. Vajdovits Éva.

A szerkesztőség címe: Budapest V., Kossuth tér 2–4.

A Határozatok Tára hivatalos lap tartalma a Magyar Közlöny IX. részében jelenik meg.

A Magyar Közlöny hiteles tartalma elektronikus dokumentumként a <http://kozlony.magyarorszag.hu> honlapon érhető el.

A Magyar Közlöny oldalhú másolatát papíron kiadja a Magyar Közlöny Lap- és Könyvkiadó.

Felelős kiadó: Majláth Zsolt László ügyvezető igazgató.